

**УНИВЕРЗИТЕТ “ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЈ “
СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
С К О П Ј Е**

**ЕЛАБОРАТ ЗА ОСНОВАЊЕ НА СТУДИСКА ПРОГРАМА
ЗА ДОКТОРСКИ СТУДИИ - III ЦИКЛУС НА СТУДИИ
НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

С К О П Ј Е, 2009

КАРТА НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА

Назив на високообразовната установа	Република Македонија, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет-Скопје
Седиште	Ул. Водњанска бр.17 Скопје
Вид на високообразовната установа	Јавна високообразовна установа
Податоци за основачот (на приватна високообразовна установа)	
Податоци за последната акредитација	2005 год. привремена акредитација
Студиски и научноистражувачки подрачја за кои е добиена акредитација	Стоматологија
Единици во состав на високообразовната установа	1. Катедра за болести на устата и пародонтот 2. Катедра за болести на забите и ендодонтот 3. Катедра за детска и превентивна стоматологија 4. Катедра за максилофацијална хирургија 5. Катедра за Ортодонција 6. Катедра за орална хирургија 7. Катедра за стоматолошка протетика
Студиски програми што се реализираат во единицата која бара проширување на дејноста со воведување на нова студиска програма	1. Студиска програма за доктори по стоматологија 2. Студиска програма за стручни забни техничари 3. Студиска програма за стручни стоматолошки сестри
Податоци за просторот наменет за изведување на наставната и истражувачката дејност	Факултетот дејноста ја врши во наставните бази, и тоа на пртклиниките и клиниките во состав на ЈЗУ Универзитетски клинички центар “Св. Пантелејмон” и во состав на ЈЗУ Универзитетска клиника за максилофацијална хирургија кои претставуваат бази на Стоматолошкиот факултет. Меѓусебните права и обврски на Факултетот и јавните здравствени установи се уредени со посебни спогодби (дадени се во прилог: анекс 1: преглед на просторот и работите кои ќе се користат истовремено за вршење на високообразовната, научноистражувачката и здравствена дејност)
Податоци за опремата за изведување на наставната и истражувачката дејност	Опремата за изведување на наставната и истражувачката дејност на факултетот е сместена во наставните бази: претклинички сали, заботехнички лаборатории, биохемиска лабораторија, клинички сали, амфитеатри, предавални и компјутерски центар (дадена е во прилог)
Број на студенти за кој е добиена акредитација	800 студенти
Број на студенти (прв пат запишани)	Во учебната 2009/10 се запишани вкупно 162 студенти на трите студиски програми

<p>Број на лица во наставно-научни, научни и наставни звања</p>	<p>17 редовни професори, 5 вонредни професори, 4 доценти (во прилог: Спогодба за уредување на меѓусебните односи во вршењето на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност и за уредување на работниот однос на наставниците и соработниците од Стоматолошкиот факултет)</p>
<p>Број на лица во соработнички звања</p>	<p>63 асистенти</p>
<p>Внатрешни механизми за обезбедување и контрола на студиите</p>	<p>Функционално-работни единици: - за компјутерска проверка на знаењата - за координација и усогласување на наставната и апликативната дејност - за координирање на ЕКТС - евалуација на факултетот - евалуација на секоја од студиските програми</p>
<p>Податоци за последната спроведена надворешна евалуација на установата</p>	<p>Во 2003 е спроведена последната надворешна евалуација: 1. На Стоматолошкиот факултет наставата се одвива во два амфитеатри кои се комплетно опремени 2. Практичната настава се изведува во комплетно опремени претклинички лаборатории и клинички сали, а дел во оперативски сали на клиниките 3. Студиската програма обезбедува дипломирање на доктор по стоматологија кој може веднаш да се вклучи во реализација на здравствената заштита на населението 4. Факултетот треба да го реализира започнатиот процес на воведување ЕКТС 5. Методите на учење задоволително се застапени 6. Класичниот начин на проверка на знаење е задоволителен 7. Способноста на студентите за писмена и усмена комуникација и нивната работа во лабораторија задоволува 8. Наставниот кадар е квалификуван и избран според правилникот за избор во наставно-научни, наставни и стручни звања 9. За да може да одговори на актуелните барања за воведување на ЕКТС, неопходно е надлежните актори (Министерство за образование и наука и Министерството за здравство) да го фокусираат потребното внимание кон состојбите и барањата на факултетот.</p>

**ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА
ЗА ДОКТОРСКИ СТУДИИ
НА СТОМАТОЛОШКИ НАУКИ**

ВОВЕД

Повеќе од 40 години организира и спроведува последипломски студии со кои се стекнува академски научен степен магистер (mr.sci.) и доктор на науки (dr. sci.) од сите области на стоматологијата. Студиските програми на студентите кои го завршија првиот и вториот циклус студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје овозможуваше усовршување на кадарот кој беше во можност самостојно да извршува и води научни истражувања. После завршувањето на постипломските магистерски студии кандидатите можеа да пријават докторска теза, да ја одбранат и да се здобијат со звање доктор на науки.

Но, заради усогласување со новиот Закон за високото образование (сл. весник бр. 35/2008 и бр. 103/2008) и вградување на препораките од Болоњската декларација, промените во додипломската настава беа неминовни. Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет донесе одлука за измени и дополнување на постоечката студиска програма. Концепциските промени на додипломската настава условија промени и во третиот циклус на студии.

Од учебната 2010/11 ќе се организираат и ќе се реализираат докторски студии во согласност со правилата на Европскиот кредит трансфер систем.

Имено во согласност со болоњските принципи за високо образование и Законот за високо образование во Република Македонија, Стоматолошкиот факултет подготви Предлог-елаборат за организирање трет циклус-докторски студии, кој ќе се реализира низ три академски студиски години.

Базирајќи се на досегашните искуства, поттикнати од реализација на докторските студии на институциите од нашето опкружување во време кога просперитетот може да се постигне само со изворни научни истражувања го уобличивме концептот за Последипломските докторски студии на стоматолошки науки.

Во врска со ова потребно е да ги посочиме целите и причините за оснивање на последипломските докторски студии на Стоматолошки науки. Од многубројните факти ги апострофираме следните:

- Одржување и напредување на научната дејност во областа на стоматологијата;
- Развој на критичкото мислење;
- Пренесување на знаењето на новите генерации;
- Усовршување на постоечките вештини, развивање на нови технологии кои се базираат на научните истражувања и научните спознавања, како и нивното вградување во секојдневната клиничка пракса;

- Освежување и унапредување на наставниот потенцијал на Факултетот, како и извор на нови кадри за други академски, научни и стручни установи;
- Оспособување кадар кој самостојно ќе води научно истражување;
- Унапредување на наставните програми и нивно усогласување со содржините од докторските студии во Европа и пошироко;

Желбата за се поголем напредок на професионален и научен план како и потребата да се доближиме до наставните содржини на европските школи за докторски студии се преточи во организација и реализација на последипломските докторски студии од подрачјето на стоматолошките науки. Во Македонија се чувствува потреба од кадар кој ќе биде насочен и научно оспособен за научно-истражувачка дејност во областа на стоматолошките науки. Всушност досега не постои друга високообразовна институција во Република Македонија која на потесно научно ниво подготвува кадар за истражување и креирање. Реформските и интегративните процеси во стоматологијата ја наметнуваат потребата од високо професионални и научни кадри кои ќе умеет да креираат и развиваат современи научно-истражувачки модели.

Напредокот во сите области наметна потреба од промени на сите нивоа. Комуникациите кои ги остваруваме најнапред со нашите колеги-соседи и пошироко, размената на искуства на професионален и научен план отворија нови видови за реализација на академскиот назив доктор на стоматолошки науки.

Концепциски програмот на докторски студии на стоматолошки науки целосно е организиран од типот на отворен систем. Овој став е формулиран врз база на сознанието: науката не трпи бариери, бара слобода и креативност. Оттука мобилноста на студиите е императив во новиот концепциски приод.

После завршетокот на докторските студии докторандите можат самостојно да водат научни истражувања во и надвор од факултетите, институтите и научноистражувачките центри, со што ја потврдуваме отвореноста на овој облик едукација.

Оттука кадарот кој ќе се стекне со посебна научна компетентност, во рамките на трите студиски години за докторски студии, ќе биде подготвен за наставно-научна и истражувачка дејност. Цениме, дека со ова ќе се зголеми квалитетот на стоматолошките профили во Република Македонија

Во минатото и денес потенцијалните кандидати за докторски науки најголем дел од научно истражувачката работа ја остваруваа на седумте катедри на Стоматолошкиот факултет во Скопје, во соработка со поедини единици од Медицинскиот факултет, Природно-математичкиот факултет, Технолошкиот факултет, во Скопје и други наставни и научни институции.

Денес се соочуваме со се поголемата потреба за воспоставување партнерство со високите училишта и научни институти од нашата поблиска и подалечна околина - странство. Темелејќи се на досегашната долгогодишна успешна соработка во новиот план за реализација на докторските студии планирано е учествуво на гости наставници од бившите југословенски простори (Србија, Хрватска, Словенија), од нашите балкански простори, од Европа и пошироко.

Плановите и програмите на последипломските студии во високите училишта во земјите на Европската унија, и покрај основните постулати, рефлектираат со голема разноликост. Оттука нашите планови за организација на докторските студии ги прилагодивме најмногу според нашите можности и капацитети, но и според програмите на последипломските докторски студии со оние програми кои за нас во моментот се референтни.

Со увид во програмите на последипломските докторски студии на поедини земји во Европа се потрудивме студиските програми да ги приближиме и прилагодиме најдиректно според програмите на Стоматолошкиот факултет во Загреб, а индиректно и со програмите на сродните високошколски институции од Gratz (Аустрија), Siene (Италија), Љубљана (Словенија), Прага (Република Чешка) и Варшава (Полска). Се разбира дека најголемата компатибилност ја постигнавме со програмите за III - степен на студии на регулираните професии.

1. Законска рамка

Предлог-елаборатот за докторски студии на стоматолошки науки е заснован врз Законот за високото образование во Република Македонија (член 96, Сл. Весник на РМ, број 35/08, 103/08 и 26/09); врз Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (член. 253, Сл. Весник на РМ, бр. 156/08), како и врз Законот за научноистражувачка дејност на Република Македонија („Сл. весник на РМ“ 13/1996, 29/2002).

Предлог програмата за докторските студии на Стоматолошкиот факултет е усогласен со:

- Болоњската декларација по состанокот на министрите за образование на европските земји за основање единствен европски простор за високо образование („The European Higher Education Area“ одржан во Болоња на 19.06.1999);
- Министерскиот состанок во Берлин за создавање единствен истражувачки и образовен простор („The European Higher Education Area“ – two process of knowledge based society“ – состанок одржан во септември 2003);

- Загрепска декларација за хармонизирање на докторските студии на тлото на Европа („European PhD Programme in Biomedicine and Health Sciences I семинар одржан на 24 и 25. 04.2004);

- Салзбуршки семинар за програмата на докторските студии за асоцијација на европското знаење („ Doctoral Programmes for European Knowledge Society” семинар одржан во Салзбург, 3-5. 02.2205);

- Бергенско коминике за постигнување на целите за создавање европски образовен процес („European Higher Education Area – achieving the goals” communique of the conference of the European Ministers responsible for Higher Education” одржан во Берген 19-20.05.2005) кога се усвоени десет принципи за создавање на програмата за докторски студии;

- Лисабонската декларација („ Fouth EUA Convention of Higher Educational Institution” состанок одржан на 29-31.05.2005) кога се усвоени десет принципи за создавање на програмата за докторски студии;

- Лондонско коминике за создавање на заеднички образовен простор како одговор на предизвикот на глобализација на светот

(“Towards the European Higher Educational Area: Responding the Challenges in a Globalised World” одржан на 18.05.2007);

- Бриселската конвенција за судбината на универзитетите по 2010 („Europe ` s Universities Beyond 2010: Diversity with Acommon purpose” – состанок одржан на 13.04.2007)

Предлог програмата на докторските студии има интердисциплинарен состав кој ги спојува бројните содржини занимливи за слушателите на докторските студии од повеќе области на стоматологијата и здравството.

Концепциската и содржајната сличност како и воведување на бодовни вредности (кредити) е битен предуслов кај нашите студенти спрема другите високи училишта во и надвор од земјата. На ваков начин остварлива е можноста за запишување на изборни предмети на другите високостручни институции надвор од рамките на Школата за докторски студии со кои преку следење на наставата на другите факултети би ги надградиле своите знаења од стоматологијата и други сродни подрачја на науката. Мобилноста која не беше карактеристика на досегашниот систем, а кој се воведува со новата структурна организираност на докторските студии позитивно ќе влијае врз професионалниот напредок, едукативниот просперитет, истражувачката дејност и развој на научната мисла.

Еднакво би била овозможена и отвореност за мобилност на странски студенти спрема нашите последипломски докторски студии. Така посетите на нашите студенти во високите училишта во Европа и светот би станале правило, а не исклучоци како до сега.

ОПШТ ДЕЛ

Назив на предлагачот кој ја изведува или координира студиската програма:

1. Носител и изведувач на студиите

УНИВЕРЗИТЕТ „ СВ КИРИЛ И МЕТОДИЈ ” СКОПЈЕ,

ШКОЛА ЗА ДОКТОРСКИ СТУДИИ НА СТОМАТОЛОШКИ НАУКИ

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ СКОПЈЕ

2. Назив на студиската програма

ПОСЛЕДИПЛОМСКИ ДОКТОРСКИ СТУДИИ НА СТОМАТОЛОШКИ НАУКИ

Водени од фактот дека титулата доктор на науки всушност значи оспособување на младиот научник за научноистражувачка работа, го напуштивме досегашниот начин за стекнување звање доктор на науки и пристапивме кон реформа. Предложените реформи во суштина значат коренити промени во досегашната структура и втемелување на новиот концепт на последипломски докторски студии.

Ваквата структурираност на последипломските докторски студии најнапред е наменета за почетниците во струката кои имаат желба за научно истражување, лекарите кои се вработени во установа во која се остварува научноистражувачка дејност, научен проект или во која студентот ја изработува дисертацијата, но и кандидати кои се занимаваат само со клиничка дејност, а имат афинитет и желба за научна дејност.

Студиската програма на последипломските докторски студии ќе биде организирана како тригодишен курикулум за добивање звање доктор на стоматолошки науки. Институциската стратегија на развој на докторските студии, во овој момент е насочена кон реализација на докторски студии кои се во функција на индивидуалните и националните потреби на Р. Македонија. Темелите во реализација на последипломските докторски студии на стоматолошки науки ги градат Универзитетот „ Св Кирил и Методиј ” и Стоматолошкиот факултет во Скопје кои се појавуваат како организаторски и едукативни центри.

По однос на докторските студии Стоматолошкиот факултет во Скопје ја дефинирал својата институциска стратегија. Тој претставува:

- Едукативна база за изведување на наставата на последипломските докторски студии;
- Институционален реализатор на наставата преку просторните и кадровски можности и капацитети;

- Соработник со други катедри, или институти на Универзитетот или други Универзитети на база на договори;
- Обединувач на научните полиња од биомедицинските науки во интерес на реализација на докторските студии;
- Контролор на квалитетот и оној кој се грижи за осигурување услови и изработка на дисертациите;
- Поттикнувач на интердисциплинарна соработка и влез во меѓународно научните истражувачки програми и проекти;

Во новата концепциска реализација на последипломските докторски студии новина која се поттикнува е иновативност. Нејзе ја чинат: интердисциплинарност, колаборативност и партнерство.

Интердисциплинарност подразбира соработка со други установи и институти на Универзитетот како би се осигурал холистички пристап на истражувања во областа на стоматологијата.

Колаборативност е недвојбено императив на денешното време, затоа што само со здружени капацитети институциите и наставниците на домашните и странските Универзитети како и со водичите на квалитетни научни проекти можат да постигнат значајни резултати во науката.

Партнерство за сега изведувањето на последипломски докторски студии во најголем дел е поврзано со Министерството за наука, образование, а перспективно би требало и со Министерството за здравство.

1. Услови и начин за запишување студенти

Условите и начинот за запишување на студиите е регулирано со Правилникот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, попрецизно со утврдените критериуми објавени во Конкурсот од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Називот на Конкурсот гласи: Конкурс за запишување на студенти на трет циклус студии - докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Конкурсот се објавува најмалку 5 месеци пред почетокот на учебната година. Во конкурсот се наведува:

- Студиската програма;
- Број на студенти;
- Услови и критериуми за упис;
- Износот на школарината и другите давачки;

- Други елементи од значење на конкурсот;
- Други елементи согласно Законот.

Условите за конкурсот се утврдени со член 15 од Правилникот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ Скопје.

На последипломски докторски студии можат да се запишат студенти кои ги исполнуваат основните и дополнителните критериуми утврдени со член 16 од Правилникот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ Скопје:

Основни критериуми:

- Завршен втор циклус на студии по Болоња (на кои им се признаваат 60 кредити);
- Магистер по старите наставни програми (на кои им се признаваат 60 кредити);
- стекнати 300 ECTS кредити од соодветни студии при што соодветноста на предлог на советот на студиската програма ја утврдува Сенатот;
- Познавање англиски јазик (сертификат од Филолошки факултет „Блаже Конески“ или меѓународен сертификат, како на пр. TOFL, FCI, CAE)
-

Дополнителни критериуми за рангирање:

• Успехот стекнат на претходните два циклуса	-40% од поените
• Објавени публикации	-20% од поените
• Учество во домашни и меѓународни научноистражувачки проекти	-20% од поените
• Студиски престои во странство	-5% од поените
• Познавање странски јазици	-5% од поените
• Интервју	-5% од поените
• Препораки	-5% од поените
• Други специфични критериуми на одделни научни подрачја	

Доколку кандидатот ги исполнува основните критериуми, треба да освои најмалку 50% од дополнителните критериуми за да го освои правото за запишување докторски студии.

Студентите кои ги завршиле петгодишните студии по ECTS и се здобиле со 300 ECTS кредити имаат право да се запишат на последипломски докторски студии без да го посетуваат II циклус на студии.

Оние пак кои го завршиле II циклус на студии и се здобиле со научниот степен магистер на стоматолошки науки може да посетуваат докторски студии. На овие студенти им се признаваат 60 ECTS кредити. Студентите од овој ранг се вклучуваат во II семестер.

2. Компетенции кои студентот ги стекнува

Со последипломските докторски студии се стекнуваат знаења и способности за самостојно обавување научно-истражувачка дејност во стоматологијата, најнапред во установите на високо образование и научно-истражувачките институти. Студиите понатаму овозможуваат продолжено усовршување во научно истражувачките проекти и истражувачки престои во странски училишта и институти што е природен след во научниот развој на докторите на стоматолошки науки.

По завршувањето на студиите кандидатите се стекнуваат со академско ниво доктор на стоматолошки науки. Докторот на науки може да се вклучи во меѓународни проекти кои ги финансираат научните и здравствените фондации во земјата и надвор од неа во кои ќе се изведува научноистражувачката работа. Исто така тој ќе ја реализира, развива и надоградува истражувачката дејност во институциите со што ќе даде придонес во развојот на науката.

СТУДИСКА ПРОГРАМА - ОПИС НА ПРОГРАМИТЕ

1. Структура и организација на програмите

На Школата за последипломски докторски студии на стоматолошки науки организирана е студиска програма од модуларен тип за сите студенти кои ќе ги посетуваат студиите во траење од 3 години или реализацијата ќе се изведува во 6 семестри. Вкупниот број на кредити во овој циклус на студии изнесува 180.

Во структурната организираност на новата студиска програма за докторски студии треба да се задоволени следните критериуми:

- во текот на студиите студентот мора да собере најмалку 180 ECTS бодови (60 кредити годишно);
- бројот на кредитите во семестер не смее да биде помал од 30 за еден семестер или (60 за една година);
- еден кредит подразбира 30 часа работа. Остварување на 60 кредити значи 1800 часови оптеретување;
- вкупниот број часови активна настава во текот на учебната година е 1800 часа.
- наставата се одвива во 15 недели во семестер или 30 недели во годината што значи 22 часа активна настава во една недела.
- за време на студиите кандидатите ќе бидат вклучени во интерактивна настава (практикуми, семинари, конференции, конгеси, курсеви) во текот на целиот тригодишен циклус;
- кредитите кои ќе ги освојат од интерактивниот облик се бројат на крајот од студискиот циклус. Нив ги одобрува менторот;
- главен дел на студискиот програм за секој студент ќе биде истражувачки проект под менторство на постар научник кој вклучува истражување, самостојно пишување на докторската дисертација која се брани јавно;
- последните две години од докторските студии активната настава ја сочинува само научно истражувачката работа која е во тесна врска со изработка на дисертацијата;
- докторската дисертација е завршен дел на докторските студии;
- изработката на докторската дисертација носи 120 кредити;

Наставата на студиската програма се изведува на македонски јазик. Според потребите и афинитетот на кандидатите може да се организира и изведува делови од наставата на докторските студии и на англиски јазик. Литературата за настава на научноистражувачката работа може да биде и на некои од светските јазици.

Наставата на докторските студии се организира во два облика:

- групна настава, која е основен облик на докторските студии и може да се држи по сите предмети и
- поединечна настава (менторска) која се одржува во вид на консултација;

Најмалата бројка на студенти за кои треба да се организира групна настава е 5, а за одржување на поединечна настава 2 кандидати.

Во реализација на наставата на докторските студии може да учествуваат и лица од други школи за докторски студии, факултети, институции и други Универзитети од земјата и странство, под услови утврдени со закон, со Статутот на универзитетот и со Правилникот на универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Студиската програма на последипломските докторски студии е изградена од повеќе компоненти кои имаат логичен распоред. Имено, структурно докторските студии се состојат од: обука за истражување и едукација и изработка на докторска дисертација.

Обуката за истражување опфаќа:

- Предмети: општи (генерички) предмети, основни предмети од подрачјето, базични предмети од полето на истражување, специфични предмети од потесната област
- Докторски семинари
- Мал пишан труд - пилот истражувачки труд

Изработката на докторската дисертација опфаќа:

- Подготовка на тези - оригинално истражување на кандидатот;
- Работа на дисертацијата
- Поднесување извештаи за прогресот во работата
- Оценка на дисертацијата
- Јавна одбрана на дисертацијата

Во обуката за истражување и едукација е предложена предметна настава. Таа се состои од основни предмети и предмети кои потекнуваат од полето на истражување, подрачјето или областа на истражување. Втората група предмети се организирани во модули.

2. Распределба на предметите и кредити според бодовните груп

Наставата на третиот циклус е организирана во III годишен курикулум кој се одвива низ шест семестри.

- I година: основни (генерички) предмети (12 ECTS), работилници и семинари (4 ECTS), изработка на докторската дисертација (14 ECTS), предмети од подрачјето, предмети од полето на истражување, специфични предмети од потесната област организирани во модули (30 ECTS);
- II година: Научноистражувачка работа, изработка на докторската дисертација, научна активност, учество во публикации на научен труд, Пријава на докторската теза (60 ECTS);
- III година: Изработка и одбрана на докторската дисертација 60 кредити

Според својата структура последипломските докторски студии на стоматолошки науки се прилагодени спрема европскиот состав за пренос на кредити.

Предметите кои се распоредени во двата семестра во првата година глобално припаѓаат на две бодовни групи. Третата бодовна група и припаѓа на научноистражувачката активност. Таа се реализира од III до VI семестер. Организацијата на предметите во бодовни групи е следна:

- основни (генерички) предмети: предмети од првата бодовна група (12 ECTS);
- предмети од подрачјето, предмети од полето на истражување, специфични предмети од потесната област научна активност - организирани во модули: предмети на втората бодовна група (30 ECTS);
- научноистражувачка активност - трета бодовна група (120 ECTS);

Во оваа група се вклучени изработката на научниот труд (120 ECTS) кредити, како и учество во семинари, работилници, конгреси, пишување извештаи во текот на трите години не помалку од 18 ECTS.

Распоред на предметната настава според бодовната група по семестри

I - година (40 бодови)	II - година (60 бодови)	III - година (110 бодови)
Општи генерички предмети (I - бодовна група) 12 кредити;		
Еден задолжителен предмет од подрачјето, предмети од полето на истражување, специфични предмети од потесната област од модулот (II - бодовна група) 30 кредити		
Работилници и семинари, извештаи (4 кредити), собирање материјал за докторска теза (6 кредити), Работење на докторската теза (8 кредити) (III- бодовна група)	Работилници и семинари (4 кредити); Изработка на докторска теза (50 кредити); Пријава на докторската теза (6 кредити) (III- бодовна група)	Работилници и семинари (4 кредити); Изработка на докторска теза (38 кредити); Одбрана на докторската теза (18 кредити) (III- бодовна група)
60 кредити	Консултации со менторот 60 кредити	Консултации со менторот 60 кредити

Вкупно: 180 ECTS

A) Основни општи предмети - предмети од првата бодовна група

Предметите од првата бодовна група ја чинат мал број предмети кои се слушаат во текот на првиот семестер од првата година на студиите, а студентот е должен да запише 12 кредити од таа група. Основните предмети се насочени кон стекнување знаења кои ќе се применат во научноистражувачки цели. Нивната задача е да ги запознаат студентите со основите за научна работа и постапките во биомедицинските истражувања ослободувајќи ги од несигурност и страв пред новите научни предизвици.

Преку основните предмети студентите се здобиваат со општи (генерички) знаења за кои студентот добива 12 кредити. Во првиот семестер се планирани учества на семинари, работилници, пишување извештаи.

за кои кандидатот добива 2 кредити. Општите и генеричките знаења всушност претставуваат вовед во научната работа. Тие опфаќаат предмети со кои кандидатот се насочува кон изведување на научноистражувачка постапка, ги совладува статистичките темели на научноистражувачката работа, го учи користењето на библиографски ресурси. Дефинитивно ги совладува вештините на пишување научно дело.

Предметите може да бидат самостојни, но може да се организираат како интегрална целина (теоретски, работилници и семинари) нудејќи модели за решавање на поедини проблеми.

Работилниците и практикумите се посебен облик на наставни единици кои му овозможуваат на студентот теоретските знаења да ги дополни со пракса или знаењата да ги надградат со некое ново апликативно сознание. Всушност станува збор за мали методолошки области кои најчесто носат 2 кредити, а студентите се запознаваат со конкретни постапки на истражување, собирање и обработка на податоци битни за превземеното истражување кое е всушност костур на дисертацијата.

Семинарите се наставен облик каде на одредена тема се развива дискусија се обработуваат подрачја кои се во интерес на студентите, а се во врска со поставената теза. Општите предмети ги организира Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, а ги реализира наставниот кадар на Универзитетот кои ги исполнуваат условите за ментори во рамките на Школата за докторски студии.

Распределбата и организацијата на ECTS кредитите од општите предмети со кои студентите се здобиваат со генерички знаења е регулирана со член 24 од Правилникот на универзитетот „Св Кирил и Методиј“.

Што се однесува општо до наставата студентите можат да следат настава и во други институции во земјата или во странство доколку тие студии одговараат на научните квалитативни стандарди и се во согласност со уредбите на Правилникот. Студентите вршат избор на курсевите во договор со менторите, имајќи ги предвид нивните потреби и вештини за исполнување на истражувачките активности од нивниот проект.

I - семестер задолжителни предмети (општи генерички предмети)

Предметите кои ќе се слушаат во првиот семестер, а припаѓаат на групата општи(генерички) предмети ги организира и изведува УКИМ. За следење на предметите за стекнување на генерички знаења е понудена следната предлог листа на предмети:

	Општи предмети - I семестер	кредити
1.	УКИМ	4
2.	УКИМ	4
3.	УКИМ	4

Распределба на кредити за другите облици на собирање знаења

I - семестер Општи генерички знаења	Кредити
За учество на конференции	1
Пишување на извештај	1
Презентација на резултати од истражување	1
За учество на семинар	1
Пишување полугодишен извештај	1
Презентација на резултати од истражувањето	1
За следење на предметите за стекнување генерички знаења (3 предмети) 3X4	12
Учество во активности поврзани со соработка со други работилници и кратки обуки 3X2	6

Б) Модули на предмети од подрачјето, предмети од полето на истражување, специфични предмети од потесната област - предмети на втората бодовна група

Оваа бодовна група предмети опфаќаат сознанија, знаења и решавање проблеми од потесните области на стоматологијата, биомедицината и здравство. Тесно специјализирани знаења се стекнуваат со сопствено следење, проучување на пристапната литература во таа област, соработка со менторот и креативна работа на предметите по избор и интерес на кандидатот, а кои се совпаѓаат со областа од кои е предложена докторската теза. Секој кандидат од соодветниот модул мора да ги положи задолжителните предмети, а од пошироката листа на изборни предмети го прави изборот. Кандидатот може да одбере и изборни предмети од друг модул само ако тие се во најтесна врска со проблемот кој го обработува во тезата.

Во осмислување и реализација на подрачно и обласно насочените предмети учествуваат наставниците на Стоматолошкиот факултет, како и други стручни лица научно докажани во областа на истражување.

Од задолжителните предмети студентот може да има најмногу 16 часа настава неделно, од изборните 6. Што значи 22 часа настава во текот на неделата.

Покрај предметите со кои студентите се стекнуваат со општи генерички знаења, и соодветните активности(семинари, работилници и сл.), студентите во првиот семестер одбираат еден од двата понудени задолжителни предмети од модулот кој е негов избор. За тоа

добива уште 10 кредити. Заедно со предвидените активности добива вкупно 30 кредити за овој семестер.

Во вториот семестер наставата во подрачјето на истражување се изведува според модуларен систем. Заради разноликоста и специфичноста во одредени области понудени се изборни предмети од 7 области кои се организирани во 4 модули. Во модулите бројот на предметите се движи од 10-30 и во него се содржани предмети од подрачјето, предмети од полето на истражување, специфични предмети од потесната област. Секој од предметите носи 10 кредити. Структурата на модулите кои ја сочинуваат студиската програма се следни:

○ **Реконструктивно протетска стоматологија или А модул**

Овој модул ги апсорбира предложените предмети од областа на клиничка и претклиничка фиксна и мобилна протетика.

○ **Модул Б или превентивно-реставративна и интерцептивна стоматологија.**

Структурата на овој модул ја сочинуваат предмети од областа на детска и превентивна стоматологија, ортодонција и дентална патологија и терапија.

○ **Модул за орофацијална хирургија или модул В** ги содржи предложените предмети од областа на орална и максилофацијална хирургија.

○ **Модул за болести на устата и пародонтот или модул Г** го сочинуваат предмети од областа на оралната патологија и пародонтологија.

А - Модул или реконструктивно протетскиот модул го сочинуваат два (2) задолжителен и десет (10) изборни предмети од областа на мобилна и фиксна протетика(5+5). Кредитите кои треба да ги собере студентот кој го запишал овој модул е 30 кредити. Задолжителните кредити носат по 10, а изборните по 5 кредити.

Б - Модул Б или модул за превентивно-реставративна и интерцептивна стоматологија. Студентите кои ќе го посетуваат овој модул ќе имаат можност да слушаат и полагаат два задолжителни предмети и да изберат два изборни предмети од понудените триесет предмети. Изборните предмети ги одбира кандидатот од понудената листа по сопствен избор. Од областа на детска и превентивна стоматологија понудени се 12 изборни предмети, од ортодонција 8 и од областа на дентална патологија понудени се 10. Задолжителните предмети бројат 10 кредити, а изборните по 5.

В - Модул или модул за орофацијална хирургија. Неговата структура ја сочинуваат два задолжителни и осумнаесет изборни предмети од областа на орална и максилофацијална хирургија. Задолжителниот и изборните предмети носат ист број кредити како кај претходните два модула.

Г - Модул или модул за болести на устата и пародонтот структурно е изграден од два задолжителен и 18 изборни предмети од областа на пародонтологија и орална медицина и патологија. Бодовната вредност кај задолжителните и изборните предмети е идентична како кај сите претходни.

Предметите од модулот можат да бидат избрани од кандидатите според сопствениот интерес и потреба, но изборот што ќе го направи докторандот треба да кореспондира со областа во која кандидатот ќе докторира т.е. со пријавената тема.

Докторските студии се одликуваат со флексибилност која подразбира избор на предмет од друг модул за кој кандидатот смета дека ќе му биде од корист во изработката на докторската теза. Но, студентот е обврзан изборот на модулот што ќе го направи да биде компатибилен со темата на докторската теза. Задолжителните предмети да ги отслуша и полага во избраниот модул. За овој вид активност студентот е должен да добие согласност од менторот. Листата на изборни предмети е постојано отворена, таа може да се дополнува и менува со нови предметни содржини.

Во третиот семестер започнатата научноистражувачка работа од првата година се интензивира, а студентите се ангажирани во главно со истражување од кое подоцна ќе произлезе докторската теза.

Во тригодишната студиска програма докторандот задолжително треба да спроведе истражување. За тоа се планирани 120 кредити.

Во вториот семестер се организира теоретска и практична настава по системот на модули. Откако студентот ќе ги положи сите испити предвидени предмети со предложената програма (општите и предметите од изборниот модул), може да ја пријави темата за докторската дисертација т.е. пријавата на темата следи на крајот од IV семестер.

А Модул - Реконструктивна протетска стоматологија

Во модулот се содржани 10 изборни предмети од областа на претклиничката и клиничката фиксна и мобилна протетика. Предметите се едносеместрални и носат по 5 бодови.

1. Задолжителни предмети во модул А
2. Листа на изборни предмети предложени во модул А

код	Изборни предмети	Кредити
ДСА2101	Вилично -зглобни неправилности: (прв дел)	5
ДСА2102	Вилично -зглобни неправилности: (втор дел)	5
ДСА2103	Биомеханички карактеристики на цвакалниот систем	5

ДСА2104	Меѓувлични односи во стоматолошката протетика: современи приоди во нивната регистрација и грешки при нивното одредување	5
ДСА2105	Биолошки основи на парцијалните протези , дефинирање на основните проблеми на парцијалната беззабност и предлог мерки за санирање на овие состојби.	5
ДСА2106	Индикација, планирање и примена на фиксните протретски конструкции	5
ДСА2107	Биомеханички принципи на препарација на заби за фиксни изработки	5
ДСА2108	Постапки и третман за постигнување современа естетика во фиксната протетика	5
ДСА2109	Можности за естетска протетика со примена на керамиката	5
ДСА2110	Фиксни конструкции изработени над претходно вградени импланти	5

II - семестер А) МОДУЛ - задолжителни предмети

код	Задолжителни предмети	кредити
ДСА1104	Современи дијагностички и терапевтски процедури кај парцијална и тотална беззабност	10
ДСА1105	Современи аспекти на планирање и реализација на фиксно протетските надоместоци	10

Б Модул - Превентивно-реставративна и интерцептивна стоматологија

Овој модул има 30 изборни предмети од областа на ортодонција, дентална патологија и детска и превентивна стоматологија.

1. Задолжителни предмети во модул Б
2. Листа на изборни предмети предложени во модул Б

код	Изборни предмети	Кредити
ДСБ2112	Антропологија на коските на глава и врат	5
ДСБ2113	Ортодонско хируршки третман на скелетните дентофацијални-неправилности	5
ДСБ2114	Орофацијална генетика I	5
ДСБ2115	Орофацијална генетика II	5
ДСБ2116	Биомеханички истражувања на краниофацијалниот систем	5
ДСБ2117	Конвенционална и дигитална рендгенкефалометрија во ортодонција	5
ДСБ2118	Дентална оклузија и дисфункција на темпоромандибуларниот зглоб	5
ДСБ2119	Естетика во стоматологија: психолошки аспект	5
ДСБ2120	Белење на забите	5
ДСБ2111	Нови класификации за кариозните лезии	5
ДСБ2101	Дентален плак и неговата улога во настанување на забниот кариес и пародонталната болест	5

ДСБ2102	Улогата на флуоридите во превентивата на забниот кариес	5
ДСБ2103	Орална биолошка одбрана	5
ДСБ2104	Ултраструктурни промени кај иницијалната кариозна лезија	5
ДСБ2105	Кариоген потенцијал на храната	5
ДСБ2106	Едукација и мотивација - примарни фактори во превенцијата на оралните заболувања	5
ДСБ2107	Контрола на болката во детската возраст	5
ДСБ2108	Лекување на заби со незавршен раст на корен	5
ДСБ2109	Дентална трауматологија во детска возраст	5
ДСБ2110	Протетско збринување кај децата и младинците	5
ДСБ2121	Достигнувања на адхезивните системи	5
ДСБ2122	Композитни материјали - поделба и одредување на квалитетот	5
ДСБ2123	Дејсво на ласерот врз тврдите ткива	5
ДСБ2124	Коронарна микропропустливост кај ендодонтско третираните заби	5
ДСБ2125	Биокомпатибилноста и современите реставративни материјали	5
ДСБ2126	Методологија на испитување на квалитетот на техниките за обработка и полнење на коренските канали на забите	5
ДСБ2127	Испитување на биолошките и техничките својства на материјалите за полнење на коренските канали	5
ДСБ2128	Методологии на испитување на влијанието на сретствата за иригација на коренските канали врз виталните ткива и останатите дентински структури	5
ДСБ2129	Хистопатолошка и микробиолошка анализа на периапикалните заболувања	5

II - семестер Б) МОДУЛ задолжителни предмети

код	Задолжителни предмети	кредити
ДСБ1104	Ортодонтско стоматолошка превентива и интерцептива	10
ДСБ1105	Естетско-функционални реставративни стоматолошки процедури	10

В) Модул - Орофацијална хирургија

В - модулот содржи вкупно 18 изборни предмети од областа на орална хирургија (9) и 9 од областа на максилофацијална хирургија. Секој од изборните предмети се слуша во еден семестер и носи 5 бода.

1. Задолжителни предмети во модул В
2. Листа на изборни предмети предложени во модул В

Листа на изборни предмети организирани во модул В

код	Изборни предмети	Кредити
ДСВ2101	Современ пристап кон третманот на воспалителните процеси на лицето и вратот	5
ДСВ2102	Современ третман на лицеви скршеници	5
ДСВ2103	Современи аспекти во дијагностика и третман на орален канцер	5
ДСВ2104	Мултидисциплинарен менаџмент на пациентите со вроден расцеп	5
ДСВ2105	Патологија на максиларен синус	5
ДСВ2106	Саливарна патологија-современи дијагностички и терапевтски постапки	5
ДСВ2107	Современи аспекти на употреба на ласер во оралната хирургија	5
ДСВ2108	Коскени субституенти и биоматеријали за регенерација на виличните коски	5
ДСВ2109	Бенигни тумори во орофацијалната регија	5
ДСВ2110	Хронични периапикални лезии и вилични цисти	5
ДСВ2111	Хируршки постапки во склоп на ортодонтската терапија	5
ДСВ2112	Препротетска хирургија	5
ДСВ2113	Импантологија со напреднати хируршки аугументативни методи	5
ДСВ2114	Мекоткивни и дентоалвеоларни повреди	5
ДСВ2115	Импактирани заби	5
ДСВ2116	Естетско корективни интервенции на лицето и вилиците	5
ДСВ2117	Коскени лезии - диференцијална дијагноза	5
ДСВ2118	Патологија на темпоромандибуларен зглоб	5
		5

II - семестер В) МОДУЛ задолжителни предмети

код	Задолжителни предмети	кредити
ДСВ1104	Инфекции во орофацијалната регија	10
ДСВ1105	Биомедицински аспекти на функционалните и реконструктивните зафати во максилофацијалната хирургија	10

Г Модул - Модул за болести на устата и пародонтот

Во овој модул предложени се 18 изборни предмети. Десет од областа на орална патологија и осум од областа на пародонтологија. Секој од изборните предмети е едносеместрален и носи 5 кредити. Студентот е обврзан да избере 2 изборни предмета.

1. Задолжителни предмети во модул Г
2. Листа на изборни предмети предложени во модул Г

код	Изборни предмети	Кредити
ДСГ2101	Современ пристап кон проблемот на оралните претканцерозни состојби	5
ДСГ2102	Орално - медицински аспекти на автоимуните заболувања	5
ДСГ2103	Хематолошки претраги кај крвните дискразии	5

ДСГ2104	Имунохистохемиска и молекуларна анализа на оралните дерматози	5
ДСГ2105	Дијагностичките дилеми на различните пемфигоидните лезии во оралниот кавитет	5
ДСГ2106	Молекуларна дијагностиката на заболувањата во оралната празнина	5
ДСГ2107	Научни испитувања во психостоматологијата	5
ДСГ2108	Медицински аспекти на афтоидните заболувања	5
ДСГ2109	Орално медицински аспекти на глоситисите	5
ДСГ2110	Орални аспекти на вирусните заболувања	5
ДСГ2111	Епидемиолошки и системски аспекти во етиологијата на пародонталната болест	5
ДСГ2112	Примена на нискоенергетските ласери во пародонтологијата	5
ДСГ2113	Примена на високоенергетските ласери во пародонтологијата	5
ДСГ2114	Анализа на коскениот ткиво	5
ДСГ2115	Плунката -дијагностички медиум во пародонтологијата	5
ДСГ2116	Микробиошки аспекти на пародонтопатијата	5
ДСГ2117	Генетика и пародонтологија	5
ДСГ2118	Имунолошки аспекти на пародонталната болест	5

II - семестер Г) МОДУЛ задолжителни предмети

код	Задолжителни предмети	кредити
ДСГ1104	Современи аспекти на оралната патологија и медицина	10
ДСГ1105	Тераписки можности на пародонталната болест	10

Во првиот и вториот семестер студентите покрај генеричките предмети и предметите од полето на истражување, подрачјето и потесната област на истражување добиваат кредити. Тие добиваат кредити и за одредени активности на семинари, работилници, пишување извештаи, првични активности на истражување за докторската теза. По сите овие основи тие во првиот семестер и вториот семестер собираат најмалку по 30 кредити, што значи вкупно 60 кредити за една година.

Следат табели во кои се распределени наставни единици од задолжителните и изборните предмети по часови и кредити (годишно) на студиската програма за доктори на стоматолошки науки во I година во прв и втор семестер според модулната распределба (модул А,Б, В и Г)

Модул А

Наставни единици распредени по часови и кредити (годишно) на студиската програма за доктори на стоматолошки науки во II- семестер

I - семестер							II - семестер						
код	Задолжителни предмети	Т	П	С	Вк	ECTS	код	Задолжителни предмети	Т	П	С+Р	Вк	ECTS
ДСА1101	УКИМ					4	ДСА1104	Современи дијагностички и терапевтски процедури кај парцијална и тотална безбедност	65	30	25	120	10
ДСА1102	УКИМ					4	ДСА1105	Современи аспекти на планирање и реализација на фиксно протетските надоместоци	30	60	30	120	10
ДСА1103	УКИМ					4							
	Работилници и семинари, извештаи					2		Работилници и семинари					2
	Собирање материјал за докторска теза					6		Изработка на докторска теза					8
ДСА1104 или ДСА1105	Еден задолжителен предмет приложен на листата од II-семестер по избор на кандидатот					10		Напомена: студентот кој го положил едниот задолжителен предмет во I семестер го полага преостанатиот во II семестер.					
	Вкупно 30 кредити												
код	Изборни предмети						код	Изборни предмети					
							ДСА2101	Вилично -зглобни неправилности: (прв дел)	15	15	15	45	5
							ДСА2102	Вилично -зглобни неправилности: (втор дел)	15	15	15	45	5
							ДСА2103	Биомеханички карактеристики на двакалниот систем	15	15	15	45	5

							ДСА2104	Меѓувлични односи во стоматолошката протетика: современи приоди во нивната регистрација и грешки при нивното одредување	15	15	15	45	5
							ДСА2105	Биолошки основи на парцијалните протези , дефинирање на основните проблеми на парцијалната беззабност и предлог мерки за санирање на овие состојби.	15	15	15	45	5
							ДСА2106	Индикација, планирање и примена на фиксните протретски конструкции	15	15	15	45	5
							ДСА2107	Биомеханички принципи на препарација на заби за фиксни изработки	15	15	15	45	5
							ДСА2108	Постапки и третман за постигнување современа естетика во фиксната протетика	15	15	15	45	5
							ДСА2109	Можности за естетска протетика со примена на керамиката	15	15	15	45	5
							ДСА2110	Фиксни конструкции изработени над претходно вградени импланти	15	15	15	45	5
Вкупно 30 кредити													

Т-теоретска настава; П-практична настава; С-семинари; Р-работилници.

Модул Б

Наставни единици распредени по часови и кредити (годишно) на студиската програма за доктори на стоматолошки науки во II- семестер

I - семестер							II - семестер						
код	Задолжителни предмети	Т	П	С	Вк	ECTS	код	Задолжителни предмети	Т	П	С	Вк	ECTS
ДСБ1101	УКИМ					4	ДСБ1104	Ортодонтско стоматолошка превентива и интерцептива	60	60	0	120	10
ДСБ1102	УКИМ					4	ДСБ1105	Естетско-функционални реставративни стоматолошки процедури	40	60	20	120	10
ДСБ11103	УКИМ					4							
	Работилници и семинари, извештаи					2		Работилници и семинари					2
	Собирање материјал за докторска теза					6		Изработка на докторска теза					8
ДСБ1104 или ДСБ1105	Еден задолжителен предмет приложен на листата од II-семестер по избор на кандидатот					10		Напомена: студентот кој го положил едниот задолжителен предмет во I семестер го полага преостанатиот во II семестер.					
	Вкупно кредити 30												
код	Изборни предмети						код	Изборни предмети					
							ДСБ2101	Дентален плак и неговата улога во настанување на забниот кариес и пародонталната болест	15	15	15	45	5
							ДСБ2102	Улогата на флуоридите во превентивата на забниот кариес	15	15	15	45	5
							ДСБ2103	Орална биолошка одбрана	15	15	15	45	5
							ДСБ2104	Ултраструктурни промени кај иницијалната кариозна лезија	15	15	15	45	5
							ДСБ2105	Кариоген потенцијал на	15	15	15	45	5

							храната						
							ДСБ2106	Едукација и мотивација - примарни фактори во превенцијата на оралните заболувања	15	15	15	45	5
							ДСБ2107	Контрола на болката во детската возраст	15	15	15	45	5
							ДСБ2108	Лекување на заби со незавршен раст на корен	15	15	15	45	5
							ДСБ2109	Дентална трауматологија во детска возраст	15	15	15	45	5
							ДСБ2110	Протетско збринување кај децата и младинците	15	15	15	45	5
							ДСБ2111	Нови класификации за кариозните лезии	15	15	15	45	5
							ДСБ2112	Антропологија на коските на глава и врат	15	15	15	45	5
							ДСБ2113	Ортодонтоско хируршки третман на скелетните дентофацијални-неправилности	15	15	15	45	5
							ДСБ2114	Орофацијална генетика I	15	15	15	45	5
							ДСБ2115	Орофацијална генетика II	15	15	15	45	5
							ДСБ2116	Биомеханички истражувања на краниофацијалниот систем	15	15	15	45	5
							ДСБ2117	Конвенционална и дигитална рендгенкефалометрија во ортодонција	15	15	15	45	5
							ДСБ2118	Дентална оклузија и дисфункција на темпоро мандибуларниот зглоб	15	15	15	45	5
							ДСБ2119	Естетика во стоматологија: психолошки аспект	15	15	15	45	5
							ДСБ2120	Белење на забите	15	15	15	45	5
							ДСБ2121	Достигнување на адхезивните системи	15	15	15	45	5
							ДСБ2122	Композитни материјали-поделба и одредување на квалитетот	15	15	15	45	5
							ДСБ2123	Дејство на ласерот врз тврдите	15	15	15	45	5

							тквива						
						ДСБ2124	Коронарна микропропусливост кај ендодонтски третираните заби	15	15	15	45	5	
						ДСБ2125	Биокомпатибилноста и современите реставративни материјали	15	15	15	45	5	
						ДСБ2126	Методологија на испитување на квалитетот на техниките за обработка и полнење на коренските канали на забите	15	15	15	45	5	
						ДСБ2127	Испитување на биолошките и техничките својства на материјалите за полнење на коренските канали	15	15	15	45	5	
						ДСБ2128	Методологии на испитување на влијанието на сретсвата за иригација на коренските канали врз виталните ткива и останатите дентални структури	15	15	15	45	5	
						ДСБ2129	Испитувања поврзани со промените кои настануваат врз забните структури по спроведеното белење на витални и невитални заби	15	15	15	45	5	
						ДСБ2130	Хистопатолошка и микробиолошка анализа на периапикалните заболувања	15	15	15	45	5	
Вкупно 30 кредити													

Т-теоретска настава; П-практична настава; С-семинари; Р-работилници.

Модул В

Наставни единици распредени по часови и кредити (годишно) на студиската програма за доктори на стоматолошки науки во II- семестер

I - семестер							II - семестер						
код	Задолжителни предмети	Т	П	С	Вк	ECTS	код	Задолжителни предмети	Т	П	С+P	Вк	ECTS
ДСВ1101	УКИМ					4	ДСВ1104	Инфекции во орофацијалната регија	45	45	30	120	10
ДСВ1102	УКИМ					4	ДСВ1105	Биомедицински аспекти на функционалните и реконструктивните зафати во максиларнофацијалната хирургија	30	60	15+15	120	10
ДСВ1103	УКИМ					4							
	Работилници и семинари, извештаи					2		Работилници и семинари, извештаи					2
	Собирање материјал за докторска теза					6		Работење на докторска теза					8
ДСВ1104 или ДСВ1105	Еден задолжителен предмет приложен на листата од II-семестер по избор на кандидатот					10		Напомена: студентот кој го положил едниот задолжителен предмет во I семестер го полага преостанатиот во II семестер.					
	Вкупно: 30 кредити												
код	Изборни предмети						код	Изборни предмети					
							ДСВ2101	Современ пристап кон третманот на воспалителните процеси на лицето и вратот	15	15	15	45	5
							ДСВ2102	Современ третман на лицеви скршеници	15	15	15	45	5
							ДСВ2103	Современи аспекти во дијагностика и третман на	15	15	15	45	5

							орален канцер						
						ДСВ2104	Мултидисциплинарен менаџмент на пациентите со вроден расцеп	15	15	15	45	5	
						ДСВ2105	Патологија на максиларен синус	15	15	15	45	5	
						ДСВ2106	Саливарна патологија-современи дијагностички и терапевтски постапки	15	15	15	45	5	
						ДСВ2107	Современи аспекти на употреба на ласер во оралната хирургија	15	15	15	45	5	
						ДСВ2108	Коскени субституенти и биоматеријали за регенерација на вилчните коски	15	15	15	45	5	
						ДСВ2109	Бенигни тумори во орофацијалната регија	15	15	15	45	5	
						ДСВ2110	Хронични периапикални лезии и вилчни цисти	15	15	15	45	5	
						ДСВ2111	Хируршки постапки во склоп на ортодонтската терапија	15	15	15	45	5	
						ДСВ2112	Препротетска хирургија	15	15	15	45	5	
						ДСВ2113	Имплантологија со напреднати хируршки аугументативни методи	15	15	15	45	5	
						ДСВ2114	Мекоткивни и дентоалвеоларни повреди	15	15	15	45	5	
						ДСВ2116	Импактирани заби	15	15	15	45	5	
						ДСВ2117	Естетско корективни интервенции на лицето и вилиците	15	15	15	45	5	
						ДСВ2118	Коскени лезии - диференцијална дијагноза	15	15	15	45	5	
						ДСВ2119	Патологија на темпоромандибуларен зглоб	15	15	15	45	5	
Вкупно 30 кредити													

Т-теоретска настава; П-практична настава; С-семинари; Р-работилници.

Модул Г

Наставни единици распредени по часови и кредити (годишно) на студиската програма за доктори на стоматолошки науки во II- семестер

I - семестер							II - семестер						
код	Задолжителни предмети	Т	П	С	Вк	ECTS	код	Задолжителни предмети	Т	П	С+Р	Вк	ECTS
ДСГ1101	УКИМ					4	ДСГ1104	Современи дијагностички постапки во оралната патологија и медицина	60	40	10+10	120	10
ДСГ1102	УКИМ					4	ДСГ1105	Тераписки можности на пародонталната болест	30	40	20+30	120	10
ДСГ1103	УКИМ					4							
	Работилници и семинари, извештаи					2		Работилници и семинари					2
	Собирање материјал за докторска теза					6		Работење на докторска теза					8
ДСГ1104 или ДСГ1105	Еден задолжителен предмет приложен на листата од II-семестер по избор на кандидатот					10		Напомена: студентот кој го положил едниот задолжителен предмет во I семестер го полага преостанатиот во II семестер.					
	Вкупно 30 кредити												
код	Изборни предмети						код	Изборни предмети					
							ДСГ2101	Современ пристап кон проблемот на оралните претканцерозни состојби	15	15	15	45	5
							ДСГ2102	Орално - медицински аспекти на автоимуните заболувања	15	15	15	45	5
							ДСГ2103	Хематолошки претраги кај крвните дискразии	15	15	15	45	5
							ДСГ2104	Имунохистохемиска и молекуларна анализа на оралните дерматози	15	15	15	45	5

							ДСГ2105	Дијагностичките дилеми на различните пемфигоидните лезии во оралниот кавитет	15	15	15	45	5
							ДСГ2106	Молекуларна дијагностиката на заболувањата во оралната празнина	15	15	15	45	5
							ДСГ2107	Научни испитувања во психостоматологијата	15	15	15	45	5
							ДСГ2108	Медицински аспекти на афтоидните заболувања	15	15	15	45	5
							ДСГ2109	Орално медицински аспекти на глоситисите	15	15	15	45	5
							ДСГ2110	Орални аспекти на вирусните заболувања	15	15	15	45	5
							ДСГ2111	Епидемиолошки и системски аспекти во етиологијата на пародонталната болест	15	15	15	45	5
							ДСГ2112	Примена на нискоенергетските ласери во пародонтологијата	15	15	15	45	5
							ДСГ2113	Примена на високоенергетските ласери во пародонтологијата	15	15	15	45	5
							ДСГ2114	Анализа на коскеното ткиво	15	15	15	45	5
							ДСГ2115	Плунката -дијагностички медиум во пародонтологијата	15	15	15	45	5
							ДСГ2116	Микробиошки аспекти на пародонтопатијата	15	15	15	45	5
							ДСГ2117	Генетика и пародонтологија	15	15	15	45	5
							ДСГ2118	Имунолошки аспекти на пародонталната болест	15	15	15	45	5
							ДСГ2119	Метода на полимеразна верижна реакција ПВР	15	15	15	45	5
												Вкупно 30 кредити	

Т-теоретска настава; П-практична настава; С-семинари; Р-работилници.

**Наставни единици распредени по кредити (годишно)
на студиската програма за доктори на стоматолошки науки од III- VI семестер**

III семестер		IV семестер	
Активности	кредити	Активности	кредити
Работилници и семинари Научноистражувачка работа, изработка на докторската дисертација	2 28	Работилници и семинари Научноистражувачка работа, изработка на докторската дисертација Пријава на докторската теза	2 22 6
Вкупно:	30	Вкупно:	30
V семестер		VI семестер	
Активности	кредити	Активности	кредити
Работилници и семинари Научноистражувачка работа, изработка на докторската дисертација	2 28	Работилници и семинари Научноистражувачка работа, изработка на докторската дисертација Одбрана на докторската теза	2 10 18
Вкупно:	30	Вкупно:	30
Вкупно кредити за четири семестри:		120 кредити	

Распоред на кредити низ сите семетри на студиската година на докторски студии по стоматолошки науки

Семестер	ECTS-кредити						
	Генерички знаења*	Работилници и семинари*	Предметни знаења**	Изработка на докторска теза***	Работење на докторската теза***	Пријавување на докторската теза***	Одбрана на докторската теза***
I-семестер	12	2	10		6		
II-семестер		2	20	8			
III семестер		2		28			
IV семестер		2		22		6	
V -семестер		2		28			
VI-семестер		2		10			18

* генерички знаења (предмети во рамките на УКИМ)

* работилници, семинари, извештаи, собирање материјал за изработка на докторската

** предметни знаења (предмети од подрачјето, предмети од полето на истражување, предмети од специфичната област)

*** изработка на докторската теза и одбрана на докторската теза (во рамките на научно-истражувачката работа)

Опис на изборните наставни предмети од модул А

Вилично -зглобни неправилности: (прв дел)

Одговорен наставник	Проф. д-р Љубен Гугувчевски
Соработници	Доц. Д-р Ј. Бундевска, Доц. С. Еленчевски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ECTS	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот :

Докторантот ќе се запознае со неправилностите на виличните зглобови кои за жал, денес претставуваат сè почесто присутен вид на заболување кај човекот. Во првиот дел на предметот како вовед во проблематиката се изнесени етиологијата и епидемиологијата на неправилностите за да во продолжение се наведат знаците и симптомите според кои ќе се врши и нивното дијагностицирање.

Содржина на предметот :

Се изнесуваат општите сознанија за виличниот зглоб од аспект на нивните неправилности, карактеристики на коскените и мекоткивните компоненти на зглобот, терминологија што се користи за означување на функционалните пореметувања. Се прави краток историски преглед на сознанијата за темпоромандибуларните неправилности. Епидемиолошки проучувања на темпоромандибуларните неправилности, Развој на функционалните пречки во цвакалниот систем, Физиолошка толеранција, Симптоми на темпоромандибуларните неправилности, Активности на цвакалниот систем, дневна и ноќна активност, спиењето и нивои на спиење, цвакални активности и цвакални симптоми, сили на контакти меѓу забите, позиција на мандибулата, тип на мускулна контракција, влијание на заштитните рефлекси, оклузални контакти и мускулна хиперактивност, како влијаат оклузалните интерференции врз мускулните сипмптоми, како влијае оклузијата врз виличнозглобните неправилности, знаци и симптоми на виличнозглобните неправилности, функционални неправилности на цвакалните мускули, модел на болка на цвакален мускул, заштитна заедничка контракција, локална мускулна осетливост, миофасцијална болка, миозитис, миоспазам, акутни и хронични мускулни неправилности, забрзувачки фактори. Понатаму се изнесуваат функционалните неправилности на виличните зглобови, со запознавање на нарушувањата на комплексот кондил-дискус, структурно несовпаѓање на зглобните површини и воспалителните зглобни неправилности. Во предметот се изнесува начинот на земање на анамнеза кај овој вид неправилности. Всушност, првиот дел од предметот завршува со опис на начинот на спроведување на дијагностичките постапки во откривањето на овие неправилности.

Што се очекува од студентот по положување на испитот :

Студентот добива практични и современи сознанија за материјата што е предмет на изнесување на предавањето. Точно земената анамнеза овозможува правилен пристап во спроведувањето на дијагностичките постапки. Правилно и сеопфатно поставената дијагноза овозможува правилен и ефикасен третман на темпоромандибуларните неправилности.

Задолжителна литература:

1. Љ. Гугувчевски. Сепарати од одржаните предвања

2. Okeson, JP. Temporomandibular disorders. Mosby Co. 2005.
de Leeuw R, Klasser GD, Albuquerque RJ. Are female patients with orofacial pain medically compromised? J Am Dent Assoc. 2005 Apr;136(4):459-68.
3. Di Rienzo Businco L, Di Rienzo Businco A, D'Emilia M, Lauriello M, Coen Tirelli G. Topical versus systemic diclofenac in the treatment of temporo-mandibular joint dysfunction symptoms. Acta Otorhinolaryngol Ital. 2004 Oct;24(5):279-83.

Дополнителна литература:

1. Ando E, Shigeta Y, Ogawa T. Kinematic analysis of limitation of mouth opening of temporomandibular disorders by rotation and translation of the condyle. Nippon Hotetsu Shika Gakkai Zasshi. 2005 Apr;49(2):231-41.
2. Aaftink HM, Steenks MH. A clinical protocol for stabilization splint construction. Ned Tijdschr Tandheelkd. 2005 Sep;112(9):318-21.
3. Scopel V, Alves da Costa GS, Urias D. An electromyographic study of masseter and anterior temporalis muscles in extra-articular myogenous TMJ pain patients compared to an asymptomatic and normal population. Cranio. 2005 Jul;23(3):194-203.

Вилично-зглобни неправилности: (втор дел)

Одговорен наставник	Проф. д-р Љубен Гугувчевски
Соработници	Доц. Д-р Ј. Бундевска, Доц. С. Еленчевски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ECTS	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Во вториот дел од предметот, студентот ќе добие целосна слика за заболувањата на виличните зглобови преку нивна класификација и што е особено важно терапијата на неправилностите

Содржина на предметот:

Студентот ќе се запознае со неправилностите на цвакалните мускули, неправилностите на виличниот зглоб, хроничната мандибуларна хипомобилност и неправилностите во развојот. Понатаму се изнесуваат современите погледи и насоки што се однесуваат на третманот на темпоромандибуларните неправилности, со посебен осврт кон физикалната терапија. Се опишува третманот на неправилностите на цвакалните мускули со осврт кон заштитната заедничка контракција, третман на локалната мускулна болност, третман на миофасцијалната болка и миоспазмот. Потоа студентот ќе се запознае со третманот на неправилностите на виличните зглобови. Крајот од вториот дел од предметот е резервиран за опис на оклузалните вметнувачи како дел од конзервативниот пристап во третманот на овие пациенти. Опишани се сите видови оклузални вметнувачи како и начинот на нивна изработка и индикациите за нивна примена.

Што се очекува од студентот по положување на испитот:

Студентот целосно ќе ги заокружи своите сознанија од областа на патологијата на виличните зглобови. Тој во својата секојдневна практика ќе може успешно да ги препознае и разреши проблемите кај пациентите кои имаат заболување на виличните зглобови или поради лошата оклузија на природните заби или поради лошо изработените протетички надоместоци.

Задолжителна литература:

1. Љ. Гугувчевски. Сепарати од одржаните предвања
2. Okeson, JP. Temporomandibular disorders. Mosby Co. 2005.
Hammad IA, Nassif NJ, Salameh ZA. Full-mouth rehabilitation following treatment of temporomandibular disorders and teeth-related signs and symptoms. Cranio. 2005 Oct;23(4):289-96.
3. Williamson EH. Temporomandibular dysfunction and repositioning splint therapy. Prog Orthod. 2005;6(2):206-13.
4. Al-Ani Z, Gray RJ, Davies SJ, Sloan P, Glennly AM. Stabilization splint therapy for the treatment of temporomandibular myofascial pain: a systematic review. J Dent Educ. 2005 Nov;69(11):1242-50.

Дополнителна литература:

1. Maeda Y, Tsugawa T, Furusawa M, Matsuda S. A method for fabricating an occlusal splint for a patient with limited mouth opening. J Prosthet Dent. 2005 Oct;94(4):398-400.
2. Aaftink HM, Steenks MH. A clinical protocol for stabilization splint construction. Ned Tijdschr Tandheelkd. 2005 Sep;112(9):318-21.
3. Scopel V, Alves da Costa GS, Urias D. An electromyographic study of masseter and anterior temporalis muscles in extra-articular myogenous TMJ pain patients compared to an asymptomatic and normal population. Cranio. 2005 Jul;23(3):194-203.
4. Steenks MH, The GL, Aaftink HM. Jaw position in stabilization splint treatment of musculoskeletal disorders. Ned Tijdschr Tandheelkd. 2005 Aug;112(8):279-82.

Биомеханички карактеристики на цвакалниот систем

Одговорен наставник	Проф. д-р Љубен Гугувчевски
Соработници	Доц. Д-р Ј. Бундевска, Доц. С. Еленчевски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ECTS	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Запознавање на студентите со основните проблеми во биомеханиката на цвакалниот систем преку проучување на видот на силите што ги ослободуваат цвакалните мускули, како и запознавање со реакцијата на пародонталните и мукозните ткива кога ќе се најдат изложени на дејството на цвакалните сили.

Содржина на предметот:

Во почетокот на изнесувањето на прблематиката на биомеханиката се изнесени основните инженерски принципи преку објаснување на поимите за сила и маса и нивните физички карактеристики. Потоа се изнесуваат моделите на оптеретување на долната вилица со изучување на математичките, физичките модели и моделите на завршни елементи. Следи описот на маханизмот на реакција на лицевите коски ин виво кога ќе се оптеретат од цвакалните сили. Потоа се изнесуваат теоретските сознанија за реакцијата на различните орални структури кон цвакалното оптеретување. Одделно се опишани реакциите на беззабните алвеоларни гребени, потоа реакциите на пародонталните ткива кога истите ќе се оптеретат со одреден вид протетички надоместоци. Во одделна глава се изнесува проблемот на адаптација на ткивата од устната празнина кон оптеретувањето преку симулација на физиката на долната вилица. Оптеретувањето на виличниот зглоб е, исто така, предмет на

запознавање и посебно е изнесен проблемот на зглобниот дискус. Обработена е и проблематиката на цвакалната артикулација со изнесување на карактеристиките на потпорните ткива што ги носат протетичките изработки, односно карактеристиките на пародонталната потпора и на мукозната потпора.

Што се очекува од студентот по положување на испитот:

Студентот се запознава со основните поими за силите и оптеретувањата во звакалниот систем. Посебен акцент е ставен врз однесувањето на потпорните ткива, како што се пародонталните и мукозните ткива што го носат мастиактоното оптеретување. Се изнесуваат практични сознанија за тоа какви треба да бидат протетичките изработки за да се редуцира оптеретувањето на потпорните ткива.

Задолжителна литература:

1. Гугувчевски Љ. Биомеханика на цвакалниот систем. (во подготовка)
2. Sugiura T, Yamamoto K, Murakami K, Kawakami M, Kang YB, Tsutsumi S, Kirita T. Biomechanical analysis of miniplate osteosynthesis for fractures of the atrophic mandible. *J Oral Maxillofac Surg.* 2009 Nov;67(11):2397-403.
3. Badawi HM, Toogood RW, Carey JP, Heo G, Major PW. Three-dimensional orthodontic force measurements. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2009 Oct;136(4):518-28.
4. Suzuki EY, Suzuki B. A simple mechanism for measuring and adjusting distraction forces during maxillary advancement. *J Oral Maxillofac Surg.* 2009 Oct;67(10):2245-53.
5. Nickel JC, Iwasaki LR, Beatty MW, Marx DB. Tractional forces on porcine temporomandibular joint discs. *J Dent Res.* 2009 Aug;88(8):736-40.
6. Љ. Гугувчевски. Оклузија, ЕинСоф, Скопје, 1997.
7. Љ. Гугувчевски. Основи на гнатологијата, ИнФорма, Скопје, 2005.
8. Љ. Гугувчевски. Претклиника на парцијалното протезирање, Скопје, 2008.

Дополнителна литература:

1. Lee H, Ting K, Nelson M, Sun N, Sung SJ. Maxillary expansion in customized finite element method models. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2009 Sep;136(3):367-74
2. Gautam P, Valiathan A, Adhikari R. Maxillary protraction with and without maxillary expansion: a finite element analysis of sutural stresses. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2009 Sep;136(3):361-6.
3. Li X, Lin X, Wang Y. Temporomandibular joint vibration in bruxers. *Cranio.* 2009 Jul;27(3):167-73.
4. Chan YL, Ngan AH, King NM. Use of focused ion beam milling for investigating the mechanical properties of biological tissues: a study of human primary molars. *J Mech Behav Biomed Mater.* 2009 Aug;2(4):375-83. Epub 2009 Feb 3.
5. Krishnan V, Davidovitch Z. On a path to unfolding the biological mechanisms of orthodontic tooth movement. *J Dent Res.* 2009 Jul;88(7):597-608.

Меѓувлични односи во стоматолошката протетика: современи приоди во нивната регистрација и грешки при нивното одредување

Одговорен наставник	Проф. д-р Љубен Гугувчевски
Соработници	Доц. Д-р Ј. Бундевска, Доц. С. Еленчевски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ECTS	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Одредувањето на максилломандибуларните соодноси отсекогаш претставувало проблем во секојдневната протетичка работа. Студентот ќе биде запознат со класичните и современите методи за детерминација на физиолошкото мирување и особен акцент ќе се даде на одредувањето на меѓувеличните релации во однос со хоризонталната рамнина, односно одредувањето на позициите на центрична релација и центрична оклузија.

Содржина на предметот:

По предметот со овој наслов, докторантот одделно ќе биде запознат со проблемот на меѓувеличната релација во однос со вертикалната рамнина и потоа ќе биде разгледуван проблемот на меѓувелична релација во однос со хоризонталната рамнина. Се изнесуваат теориите за физиолошкото мирување, како и методите за егзактно одредување на овој параметар. Посебно место зазема неврофизиолошкото сознание за физиолошкото мирување и потешкотиите што произлегуваат од појавата на можни грешки. Особено значење се дава на правилната поставеност на телото и главата на испитаникот при одредувањето на оваа вертикална димензија. Во вториот дел од предметот се опишува проблемот на центричната релација. Ова е еден посебен ентитет со високо професионално значење во протетиката. Се опишуваат едноставни и класични методи за одредување на хоризонталниот сооднос што постои меѓу горната и долната вилица, а се прави осврт и препорака за примена на современи методи за регистрација на овој параметар. Студентите ќе имаат можност да се запознаат и со најчестите грешки што притоа се јавуваат и се изнесуваат предлози за нивно надминување. И двата поима на меѓувеличните релации, односно, и физиолошкото мирување и центричната релација, односно оклузија, се секојдневно присутни во протетичките ординации како при изработката на фиксните, така и при изработката на мобилните надоместоци.

Што се очекува од студентот по положување на испитот:

Студентот добива теоретски и практични сознанија за една важна фаза во изработката на фиксно-мобилните надоместоци. Но, не само во изработката, туку и при разрешување на одредени проблеми од оклузијата исто така потребно е да се одредат точни вредности на овие два параметри. Студентот ќе добие целосна претстава за проблемот на физиолошкото мирување и центричната релација со конкретни практични сознанија како најбрзо и наједноставно да ги добие вистинските вредности на овие два параметри.

Задолжителна литература:

1. Гугувчевски Љ. Електромиографски аспекти на физиолошкото мирување и на центричната релација. Просветно дело, Скопје, 1993.
2. Гугувчевски Љ. Тотална протеза-одбрани поглавја. Медис информатика, Скопје, 1994.
3. Гугувчевски Љ. Тотална протеза-практикум. ЕинСоф, Скопје, 2003.
4. Гугувчевски Љ, Дејаноски К. Велески Д. Клиника на тотално протезирање, Еин Соф, Скопје, 2005.
5. Rahn, Heartwell. Textbook of Complete Dentures, Mosby Co. 1993.

Дополнителна литература:

1. Gautam P, Valiathan A, Adhikari R. Maxillary protraction with and without maxillary expansion: a finite element analysis of sutural stresses. Am J Orthod Dentofacial Orthop. 2009 Sep;136(3):361-6.
2. Williamson EH. Temporomandibular dysfunction and repositioning splint therapy. Prog Orthod. 2005;6(2):206-13.
3. Al-Ani Z, Gray RJ, Davies SJ, Sloan P, Glenn AM. Stabilization splint therapy for the treatment of temporomandibular myofascial pain: a systematic review. J Dent Educ. 2005 Nov;69(11):1242-50.

Биолошки основи на парцијалните протези, дефинирање на основните проблеми на парцијалната беззабност и предлог мерки за санирање на овие состојби

Одговорен наставник	Проф. Д-р Драгољуб Велески
Соработници	Доц. Д-р Ј. Бундевска, Доц. С. Еленчевски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ECTS	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот :

Докторантот ќе се запознае со разните видови на парцијалните беззабности, нивната инциденција, клиничките манифестации и последиците на стоматогнатниот орган од парцијалното губење на забите. Ќе бидат разгледани етиологијата и епидемиологијата на парцијални беззабности и ќе се разгледаат и проучат повеќе форми на парцијални протези како терапевтски сретства.

Содржина на предметот :

Изложеноста на протетичкото лекување на парцијалната беззабност е поврзано со поливалентноста на задачите што треба да се разрешат за секој посебен случај. Самата парцијална беззабност е богата со различни состојби како по однос на кондицијата на оралните ткива, помалиот или поголемиот губиток на заби, така и по можностите на протетичките креации во протетичките процедури во санација и рехабилитација на ткивата на стоматогнатниот систем. Тоа произлегува од фактот што ткивата и органите на лицево-вличната регија, се предодредени да вршат повеќе значајни функции како што се; говорот, мастикацијата, голтањето, дишењето, широката рецептивно информативна функција во комуникацијата со надворешната средина и др. Од тука нарушувањата на било кој дел од ткивата на стоматогнатниот систем во смисла на нивната морфологија или функција, неминовно води до растројство со различен степен во морфолошко анатомскиот интегритет и функција на било кој сегмент на стоматогнатниот систем.

Во современата протетичка терапија, протезните конструкции се разгледуваат и прифаќаат како терапевтски и профилактски средства што го потенцира нивниот медицински карактер како медицинска помош за заштита на стоматогнатниот систем од понатамошните деструктивни процеси кои би настанале ако не се спроведе навреме протетичката терапија.

Во таа смисла покрај санирањето на оштетените основни функции, парцијалната протеза не смее да се третира како механичко средство, туку сосема оправдано од неа се очекува, покрај функционалната реинтеграција на оралниот систем, таа треба да игра и одредена улога во ресоцијализацијата на индивидуата-нејзино вклучување во општествениот живот. Всушност, со напредокот на технологијата во ова подрачје, ние денеска разликуваме: парцијална плочеста протеза, скелетирана протеза, телескоп парцијална протеза, покривна парцијална протеза, парцијална протеза како протетичка супраструктура над импланти, имедијатна парцијална протеза, транзиторна или парцијална протеза како надгрисна шина, дводелна парцијална протеза, раздвоена парцијална протеза, сџинг-лоцк парцијална протеза, комплексна парцијална протеза и субтотална или максимална парцијална протеза. Дел од овие видови на парцијални протези ќе бидат разгледувани во рамките на овој предмет.

Што се очекува од студентот по положување на испитот:

Студентот добива теоретски и практични современи сознанија за материјалот што е предмет на изнесување на предавањата. Тој треба да совлада доволен број на практични

вештини преку еден современ концепт на природот иреализацијата на клиничките и параклиничките процедури во терапијата на парцијалната беззабност.

Задолжителна литература:

1. Велески Д. Сепарати од одржаните предавања
2. Велески Д. Клиника и техника на парцијалните протези
3. Стаменковиќ Д. Стоматолошка протетика-парцијални протези

Дополнителна литература:

1. Alan B. Carr , Glen P. McGivney , David T. Brown “McCracken's Removable Partial Prosthodontics” ,Elsevier Mosby, 2004.

Индикација, планирање и примена на фиксните протретски конструкции

Одговорен наставник	Проф. д-р Е. Петкова, Проф. д-р Е.Шабанов Проф. д-р Ј. Баевска
Соработници	Доц. др. В. Ванковски Доц. др.Б.Капушевска, Доц. др Г.Ковачевска, Доц.д-р Н. Гиговски, Доц.д-р В. Коруновска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ECTS	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот :

Цел на предметот е да се запознаат студентите со современите концепти за поставување на дијагноза, диференцијална дијагноза на состојбата на орофацијалниот комплекс и поставување на адекватна индикација или контриндикација за примена на фиксни конструкции. При тоа, особено внимание е дадено на обемот на терапијата како и разграничувањето во планирањето на фиксни, комбинирано фиксно-мобилни или мобилни протетски надоместоци.

Содржина на предметот :

Предметната содржина го опфаќа методолошкиот пристап при одредување индикациите за фиксни помагала во смисол на селектирање на концептите за естетскофонетски, функционално-цвакални или профилактички причини. Еден од основните фактори при планирањето на протетскиот третман со фиксни помагала е вреднувањето на забите носачи. Предметната материја поодделно ги разработува факторите на вреднување на забите како биолошкиот фактор, анатомскиот фактор, топографскиот фактор, просторот меѓу преостанатите заби, пародонциумот на забите, функционален фактор и забите антагонисти. Многу важна улога во планирањето имаат и дополнителните дијагностички методи, употребата на радиографија, анализа на студио модели и др. Се посочува на значењето на изборот на современи стоматолошки материјали и запознавање со нивните карактеристики.

Што се очекува од студентот по положување на испитот :

Докторантот по совладувањето на предметот треба да ги познава и препознава состојбите на меките и тврдите орални ткива. Со тоа ќе се стекне со вештини за правилно поставување на индикации, план на третман и одредување на протетското помагало како и избор на адекватен материјал од кој ќе биде изработена фиксната конструкција.

Задолжителна литература :

1. Мирчев Е. Клиника на фиксната стоматолошка протетика. НИП Студентски Збор, Скопје 1996
2. Мирчев Е. Претклиника на фиксната стоматолошка протетика. НИП, Студентски Збор, Скопје 1997
3. Shillenburg T.H. Fundamentals of fixed prosthodontics. Third edition. Quint Publ. Co. Inc 1997
4. Salliven O.M. Fixed prosthodontics in Dental Practice. Quint Publ. Co. Inc 2004
5. Stamenkovic D. Stomatoloski Materijali. Zavod za udzbenike i nastavna pomagala Beograd 2003

Дополнителна литература:

1. Schneider R. Occlusion
J Am Dent Assoc, Aug 2006; 137: 1066.
2. Carlsson G. E, Omar R. Trends in prosthodontics.
Med Princ Pract, Jan 2006; 15(3): 167-79.
3. Chriestensen G.J. Prosthodontics is in your future
J Am Dent Assoc, May 2000; 131: 671 - 672.

Биомеханички принципи на препарација на заби за фиксни изработки

Одговорен наставник	Проф. д-р Е. Петкова, Проф. д-р Е. Шабанов Проф. д-р Ј. Баевска
Соработници	Доц. др. В. Ванковски Доц. др. Б. Капушевска, Доц. др. Г. Ковачевска, Доц. др. Н. Гиговски, Доц. др. В. Коруновска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ECTS	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот :

Цел на предметот е да се претстават современите методи за препарацијата на забите за фиксни протетски помагала базирани на биолошките и механичките принципи. Особен акцент ќе биде даден на воспоставувањето на адекватна формата на препарираниот заб.

Содржина на предметот :

Со предавањата предвидено е запознавање на докторантите со значењето на препарацијата на забите како многу важна фаза во изработката на фиксните конструкции. Со споредување на формата на природниот заб со формата на препарираниот заб се укажува на биолошките законitosti на овој орган. Се укажува значењето на виталитетот во изборот на методологијата на препарацијата. Принципите на препарација се базираат врз основа на презервација на забните ткива, ретенција и механичка отпорност, структурален интегритет, маргинален интегритет и зачувување на здравјето на пародонтот. Тоа се главните насоки при препарирањето фаза по фаза за добивање на адекватна форма со употреба на адекватни форми на брусните тела.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Со положување на испитот докторантот ќе ја совлада современата методологија на препарацијата на забите за фиксни надоместоци. Ќе се стекне со знаење за селективен пристап во одземањето на тврдата забна супстанца. Ќе ја совлада принцип-базираната препарација. Ќе умее да направи правилен избор на брусни тела за препарација за добивање на потребната форма на забот носач на фиксната изработка.

Задолжителна литература :

1. Мирчев Е. Клиника на фиксната стоматолошка протетика. НИП Студентски Збор, Скопје, 1996
2. Мирчев Е. Претклиника на фиксната стоматолошка протетика. НИП Студентски Збор, Скопје, 1997
3. Shillinburg T.H. Fundamentals of fixed prosthodontics. Third edition. Quint Publ. Co. Inc 1997
4. Salliven O.M. Fixed prosthodontics in Dental Practice. Quint Publ. Co. Inc 2004
5. Martin F. Land, Stepfan F. Rosentsiel. Contemporary Fixed Prosthodontics Fourth Edition. Mosby 2006

Дополнителна литература:

1. Christensen G.J. When is a full-crown restoration indicated?
J Am Dent Assoc, Jan 2007; 138: 101 - 103.
2. Javaheri D. Considerations for planning esthetic treatment with veneers involving no or minimal preparation
J Am Dent Assoc, Mar 2007; 138: 331 - 337.
3. Christensen G.J. Building up tooth preparations for full crowns-2000
J Am Dent Assoc, Apr 2000; 131: 505 - 506.

Постапки и третман за постигнување современа естетика во фиксната протетика

Одговорен наставник	Проф. д-р Е. Петкова, Проф. д-р Е. Шабанов Проф. д-р Ј. Баевска
Соработници	Доц. др. В. Ванковски Доц. др. Б. Капушевска, Доц. др. Г. Ковачевска, Доц. др. Н. Гиговски, Доц. др. В. Коруновска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ECTS	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Цел на предметот е да се запознаат кандидатите со улогата на естетиката во современата стоматолошка протетика како императив за задоволување на барањата кои треба да ги исполнува секоја фиксна изработка. Посебен акцент е даден на естетските критериуми во фронталната регија.

Содржина на предметот:

Докторантите ќе бидат запознаени со поимот естетика, нејзино значење и примена во планирањето на фиксните изработки. Претставени се основните појдовни естетски параметри на забите како форма на природен заб и боја гледано поодделно или во склоп на формата на лицето. Посебно значење во воспоставувањето на естетските критериуми има симетријата на лицето како и обликот и контурите на усниците. Тие имаат особена улога во планирањето и обемот на изработката како и изборот на современите материјали кои обезбедуваат висока естетика. Преку приказ на случаи слушателите ќе се запознаат со селективниот пристап во одредувањето на бојата и соодветните нијанси како и современите технолошки постапки за добивање естетски ефекти. Употребата на фотографијата за

документирање на случаи има големо значење во стекнување искуство за задоволување на комплексните естетски барања.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Кандидатите ќе се стекнат со вештини за користење параметри како водичи во планирањето и изведбата на естетските протетски реставрации. Ваквиот приод е неопходен за изведба на симетрична композиција која императив во естетката стоматологија.

Задолжителна литература :

1. Мирчев Е. Клиника на фиксната стоматолошка протетика. НИП, Студентски Збор. Скопје 1996.
2. Мирчев Е. Претклиника на фиксната стоматолошка протетика. НИП Студентски Збор, Скопје 1997.
3. Shillenburg T.H. Fundamentals of fixed prosthodontics. Third edition. Quint Publ. Co. Inc 1997.
4. Gerald Chice, Alain Pinault. Esthetics of anterior fixed prosthodontics. Quint Publ. Co. Inc 1994.

Дополнителна литература:

1. Радлович-Пантелич, Стоматолошка протетика-фиксни надокнади -Белград
2. Christensen GJ. When is a full-crown restoration indicated?
J Am Dent Assoc, Jan 2007; 138: 101 - 103.
3. Javaheri D. Considerations for planning esthetic treatment with veneers involving no or minimal preparation
J Am Dent Assoc, Mar 2007; 138: 331 - 337.
4. Christensen G.J. Building up tooth preparations for full crowns-2000
J Am Dent Assoc, Apr 2000; 131: 505 - 506.

Можности за естетска протетика со примена на керамиката

Одговорен наставник	Проф. д-р Е. Петкова, Проф. д-р Е. Шабанов Проф. д-р Ј. Баевска
Соработници	Доц. др. В. Ванковски Доц. др. Б. Капушевска, Доц. др. Г. Ковачевска, Доц. др. Н. Гиговски, Доц. др. В. Коруновска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Цел на предметот е запознавање на докторантите со карактеристиките на порцеланските маси како материјал кој во однос на останатите стоматолошки материјали има најголем развој. Неговата примена во фиксната протетика се повеќе станува стандард благодарение на неговата биокompatibilност но и извонредните естетски карактеристики.

Содржина на предметот:

Првиот дел од предавањата го опфаќа историскиот развој на употребата на стоматолошката керамика од средината на минатиот век па се до денешен ден. Истовремено, хронолошки се претставени технолошките унапредувања на својствата на порцеланските маси. Во современата фиксна протетика не е возможна естетска корекција без употреба на керамички материјали. Вториот дел од предавањата е посветен на својствата на современите керамички маси како и адекватната технологија со посебен осврт на компјутерски

потпомогнато дизајнирање и изработка на фиксни реставрации. Керамичките естетски изработки претставуваат металкерамички изработки и безметални порцелански коронки и мостови како и порцелански ламинатни фасети. Тие се претставени преку прикази на случаи пооделно фаза по фаза се до конечниот изглед по цементирањето. Детално се претставени индикациите за овој вид на реставрации како и потребната методологијата на работа.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Кандидатите ќе стекнат потребно знаење за својствата на современите керамички маси особено нивната примена во естетската стоматологија. На тој начин ќе можат да одберат адекватен материјал и да постават правилна индикација за видот на керамичката реставрација. Со тоа ќе ја детерминираат методологијата на клиничкиот и лабораториски процес на изработување на естетски протетски реставрации.

Задолжителна литература :

1. Мирчев Е. Клиника на фиксната стоматолошка протетика. НИП Студентски Збор, Скопје 1996
2. Мирчев Е. Претклиника на фиксната стоматолошка протетика. НИП Студентски Збор, Скопје 1997
3. Shillenburg T.H. Fundamentals of fixed prosthodontics. Third edition. Quint Publ. Co. Inc 1997
4. Gerald Chice, Alain Pinault. Esthetics of anterior fixed prosthodontics. Quint Publ. Co. Inc 1994
5. Pascal Magne, Urs Belser. Bonded porcelain restorations in the anterior dentition: A Biomimetic approach. Quint Publ. Co. Inc 2003

Дополнителна литература:

1. Трифунович Д. и сор. Стоматолошка протетика-претклиника, Белград 2000 год.
2. Frank S, Holloway J.
Which All-Ceramic System Is Optimal for Anterior Esthetics?
J Am Dent Assoc, Sep 2008; 139: 19S - 24S.
3. K.J. Anusavice B. Hojjatie
Stress Distribution in Metal-Ceramic Crowns with a Facial Porcelain Margin
Journal of Dental Research, Sep 1987; 66: 1493 - 1498.
4. Christensen G.J. Porcelain-Fused-to-Metal Versus Zirconia-Based Ceramic Restorations, J Am Dent Assoc, Aug 2009; 140: 1036 - 1039.

Фиксни конструкции изработени над претходно вградени импланти

Одговорен наставник	Доц.д-р В. Ванковски
Соработници	Доц. др.Б.Капушевска, Доц. д-р Г.Ковачевска, Доц.д-р Н. Гиговски, Доц.д-р В. Коруновска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Цел на предметот е запознавање на кандидатите со постхируршките постапки во врска со протетските изработки врз имплантите, но и планирањето на целата постапка. Посебен акцент е даден на методите за отпечатување, како и правилата за обликувањето на фиксно-протетските конструкции врз имплантите.

Содржина на предметот :

На предавањата студентите ќе се запознаат со предхируршкото планирање на тимот орален хирург-протетичар-забен техничар за реализирање на естетските и функционалните критериуми на имплантно носените изработки, значењето на правилната позиција на имплантот во алвеларната коска како и значењето на состојбата на тврдите и меките периимплантни ткива за крајниот исход. Понатаму, на примерот на некој системи за имплантација ќе се разгледуваат типичните составни делови на истите (гингива-формер, трансфер капици, трупчиња итн.) и начинот на нивното користење. Како критичен во момент во целата постапка ќе се зборува за начините и методите на отпечатување и изработката на модели со лабораториски аналози. Конечно ќе бидат објаснети правилата за правилното обликување на овие конструкции во однос кон периимплантните ткива и антагонистите (оклузија и артикулација), како и начините на фиксирање на истите во устата на пациентот.

Што се очекува од студентот по положувањето на испитот:

Да биде во состојба да разликува поволни од неповолни предуслови за имплантно носени изработки, како и да ги знае протетските делови на имплантните системи и начинот на ракувањето со нив.

Задолжителна литература:

1. Попов Н, Зъбопротезна имплантологија, Софија 1999
2. Ванковски В., Стоматолошки супраструктури над импланти, Скопје 2005
3. Spiekerman H. Implantology Georg thieme verlag 1995

Дополнителна литература:

1. Almog DM, Benson BW, Wolfgang L, Frederiksen NL, Brooks SL. CT-Based Imaging and Surgical Guidance in Oral Implantology. J Oral Implantol. 2006;32(1):14–8.
2. Carranza F. Clinical Periodontology, 2002 by WB Saunders Co.
3. Пантелич-Радловиќ, Стоматолошка протетика-надокнаде на имплантима 1998, Југословенска книга, Београд

Опис на изборните наставни единици од модул Б

Дентален плак и неговата улога во настанување на забниот кариес и пародонталната болест

Одговорен наставник	Проф.д-р М. Царчев
Соработници	Доц.д-р О. Саракинова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на овој предмет е слушателите да се запознаат со важноста на денталниот плак и неговата улога во настанување на кариесот и пародонталната болест. Слушателот треба да осознае каква е корелацијата на плакот со најфреквентните заболувања во усната празнина.

Содржина на предметот:

Предметот го обработува денталниот плак од сите аспекти. Начинот на неговото формирање, локализацијата и ефектите. Посебно внимание се обрнува кон метаболичките процеси и хемизмот кои се одигруваат во структурата на денталниот плак. Императив во решавањето на патолошките ефекти е солидна плак контрола. Низ предавањата ќе бидат прикажани двете најчести контроли на плакот: механичката и хемиската.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Теоретското совладување на оваа материја ќе резултира во сознанија дека денталниот плак има битно влијание врз забниот кариес и пародонталната болест. Како локален фактор потребна е негова контрола и елиминација. За таа цел се применува хемиска и механичка плак контрола. На тој начин сериозно се партиципира во превенцијата на најактуелните заболувања во оралниот кавитет.

Задолжителни литература:

1. Andjic J. Osnovi oralne fiziologije i biohemije, Naučna knjiga, Beograd (1981, 1990).
2. Царчев М. Превентивна стоматологија, Стоматолошки факултет-Скопје, Скопје, 2000.
3. Rajic Z, i sar. Decja i preventivna stomatologija, Jumena, Zagreb, pp 383–417, 1985.
4. Стошиќ П. и сар. Дечја и превентивна стоматологија, Универзитет у Београду, 1986.
5. Vulovic i sar. Preventivna stomatologija, univerzitet u Beogradu, Elit-Medica, Beograd, 2002.

Дополнителна литература:

1. Јанкуловска М, Еленчевска-Апостолска С. Оралната микрофлора и денталниот кариес

Улогата на флуоридите во превентивата на забниот кариес

Одговорен наставник	Проф. д-р. М. Царчев
Соработници	Доц. Д-р. О. Саракинова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Слушателите преку проучување на флуоридите и нивното влијание врз денгалниот статус кај индивидуите ќе ги осознаат основните принципи во превентивата. Следејќи ги најсовремените достигнувања и новини тие ќе партиципираат во намалување на забниот кариес во популацијата.

Содржина на предметот:

Во центарот на концепцијата на наставните содржини е всушност улогата на флуорот во превенцијата на забниот кариес. Преку предавањата ќе бидат апострофирани трите најважни флуор профилактички можности: егзогена, ендогена и комплексна флуоридна постапка. Слушателите ќе имаат можност преку прикажаните суптилни методи да ја осознаат улогата на флуоридите од превентивен и профилактичен аспект.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Со завршените предавања и положениот испит од студентот се очекува да ги совлада начините на флуоридната профилакса што секако ќе има позитивен ефект врз подемат на кариесот во популацијата. Намалување на кариес лезиите кај децата, адолесцентите и адултите преку применетата флуор профилакса уште еднаш ќе ја потврди врската помеѓу забниот кариес и флуорот.

Задолжителна литература:

1. Andjic J. Osnovi oralne fiziologije i biohemije, Naucna knjiga, Beograd (1981, 1990).
2. Царчев М. Превентивна стоматологија, Стоматолошки факултет-Скопје, Скопје, 2000
3. Gajic M. Fluoridi u preventivnoj stomatologiji, ICN Jugoslavija a.d., Beograd, 1998.
4. Rajic Z., i sar. Decja i preventivna stomatologija, Jumena, Zagreb, pp 383–417, 1985.
5. Стошиќ П. и сар. Дечја и превентивна стоматологија, Универзитет у Београду, 1986.
6. Vulovic i sar. Preventivna stomatologija, univerzitet u Beogradu, Elit-Medica, Beograd, 2002.

Дополнителна литература:

1. Јанкуловска М, Еленчевска-Апостолска С.: Оралната микрофлора и денгалниот кариес, Графотисок, Скопје, 2004
2. Јанкуловска М. Флуоридите во оралниот медиум во превенцијата на денгалниот кариес, Графотисок, Скопје, 2006

Орална биолошка одбрана

Одговорен наставник	Проф. Д-р М. Царчев
Соработници	Доц. Д-р. О. Саракинова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	практично и усно

Цел на предметот:

Целта на овој предмет е слушателите да се запознаат со системот на биолошката одбрана во оралниот кавитет. Во споредба со другите видови одбрамбени механизми слушателот треба да осознае дека овој вид имунитет се разликува од општиот орален или

мекотткивен вид одбрана. Процесите на деминерализација и реминерализација се основните носители на оралната биолошка одбрана.

Содржина на предметот:

Предметот опфаќа начела и правила на биолошката орална одбрана. Како одбрамбен систем таа се состои од два процеса: деминерализација и реминерализација. Преку овие механизми кои се една целина, а во суштина се надополнуваат и се разијдуваат настанува најсуптилната моделација на коскениот супстрат во усната празнина. Низ теоретската и практичната настава ќе се презентира важноста на деминерализацијата и реминерализацијата во биолошката одбрана на оралните ткива.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Совладувањето на оваа материја за студентот ќе значи разјаснување на сите дилеми околу оралната локална одбрана во усната празнина. Студентот треба да осознае дека де и реминерализирачките процеси се вклучени во одбрамбениот систем и секогаш треба да се стреми кон нивна демистификација.

Задолжителна литература:

1. Andjic J. Osnovi oralne fiziologije i biohemije, Naucna knjiga, Beograd (1981, 1990).
2. Царчев М. Превентивна стоматологија, Стоматолошки факултет-Скопје, Скопје, 2000
3. Gajić M. Fluoridi u preventivnoj stomatologiji, ICN Jugoslavija a.d., Beograd, 1998.
4. Rajić Z., i sar. Decja i preventivna stomatologija, Jumena, Zagreb, pp 383–417, 1985.
5. Стошиќ П. и сар. Дечја и превентивна стоматологија, Универзитет у Београду, 1986.
6. Vulovic i sar. Preventivna stomatologija, univerzitet u Beogradu, Elit-Medica, Beograd, 2002.

Дополнителна литература:

1. Јанкуловска М, Еленчевска-Апостолска С.: Оралната микрофлора и денталниот кариес, Графотисок, Скопје, 2004
2. Јанкуловска М. Флуоридите во оралниот медиум во превенцијата на денталниот кариес, Графотисок, Скопје, 2006

Ултраструктурни промени кај иницијалната кариозна лезија

Одговорен наставник	Проф. д-р М.Царчев
Соработници	Доц. Д-р. А. Сотировска-Ивковска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усно

Цел на предметот:

Преку слушањето на овој предмет студентите покрај макроскопските карактеристики на кариозната лезија ќе ги осознаат и нејзините ултраструктурни особености. Обработувајќи ги подлабоко кариозните лезии тие ќе ги разјаснат морфолошките и хистолошките механизми битни за иницијалниот тип кариозни лезии.

Содржина на предметот:

Методските единици на овој предмет се однесуваат на иницијалната кариозна лезија. Опфатени се ултраструктурните промени кај оваа категорија на промени. Детално и прецизно се нотирани и објаснети сите промени од морфолошки, функционален и хистолошки аспект. Во предавањата се содржани и хемиските збиднувања на целуларно ниво.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

После ислушување на предметот, а уште повеќе после положувањето на испитот се очекува студентот во потполност да ги разбере ултраструктурните промени кај иницијалната лезија. Базирајќи се на макроскопската слика на иницијалната кариозна лезија студентот лесно ќе ги открие промените длабоко во клетката. Совладувајќи ја материјата лесно и едноставно ќе ги осознае патогенетските збиднувања во клетката на ултраструктурно ниво кои недвосмислено корелираат со иницијалната кариозна лезија.

Задолжителна литература:

1. Andjic J. Osnovi oralne fiziologije i biohemije, Naucna knjiga, Beograd (1981, 1990).
2. Beloica D. I sar. Decja stomatologija, Elit-Medica, Beograd, 2000
3. Rajic Z., i sar. Decja i preventivna stomatologija, Jumena, Zagreb, pp 383–417, 1985.
4. Стошиќ П. и сар. Дечја и превентивна стоматологија, Универзитет у Београду, 1986.
5. Vulovic i sar. Preventivna stomatologija, Univerzitet u Beogradu, Elit-Medica, Beograd, 2002.

Кариоген потенцијал на храната

Одговорен наставник	Проф. д-р М. Царчев
Соработници	Доц. д-р. О. Саракинова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усно

Цел на предметот:

Целта на овој предмет е слушателите да се запознаат со составот на храната, со посебен акцент кон нејзиниот кариоген потенцијал. Преку предавањата студентите ќе научат кои видови храна се корисни и полезни, а кои видови се штетни и треба да се одбегнуваат. Сознанијата од оваа материја применети во секојдневниот живот имаат превентивна нота, со што ќе се влијае врз намалување на забниот кариес.

Содржина на предметот:

Предавањата ја потенцираат улогата на храната во одржувањето на оралното здравје. Но, не секаков состав на храната има позитивен ефект. Фокусот на интерес на овој текст се кариогените состојци. Од тој аспект храната богата со шеќери, брза храна богата со масти и јагленихидрати се апострофирани како основни кариогени компоненти. Од друга страна храната која ја консумира современиот човек, која е сиромашна со калциум, а богата со фосфор штетно се одразува врз тврдите забни структури. Овој дисбаланс е честа причина за појава на кариес уште во најраниот период.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Усвоеното градиво на овој предмет кај студентите би требало да рефлектира во правилен избор на храна со единствена цел оптимално орално здравје. Новините кои ќе ги совлада студентот во врска со правилната некариогена храна се очекува да ги пренесе во

својата околина, на пациентите и пошироко со што ќе учествува во намалување на забниот кариес во популацијата.

Задолжителна литература:

1. Царчев М. Превентивна стоматологија, Стоматолошки факултет-Скопје, Скопје, 200
2. Rajić Z., i sar. Decja i preventivna stomatologija, Lumen, Zagreb, pp 383–417, 1985.
3. Стошиќ П. и сар. Дечја и превентивна стоматологија, Универзитет у Београду, 1986.
4. Vulovic i sar. Preventivna stomatologija, univerzitet u Beogradu, Elit-Medica, Beograd, 2002.

Дополнителна литература:

1. Јанкуловска М, Еленчевска-Апостолска С. Оралната микрофлора и денталниот кариес, Графотисок, Скопје, 2004

Едукација и мотивација - примарни фактори во превенцијата на оралните заболувања

Одговорен наставник	Доц. д-р М. Јанкуловска
Соработници	Доц. д-р. Е. Георгиевска-Пендаровска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усно

Цел на предметот:

Целта на овој предмет е слушателите да се запознаат со примарните фактори во превенцијата на оралните заболувања. Посебно место тука и припаѓа на едукацијата и мотивацијата. Преку нив постои можност да се влијае врз животниот стил и навиките за орална хигиена во корист на превенцијата на оралните болести. Истовремено се обрнува посебно влијание на активноста на превентивните служби.

Содржина на предметот:

Содржината на овој предмет опфаќа факти кои подразбираат дека оние кои се во позиција треба да ја развиваат здравствената политика, но и да ја разбираат важноста на превентивната здравствена заштита. Здравствената едукација го поттикнува мултисекторниот пристап во промоција на оралното здравје. Употребата на позитивни здравствени едукациски пораки може индиректно да му помогне на оралното здравје. Главната поента на предавањата е мотивација и едукација на секој поединец се со цел да се потенцира превенцијата на оралните заболувања.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

После положување на испитот од студентот се очекува и самиот да се вклучи во едукациските програми. Мотивирачкиот и едукацискиот дел кај секое стручно лице не смее да затаи, напротив од него и тоа се очекува. Добро спроведената здравствена заштита придонесува за можноста луѓето да живеат во здрава средина. Всушност главната придобивка од оваа материја би била Издравиот избор е полесниот изборг.

Задолжителна литература:

1. Царчев М. Превентивна стоматологија, Стоматолошки факултет-Скопје, Скопје, 2000.

2. Иљовска С. и сар. Забоздравство во заедницата, Стоматолошки факултет-Скопје, Скопје, 2006
3. Rajić Z., i sar. Decja i preventivna stomatologija, Jumena, Zagreb, pp 383–417, 1985.
4. Стошиќ П. и сар. Дечја и превентивна стоматологија, Универзитет у Београду, 1986.
5. Vulovic i sar. Preventivna stomatologija, univerzitet u Beogradu, Elit-Medica, Beograd, 2002.

Дополнителна литература:

1. Јанкуловска М, Еленчевска-Апостолска С. Оралната микрофлора и денгалниот кариес, Графотисок, Скопје, 2004

Контрола на болката во детската возраст

Одговорен наставник	Проф. д-р С. Иљовска
Соработници	Доц. д-р Е. Георгиевска-Пендаровска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	практично и усно

Цел на предметот:

Целта на предметот е да се совладаат техниките за контрола на болката во детска возраст. Студентот да се оспособи за припрема на детето за давање на анестезија, со посебен осврт кон децата со посебни потреби.

Содржина на предметот:

Концепцијата на наставните содржини започнува со припрема и преглед на документацијата пред давање анестезија. Припрема на детето за давање анестезија е најбитна фаза пред физичкиот контакт на детето, па затоа студентот треба да го совлада начинот на релаксација на пациентот. Психичкиот контакт резултира во позитивна соработка меѓу лекарот и пациентот и позитивно се одразува на контрола на болката. Овие содржини се централно поставени во материјата. Следи методската единица во која се објаснуваат различните видови анестезија кои се применуваат при одредени интервенции во детската стоматологија. Посебен осврт ќе се направи кон новите препарати во кои ќе се дискутира за индикациите и можните несакани реакции од нивната апликација. Финални се предавањата кои се однесуваат на видовите анестезии кои се применуваат кај децата со посебни потреби. Со професионален и современ приод ќе се укаже на новите методи и техники при третирање на оваа популација.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Од студентот-докторанд се очекува да научи да го одбира најсоодветниот начин на приод кај децата од различна возраст, кој гарантира успех во сите понатамошни потфати кои треба да ги превземе. Да ги проучи својствата на најсовремените анестетични средства и потребите на нивната апликација. Дефинитивно да знае да направи вистински избор во анестезиите кога станува збор за дете со посебни потреби.

Задолжителна литература:

1. Beloica D. i sar. Decja stomatologija, Elit-Medica, Beograd, 2000

2. Белоица Д. и сар. Дечја стоматологија, Практикум, Универзитет у Београду, Стоматолошки факултет, Београд, 2006.
3. Rajić Z., i sar. Decja i preventivna stomatologija, Jumena, Zagreb, pp 383–417, 1985.
4. Стошиќ П. и сар. Дечја и превентивна стоматологија, Универзитет у Београду, 1986.
5. Vulovic i sar. Preventivna stomatologija, Univerzitet u Beogradu, Elit-Medica, Beograd, 2002.

Лекување на заби со незавршен раст на корен

Одговорен наставник	Проф.д-р. С. Иљовска
Соработници	Доц. д-р.А.Сотировска-Ивковска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	практично и усно

Цел на предметот:

Да се проучат на карактеристиките на забите со незавршен раст на коренот и да се совладаат начините во лекување на младите трајни заби.

Содржина на предметот:

Преку предавањата на овој предмет студентите ќе се запознаат со сите битни компоненти кои се главни белези на забите со незавршен раст на коренот. Ќе се апострофираат главните карактеристики на младите трајни заби и ќе се проучат разликите помеѓу разните групи заби. Во содржината на предметот се планирани и предложени методски единици кои се однесуваат на сите современи модалитети во лекувањето на младите трајни заби.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Од студентот се очекува да ги совлада карактеристиките на забите со незавршен раст на коренот, како и да ги совлада разните модалитети во терапискиот третман на младите трајни заби.

Задолжителна литература:

1. Белоица Д. и сар. Дечја стоматологија, Елит-Медика, Београд, 2000
2. Белоица Д. и сар. Дечја стоматологија, Практикум, Универзитет у Београду, Стоматолошки факултет, Београд, 2006.
3. Рајич З., и сар. Дечја и превентивна стоматологија, Јумена, Загреб, pp 383–417, 1985.
4. Стошиќ П. и сар. Дечја и превентивна стоматологија, Универзитет у Београду, 1986.

Дополнителна литература:

1. Воинович О. и сар. Биологија зуба, Научна књига Београд, 264-304, 1990.
2. Voinovic O., i sar. Endodontsko lecenje stalnih zuba u dece, Medis Net XXI, Beograd, 264-304, 1999.

Дентална трауматологија во детска возраст

Одговорен наставник	Проф. Д-р Б. Бајрактарова
Соработници	Доц. д-р З. Георгиевски

Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	практично и усно

Цел на предметот:

Да се совладат постапките за истражување на етиолошките фактори, патолошките злучувања и биолошките основи на посттравматското заздравување на повредените дентални и орални ткива.

Содржина на предметот:

Епидемиологија на денталните повреди; проценка на влијание на одделни фактори: заб-домакин, средство, околина. Методи за посттравматска проценка на денталните оштетувања. Евалуација на постапките за лекување на некомплицирани и комплицирани фрактури на забната коронка и забниот корен. Биолошки аспекти на заздравувањето на младите трајни заби и пародонтот. Патолошки аспекти на повредите на младите трајни заби. Евалуација на биолошките аспекти (заздравување) на пулпата на трауматски повредени заби. Евалуација на заздравувачките процеси на пародонталните ткива на повредени заби. Евалуација на ефектот на имобилизацијата на забите со лукациски повреди и кај реплантирани заби. Истражување на патолошките и заздравувачките процеси кај реплантирани заби и хомологна трансплантација. Евалуација на ефектот на екстраоралното време и медиумот за чување на избениот заб, врз заздравувачкиот процес на реплантирани заби.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Познавање на етиолошките фактори, околностите, патолошките основи на денталните повреди и биолошките ефект од терапевтските процедури. Стекнување способност за планирање и спроведување на епидемиолошки истражувања, проценка на факторите со прогностичко значење за денталните повреди.

Литература:

1. Бајрактарова Б. Дентална трауматологија. Скенпоинт, Скопје, 2006.
2. Andreasen, J.O. Andreasen F.M., Bakland LK, FlorensMT. Traumatic dental injures. Munksgaard, Copenhagen, 2000.

Дополнителна литература:

1. Andreasen, J.O. Andreasen F.M. Tetbook and color Atlas of traumatic Injures to the Teeth. Munksgaard. Copenhagen, 1994.
2. Andreasen, J.O. Andreasen F.M. Essentials of Traumatic Injures to the teeth.. Munksgaard. Copenhagen, 1990.

Протетско збринување кај децата и младинците

Одговорен наставник	Проф. Д-р С. Иљовска
Соработници	Доц. д-р М. Стевановиќ
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усно

Цел на предметот:

Целта на предметот е да се совладаат можностите и начините за протетското збринување кај млечната и трајната дентиција.

Содржина на предметот:

Раниот губиток на забите кај малите деца или тинејџерите е проблем со кој се соочуваме во секојдневната клиничка пракса. Оттука потребата за навремено и егзактно решение. Токму тоа е предмет на наставната содржина на оваа материја. Понудени се решенија од протетски аспект. Третманот ја опфаќа млечната и трајната дентиција. Во предавањата ќе бидат посочени најсовремените техники и начини во третманот кај малите деца како и најефикасните и најестетските решенија во протетската рехабилитација кај младинците.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ги осознае сите видови протетски збринувања кај децата и младинците. Да прави разлика во третманот на млечната и трајната дентиција, и да научи да ги избира најфункционалните, но и најестетските решенија кај младинците.

Задолжителна литература:

1. Beloica D. i sar. Decja stomatologija, Stomatoloski fakultet-Beograd, Elit-Medica, Beograd, 2000
2. Белоица Д. и сар. Дечја стоматологија, Практикум, Универзитет у Београду, Стоматолошки факултет, Београд, 2006.
3. Rajic Z., i sar. Decja i preventivna stomatologija, Jumena, Zagreb, pp 383–417, 1985.
4. Стошиќ П. и сар. Дечја и превентивна стоматологија, Универзитет у Београду, 1986.

Нови класификации за кариозните лезии

Одговорен наставник	Доц. Д-р М. Јанкуловска
Соработници	Доц.д-р Е. Георгиевска-Пендаровска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усно

Цел на предметот:

Водечка цел на овој концепт е реставрирање на забот до состојба на здравје, функција и естетика, со превенирање на можностите за појава на секундарен кариес и продолжување на животот на реставрираниот заб преку максимално штедење на тврдите забни супстанции, намалување на моментната оперативна траума на тврдите забни ткива, како и мекото пулпно ткиво во текот на реставративниот процес.

Содржина на предметот:

Научните сознанија за етиопатогенезата на денталниот кариес, развојот на превентивните мерки и напредокот во бондинг и адхезивните системи креираа нова парадигма во менаџментот на кариесот, позната под терминот “минимално инвазивна стоматологија”. Тоа е филозофија која во себе ги интегрира превенцијата, реминерализацијата, неинвазивната интервенција и минимално инвазивната интервенција во ресторативно-реставрирачкиот циркулум. Може да се дефинира како концепт на оперативни процедури во кој се инкорпорирани нови пристапи во дијагностицирањето на денталниот кариес, препаративната кавитетите и реставрациите.

Минимално-инвазивната стоматологија, во себе ги интегрира раната детекција и дијагноза на денталниот кариес, минимално-инвазивната интервенција и примената на современите адхезивни и бондинг системи и реставративни материјали.

Појавата на кавитација на денталната површина претставува индикација за рана оперативна интервенција. Моунт и Хуме предлагаат ревизија на класификацијата на кавитетите адаптирана на принципите на минимално инвазивните интервенции, земајќи ги во предвид локализираноста и екстендираноста на кариозната лезија. Според локализацијата кавитетите се класифицирани како : Локација 1 - дентален кариес лоциран во фисури и јамички; Локација 2 - апроксимални површини и Локација 3 - во цервикална регија и експонираните коренски површини. Според екстензијата на лезијата се разликуваат вредности од 1 до 4, кои се однесуваат на мали, умерени, проширени и екстендирани кавитети.

Што се очекува од студентот после положениот испит:

Се очекува да ги апсолвира најновите научни сознанија за:

- етиопатогенезата на денталниот кариес и развојот на превентивните мерки;
- раната детекција и дијагноза на денталниот кариес;
- класификацијата на кавитетите адаптирана на принципите на минимално инвазивните интервенции, земајќи ги во предвид локализираноста и екстендираноста на кариозната лезија;
- минимално-инвазивната интервенција и примената на современите адхезивни и бондинг системи и реставративни материјали,

Задолжителна литература:

- 1.Abrams S. : Minimally invasive restoration of a Class I lesion using Gel Etch Semi Gel etching gel, Dental Products Report. Copyright 1999-2002 Medec Dental Communications, September, 2001
- 2.Douglass W. C., Sheets G. C., : Patient's expectations for oral health care in the 21st century, JADA, Vol 131, June 2000, 3 S – 7 S
- 3.Fortin D., Vargas A. M. : The spectrum of composites : New techniques and materials, JADA, Vol 131, June 2000, 26 S – 30 S
- 4.Geoffrey M. K. : The use of adhesive materials in the conservative restoration of selective posterior teeth, Australian Dental Journal, October 1984, vol. 29, No.5,324-331
- 5.Knight M. G. : Direct adhesive materials : current perceptions and evidence – future solutions, Aesthetic Update, ADA New Bulletin, March, 2002
- 6.Kugel G., Ferrari M. : The science of bonding : From first to sixth generation, JADA, Vol. 131, June 2000, 20 S-25 S
- 7.Liebenberg H. W. : Probationary Adhesive Dentistry, J. Canadian Dent. Assoc. 1999; 65 : 582 - 4
- 8.Magid. S. K. : Early diagnosis key to minimally invasive dentistry, Dental Products Report. Copyright 1999-2002 Medec Dental Communications, September, 2001

Дополнителна литература:

- 1.Peters C. M., Mc E. M. : Minimally Invasive Operative care, I Minimal Intervention and Concepts for Minimally Invasive cavity preparations, The Journal of Adhesive Dentistry Vol. 3, No 1, 2000, 7 – 16
- 2.Peters C. M., Mc E. M. : Minimally Invasive Operative care, II Contemporary Techniques and Materials : an Overview, The Journal of Adhesive Dentistry Vol. 3, No 1, 2001, 17 – 30
- 3.Rethman J. : Trends in preventive care : Caries risk assessment and indications for sealants, JADA, Vol 131, June 2000, 8 S – 12 S
- 4.White M. J., Eakle S. W. : Rationale and treatment approach in minimally invasive dentistry, JADA, Vol 131, June 2000, 13 S – 19 S

Антропологија на коските на глава и врат

Одговорен наставник	Проф. д-р Ј. Ѓоргова
Соработници	Доц. Д-р. С. Поповски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Запознавање на основните морфолошки, антрополошки, биомеханички, биохемиски, имунолошки и клиничко испитување на коските на орофацијалниот систем.

Содржина на предметот:

Антрополошки аспекти на развојот на коските на главата, основни биомеханички истражувања - механички видови на оптеретувања и функционални прилагодувања на орофацијалните структури. Биохемиски и имунохистолошки испитувања на коските од краниофацијалниот систем. Методи на испитување на коските: морфометрија, хистологија, ултрасонографија, микродензитометрија, интраорални рендгенски и дигитални снимки. Постапки во регенерацијата на коските. Динамометриски испитувања на жвакопритисокот во различни дентоскелетни дерормитети во орофацијалниот систем. Кинематика на мастикацијата

Што се очекува од студентот после положениот испит:

Да развие критичен однос спрема поедини методи и техники на испитувања на коските чија примена се повеќе се наоѓа во сите гранки на стоматологијата.

Задолжителна литература:

1. Middleton J. Shrive N.: Computer methods in biomechanics and biomedical engineering. Taylor. London 2003.
2. Klerekoper E. McCluhg M. The bone and mineral manual . Academic Press San Diego, \new York, Boston, Sydney, Tokyo, Toronto 2004.
3. Libgott J. The anatomical basis of dentistry. C.V. Mosby 2001.
4. Graber MT, Vanarsdall L R. Orthodontics - current principles and techniques. St Louis: Mosby, 1994.
5. Van der Linden PGMF. Development of the dentition. Chicago: Quintessence Publishing Co Inc. 1983.

Дополнителна литература:

1. Kuhl ED, Hummikoski PV. Radiographic absorptiometry method in measurement of localised bone density changes. Oral Surg, Oral Med Oral pthol Oral Radiol Endod 2000;89/3:375-81
2. Jonasson G. Bankvall G, Kiliaridis S. estimation of skeletal one mineral density by means of the trabecular pattern of the alveolar bone, its interdental thickness, and the bone mass of the mandibule. Oral Surg, Oral Med Oral pthol Oral Radiol Endod 2001;92/3:346-52

Ортодонтошко хируршки третман на скелетните дентофацијални- неправилности

Одговорен наставник	Проф. д-р Марија Зужелова
Соработници	Доц. Д-р. С. Поповски

Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Уочувањето на локализацијата на деформитетите во орофацијалната регија, нивното време на третман. Користење на современи дијагностички методи: специфични клинички прегледи, рачна и компјутерска анализа, клиничка фофтграфија, дентални модели и кефалометрија (латерална и ПА снимка).

Содржина на предметот:

Планирање и лекување на денто - скелетни - фацијални деформации во последните неколку години проградирало со воведување на компјутерска технологија во планирањето и примена на нови хируршки техники. Кај овие деформитети најочлив е мултидисциплинарниот пристап на максилофацијалните хирурзи и ортодонтите. Ваквата соработка доведува до навремено откривање, планирање на третманот и дефинитивно збринување на потешките денто - скелетни - фацијални деформации, а со тоа и успешно излекување. Откривање на локализација на деформитетите и најповолен временски период во нивно решавање. Во дијагноза на малоклузиите ќе се прикажат специфичните клинички испитувања, рачна и компјутерска анализа: анализа на фотографија, анализа на студио модели, кефалометриска анализа на латерална и ПА снимка. Посебно ќе се нагласи ортодонтската припрема пред, во текот и после хируршкиот третман за поадекватна хируршка интервенција како и индикации и врсти на оралнохируршките интервенции. Запознавање со хируршките техники при решавање на мандибуларен прогнатизам, мандибуларен ретрогнатизам, максиларенг ретро и микрогнатизам, бимаксиларна остеотомија, хируршко лечење микро и макрогенија, расцепи на усна и непце.

Што се очекува од студентот после положениот испит:

ќе ги препознава дентоалвеоларните од скелетните неправилности. Познавање на улогата на стоматологот и ортодонтоот во лекување на скелетните деформитети. Знаење за текот на ортодонско-хируршко-ортодонско лечење на скелетните деформитети и начин на поставување на дијагноза. Знаење на досег и лимит на ортодонтскиот и хируршкиот третман во лекувањето на скелетните деформитети.

Задолжителна литература:

1. Bagaton M, Virag M i sor. Maksilofacijalna kirurgija, Zagreb:Skolska knjiga. 1991.
2. Epker BN, Wolford LM. Dentofacial deformities, Surgical-orthodontic correction. London: Mosby, 1980.
3. Nanda R, Margolis JM. Treatment strategies for midline discrepancies. Seminars in Orthodontics 1996; 2 (2): 84-89.
4. Stockfisch H. The principles and practice of dentofacial orthopedics. London: Quintessence Publishing Co. Inc. 1995: 177-402.

Дополнителна литература:

1. Phillips C, Bennett ME, Broder HL. Dentofacial disharmony; psychological status of patient seeking a treatment consultation. Angle Orthod. 68:547-566, 1998
2. Silversten K, Quinn PD. Surgically-assisted rapid palatal expansion for management of transverse maxillary deficiency. J. Oral maxillofac. Surg. 55:725-727, 1997.

Орофацијална генетика I

Одговорен наставник	Проф. д-р М. Зужелова
Соработници	Доц. Др. Г. Курчиева Чучкова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Запознавање на улогата на генетските фактори во настанувањето на орофацијалните неправилности и совладување на методите на истражување .

Содржина на предметот:

Предметот се состои од теоретски и практичен дел.

Теоретски дел:

Генетски болести и абнормалности во орофацијалната регија. Епидемиолошки податоци во испитувања на краниофацијалните малформации. Генетски заболувања во популација: оптеретување на популацијата: Hardy-Weinberg-ов закон. Дисморфизам на краниофацијалните структури. Минорни аномалии: квалификација и квантификација. Методи во генетика: анализа на родители, анализа на близнаци, популациска студија, молекуларна генетика. Објективна евалуација на краниофацијалната регија. Генетски аномалии на заби: аномалии во големина, форма, број на забите. Генетски дефекти на заните структури. Генетика на расцепите на усна и палатум и синдроми со расцепи. Генетско советување кај краниофацијалните абнормалности. Превенција на краниофацијалните аномалии.

Практичен дел:

Клиничка антропологија на главата: краниофацијални антропометриски профил , индекс на краниофацијалните варијабилности. Методи на анализа на хередограм. Дермографска анализа кај пореметување во морфогенезата. Принципи на анализа на денталните димензии и генетски истражувања. Анализа на денталните аномалии и генетските истражувања.

Што се очекува од студентот после положениот испит:

Совладување на темелните принципи на процесот на диморфизам кои ги зафаќаат денталните и орофацијалните структури: можности за планирање и спроведување на истражувачки проект кој се однесува за дентални и орофацијални абнормалности и нивната поврзаност со составните развојни пореметувања кај децата.

Задолжителна литература:

1. Шкрињароц И. Орофацијална генетика. Загреб; Школска књига, 2006.
2. Coben MM Jr: the child with Multiple Birth Defects. New York, Oxford, Oxford University Press, 1997.

Дополнителна литература:

1. Gorlin RJ Coben Mm Jr, Hennekam RCM: Syndromes of the head and neck 4th ed. New York, Oxford University Press 2001.
2. Mooney MP, siegel M: Unredstanding craniofacial anomalies; etiopathogenesis od craniosynostoses and facial clefting. New York, Wiley-Liss. Inc. 2002.

Орофацијална генетика II

Одговорен наставник	Проф. д-р Ј. Ѓоргова
Соработници	Доц. Д-р Л. Кануркова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Запознавање на улогата на генетските фактори во настанувањето на орофацијалните неправилности и совладување на методите на истражување .

Содржина на предметот:

Наставната содржина е организирана во два дела: теоретски и практичен. Во теоретскиот дел се обработуваат следните содржини:

База на податоци и информативен систем во клиничката генетика (OMIM; BOFAX; BDEO; BDIS). Диморфологија и клиничка генетика. Поврзаност помеѓу денталните и орофацијалните абнормалности со останатите диморфични промени. Методи на откривање на носители на гени со хипохидротични ектодермални дисплазии. Клинична антропометија кај генетската диморфика во краниофацијалната регија. Генетска подлога кај абнормална одонтогенеза. Микроформни орофацијални расцепи: дијагностика и генетско значење. Тимски пристап кон решавање на краниофацијални абнормалности. Практичниот дел го опфаќа користење база на податоци во генетските истражувања. Методи на откривање на носители на гени за хипохидротична ектодермална дисплазија (HED).

Што се очекува од студентот после положениот испит:

Совладување на методите за анализа на краниофацијалниот диморфизам; компетентност и користење на постапките при анализа на пореметување во структурата на ектодермот кај ектодермалната дисплазија; способност на користење на постапките за откривање на носителите на гени за хипохидротична ектодермална дисплазија; планирање и спроведување на испитувањата на дентални и орофацијални абнормалности кај различни генетски пореметувања.

Задолжителна литература:

1. Шкрињароц И. Орофацијална генетика. Загреб:Школска књига, 2006.
2. Coben MM Jr: the child with Multiple Birth Defects. New York, Oxford, Oxford University Press, 1997.

Дополнителна литература:

1. Gorlin RJ Coben Mm Jr, Hennekam RCM: Syndromes of the head and neck 4th ed. New York, Oxford University Press 2001.
2. Mooney MP, siegel M: Unredstanding craniofacial anomalies; etiopathogenesis od craniosynostoses and facial clefting. New York, Wiley-Liss. Inc. 2002.
3. Proffit RW,Fields WH, Ackerman LJ,Sinclair MP,Thomas MP,Tulloch JFC. Contemporary Orthodontics. St Louis: Mosby year book. 1993

Биомеханички истражувања на краниофацијалниот систем

Одговорен наставник	Проф. д-р Ј. Ѓоргова
Соработници	Доц д-р Л. Кануркова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Запознавање со методологијата на биомеханичките ипитувања и можности за изработка и примена на математички модели во биомеханиката на краниофацијалниот систем. Влијанието на функцијата од апликација на функционални ортодонтски и ортопедски сили на забите и потпорните структури.

Содржина на предметот:

Градбата на забите, парадонтот и потпорните коски и нивните биомеханички својства. Метаболизмот на коскениот ткиво; апозиција, ресорпција и ремоделирање на коската која настанува во текот на дејство на: функциите, ортодонтски, ортопедски сили на забите и останатите структури. Дефинирање на поимите на сили: напрегнување, деформитет, опишување на нивните меѓусебни врски и можност на мерење и израчување. Прикажување на механички и биолошки одговор на елементите од краниофацијалните структури, од дејството на оптеретување.

Што се очекува од студентот после положениот испит:

Совладување и разбирање на начелата на биомеханични истражувања врз краниофацијалните структури, и можност за самостојно планирање на истражувања од областа на биомеханика. Усвојување на знаење од дејството на биолошки, ортодонтски и ортопедски сили на забите, потпорните структури и околните структури како и познавање на анатомските, физиолошките и биомеханичките карактеристики во оваа регија.

Задолжителна литература:

1. Fung Y.C. Mechanical properties of Living tissues. New York, Springer. 1993
2. Graber TM, Vanarsdal RL. Orthodontics. Current Principles and techniques St. Louis: Mosby; 1994
3. Profit WR, Fields HW. Contemporary orthodontics, St. Louis: Mosby; 2000
4. Nikolic V, Hundec M. Principi i elementi biomehanike. Zagreb: Skolska knjiga; 1988.
5. Nanda R. Biomechanics in Clinical Orthodontics. Philadelphia London Toronto Montreal Sydney Tokyo 1997
6. McNamara AJ, Brudon LW. Orthodontic and Orthopedic treatment in the mixed dentition. Michigan: Needham press. 1995.

Дополнителна литература:

1. Yokoya K, Sasakki Y. Distributional changes of osteoclasts and pre-osteoclastic cells in periodontal tissues during experimental tooth movement. J. Dent Res 76:580-587, 2007.
2. Basdra Ek, Kompesph G. Osteoblast-like properties of human periodontal ligament cells: an in vitro analysis. Eur. J. Orthopod. 19:615-621, 1997.

Конвенционална и дигитална рендген кефалометрија во ортодонција

Одговорен наставник	Проф. д-р М. Зужелова
Соработници	Доц д-р Г. Курчиева-Чучкова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Запознавање на пристапот при примена на конвенционална рентгенска кефалометрија, метод на следење на раст и развој на орофацијалниот систем, следење на текот на ортодонтскиот третман, статистичка обработка на добиените податоци од кефалометриската анализа, добивање на релевантни стандарди на нашата популација. Запознавање со програмот на пресметување за обработка на податоци добиени со програмот Dolphin Imaging на кефалометриски снимки.

Содржина на предметот:

Дефиниција и историски развој на рендгенската кефалометрија, важност и значење на примената за потребите во ортодонцијата. Исцртување на рендгенкраниограми. Локализација на анатомските структури на рендгенограмот и дефиниција на рендгенкраниограметриските точки. Статичка-метричка анализа. Лонгитудинална анализа. Методи на пратење на растот и развојот на краниофацијалните структури. Процена на скелетната зрелост по пат на кефалограм. Корелација на рендгенкраниограметриските варијабли. Познавање и изработка на различни краниограметриски анализа. Статистичка анализа на параметрите. Формирање на стандардни вредности на различни популации. Стандардни вредности на македонска популација. Поставување на дијагноза и диференцијална дијагноза на спроведената анализа. Стандарди при снимање на латерален рендгенограм на главата. Дигитална кефалометрија. Основа на Delphin Imaging систем на сметање за обработка на рендген снимки. Начин на прибирање, обработка и спроводере на резултатите до сметачот. Можност за математичко обработување на податоците од кефалограмите. Развој во во техниката на анализите на краниограмите. Можност на анализа на меките ткива. Предности и недостатоци на дигиталните анализи на рендгенограмите. Користење на рендгенкраниограмите во предвидување, следење на ортодонтско-хируршките пациенти, пратење, на пациенти со малоклузија пред, во тек, полсе завршен ортодонтски третман и ретенционен период.

Што се очекува од студентот после положениот испит:

Запознавање со кефалометриските анализи и нивната примена во ортодонцијата во истражувања и секојднева пракса, моност за самостална изработка на цртеж и поставување на дијагноза. Мора да ја објасни методата на предвидување на растот и развојот како и во научно истражувачката дејност. Да ја совлада дигиталната рендгенкраниоетрија внесување на податоците добиени од Delphin Imaging и спроведени до рачунарот.

Задолжителна литература:

1. Athanasiou AE. Orthodontic cephalometry, London, Mosby-Year Book, 1995.
2. Jacobson A. Radiographic Cefalometry: From basics to Videometry . Chicago, Quintessence, 1995.
3. Profit WR, Fields HW. Contemporary orthodontics, St, Louis:Maosby; 2000
4. Ricketts MR, Roth HR, Chaconas JS, Schulhof JR, Engel AG. Diagnosis and planning. Volume 1. Denver: Rocky Mountain. Volume 1. Denver: Rocky Mountain, Data Systems, 1982: 42-143.
5. Jacobson A, Caufield WP. Introduction to radiographic cephalometry. Philadelphia: Lea & Febiger, 1985

Дополнителна литература:

1. Jacopson A. Radiographic cephalometry;orm basics to videoimaging, Chicago, 1997, Quintessence.
2. Lundstro. A.Lundstrom F. Librer LM Moorrees CF. Natural head position and natural head orientation; basicconsiderations in cephalometryric analysis. Eur.J.Orth.17:111-120,1995.
3. Melnik KA. A cephalometric study of mandibular asymmetry in a longitudinally followed sample of growing children. Am J Orthod Dentofac Orthop 1992; 101 (4): 355-366.
4. Nanda SR, Ghosh J, Bazakidou E. Three-dimensional facial analysis using a video imaging system. Angle Orthod 1996; 66 (3): 181-188.

Дентална оклузија и дисфункција на темпоромандибуларниот зглоб

Одговорен наставник	Проф. д-р Ј. Ѓоргова
Соработници	Доц. Д-р М. Поп-Стефанова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Запознавање на анато-морфолошките и функционални карактеристики на здравиот стоматогнатен систем, биомеханички карактеристики на разни ткива, неуромускулна регулација и мерење на статитички и динамички оптеретувања . Причини во оптеретувања на ТМЗ и запознавање на нови сознанија за модалитетите за превенција и терапија.

Содржина на предметот:

Анатомско-морфолошки и функционални карактеристики на стоматогнатниот систем. Етиологија, дијагноза и терапија кај дисфункции на темпоромандибуларниот зглоб. Современи методи за дијагноза на функциите во стоматогнатниот систем (елктромиографија, гнатосонија, аксиографија, ортоелектронски систем), Запознавање со основите на неуромускулниот механизам и функционалните мандибуларни движења и со помош на електромиографска регистрација на активноста на мастикаторната мускулатура. Да изработи анализа на активности (звук, на оклузалните контакти) и евалуирање на влијанието на оклузалните интерференции на ЕМГ сигнал.

Што се очекува од студентот после положениот испит:

Усвојува најновите методи за оклузијата поврзани со неуромускулниот систем и биомехнаичките влијанија на оклузалните односи и пореметување при дисхармонијата на контролата. Примена на најсовремени објективни дијагностички методи за анализа на функциите во стоматогнатниот систем.

Задолжителна литература:

1. Okeson JP; Management of Temporomandibular Disorders and Occlusal. 5th Edition. C V Mosby, St Louis/Baltimore/Philadelphia/Toronto, 2003.
2. McNeil S (Ed). Science and Practice of Occlusion.Quintessence Publishing Co. Inc Chicago /London/Berlin/Tokyo, 1997.
3. Davies S.J. Gray R.J. A clinical guide to occlusion. BDJ Books,London,2002.
4. Davies S.J. Gray R.J. M Al-Ani M Z. Sloan P. Worthington H. Inter-and-intra-operator reliability of the recording of occlusion contacts using occlusal skeletch acetate twthnique.British dental journal 2002;193:397-400.

Дополнителна литература:

1. Gnatologija on-line, skripta (<http://www.sfzg.hr>)
 2. Alajbeg I Z. Valentic-Peruzovic M.Lilles D. Alajbeg I. Knezevic-Zlataric D. Electromyographic evaluation of the influence of denture adhesive on retention and stability of complete dentures. Acta Stomatologica Croatica. 2002;36(3);334
 3. Alajbeg I Z. Valentic-Peruzovic M. Alajbeg I. Lilles D. Influence of occlusal stabilisation splint on the asymmetric activity of masticatory muscles in patients with temporomandibular dysfunction. Collegium antropologicum, 2003; 27(1);361-71.
- Cohlmiia TJ, Ghosh J, Sinha KP, Nanda SR, Currier GF. Tomographic assessment of temporomandibular joints in patients with malocclusion. Angle Orthod 1996; 66 (1): 27 - 36.

Естетика во стоматологија: психолошки аспект

Одговорен наставник	Проф. д-р М. Зужелова
Соработници	Доц. Д-р М. Поп-Стефанова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Преку изучување на естетиката ќе се осознаат и совладаат и важни моменти во планирањето на корекцијата кај денто-скелетно-фацијлни деформитети кај маладата и адултната популација. Каде, како, во кој временски период и на кои структури може да добиеме добара естетика и насмевка.

Содржина на предметот:

Стоматолошка естетика на истражување опфаќа многубројни обележја кои меѓу себе се преплетуваат, како на пр. висина, ширина, дебелина, облик, боја, материјал од кој е изградена структурата, инклинација, ротација положба и состојба на природните и вештачки заби во однос на соседните, антагонистите, и останати ткивни структури. Испитувајќи естетските карактеристики на поедини малоклузии и истите споредувајќи ги со нормалната оклузија. Влијанието на возраста и психичката зрелост и препознавање на тежината на малоклузијата.

Современи превентивни методи во спречување на развој на ортодонтски аномалии во период на доенче и детство. Употреба на интерцептивни средства и методи во рано елиминирање на лоши навики, и третман на веќе формирани аномалии. Примена на трејери и нивно следење спрема аномалијата во градинки.

Што се очекува од студентот после положениот испит:

Значењето на естетика во однос на поедини возрастни групи кај индивидуи со малоклузија. Осознавање за современите превентивни и интерцептивни мерки. Мотив за адултниот третман. Психолошки испитувања. Специјални терапевтски испитувања кај дисфункција на ТМЗ кај адулти.

Задолжителна литература:

1. Davis NC. Smile design. Dent Clin North Am. 2007;51(2);299-318.
2. Snow SR. Strategies for successful esthetic dental treatment. J Calif dent Assoc. 2007;35(7);475-84.
3. Naylor CK. Esthetic treatment planning the grid analysis system. J Esthet restor Dent, 2002; 14 (2),76-84.

4. Proffit RW, Fields WH, Ackerman LJ, Sinclair MP, Thomas MP, Tulloch JFC. Contemporary Orthodontics. St Louis: Mosby year book. 1993

Дополнителна литература:

1. Luther F. Orthodontics and the TM joint: Where are we now? Part 2. Functional occlusion, malocclusion and TMD, Ang. Orthod. 68:357-368, 1998
2. Phillips C, Broader HL, Bennett ME; Dentofacial disharmony: motivations for seeking treatment. Int. J. Adult Orthod. Orthognath Surg 12:7-15, 1997

Белење на забите

Одговорен наставник	Проф. Д-р С.Иљовска
Соработници	Доц. д-р. Е.Георгиевска-Пендаровска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со видовите и техниките на белење на забите. Посебен акцент ќе се даде на можните компликации од примена на оваа метода.

Содржина на предметот:

Во овој предмет ќе биде претставена една од методите кои се применуваат кога станува збор за темни колорации на забите. Преку предложените методски единици студентот ќе ги запознае видовите белења кои може да бидат применети кај трајната дентиција. Подлабоко ќе се влезе во техниката на белење и реперкусиите врз забниот супстрат. Естетскиот момент на белењето ќе биде посебно потенциран. Во наставната содржина предвидени се методски единици кои се однесуваат на можните компликации од примената на оваа метода. Секако дека за естетски постигнатиот ефект ќе има посебна дискусија.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да се совладаат техниките при белењето на забите и успешно да се одбегнат можните компликации од белењето.

Задолжителна литература:

1. Белоица Д. и сар. Дечја стоматологија, Стоматолошки факултет-Београд, Елит-Медика, Београд, 2000.
2. Белоица Д. и сар. Дечја стоматологија, Практикум, Универзитет у Београду, Стоматолошки факултет, Београд, 2006.

Достигнувања на атхезивните системи

Одговорен наставник	Проф. д-р Љ. Матовска
Соработници	Доц. др. Апостолска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта е да се запознаат со начинот на припрема на површината на тврдите забни ткива за поставување на атхезивните системи, примена на тотал и self etching, експериментална проценка за дејството - интеракцијата на атхезивните системи и тврдите забни ткива при различни постапки (стереомикроскопски).

Содржина на предметот:

Предметот опфаќа теоретски и практичен дел. Теоретскиот дел опфаќа: вовед и дефиниција на атхезивните системи, концепт на атхезијата, нивна примена, размачкан слој, атхезија на емајл и дентин, хибридизација на дентинот, состав и поделба на атхезивните системи како и одредување на дејството на интеракцијата на атхезивните системи и тврдите забни ткива. Практичниот дел опфаќа: демонстрација за работа со атхезиви и микроскопска анализа, анализа на кохезиски и атхезиски фрактури кај атхезивни полнења, евалуација и дејство на атхезивно цементирање на различни естетски интраканални колчиња како и анализа на површината на коренот по атхезивно цементирање, проценка на површината на емајлот и дентинот по полимеризација со атхезивно полнење и третман на атхезивниот кавитет со озон.

Што се очекува од студентот по завршување на испитот:

По положениот испит се очекува теоретско знаење за атхезивните системи, како познавање нивните својства, индикации и начин на примена на атхезивите во клиничката пракса, предности и недостатоци на некој соединенија, како и практична вештина за ракување со апаратурата неопходна за спроведување на практичниот дел. Припрема на екстрахирани заби за хистолошки препарати - правење пресеци и нивно читање на стерео микроскоп како и примена на озон терапијата.

Задолжителна литература:

1. Живковиќ С. Дентин адхезивна средства у стоматологији. 1998.
2. Van Meerbeek B, Vargas M, Inoue S, Yoshida Y, Peumans M, Lambrechts P, Vanherle G. Adhesives and cements to promote preservation dentistry. Oper Dent. 2001;6:119-24.

Дополнителна литература:

1. Јеролимов В. и соработници. Основе стоматолошких материјала. З. Тарле: Цаклинско-дентински адхезивски системи. 201-10. Загреб, 2005. Достапно на <http://www.sfzg.hr>.
2. Yazici AR, Celik C, Ozgunalazay G, Dayangac B. Bond strength of different adhesive systems to dental hard tissues. Oper Dent. 2007; 32:166-72.
3. Toledano M, Proenca JP, Erhardt MCG, Osorio E, Aguilera FS, Osorio R, Tay FR. Increases in dentin-bond strength if doubling application time of an acetone-containing one step adhesive. Oper Dent. 2007;32(2):133-7.
4. Inoue S, Van Meerbeek B, Vargas M, Yoshida Y, Lambrechts P, Vanherle G. Adhesion mechanism of self-etching adhesives. 3 rd Int. Kuraray Symposium; Advanced Adhesive Dentistry; 1999 December 3-4; Granada. Cirimido: Grafiche Erredue, Copyright-Kuraray Co.Ltd.; 2000.p-131-48.
5. Tarle Z, Knežević A, Demoli N, Meniga A, Štalo J, Unterbrink G, Ristić M, Pichler G. Comparison of composite curing parameters: effects of light source and curing mode on conversion, temperature rise and polymerization shrinkage. Oper Dent. 2006;31-2:219-26.
6. Nakaoki Y, Nikaido T, Burrow MF, Tagami J. Effect of residual water on dentin bond strength and hybridization of a one-bottle adhesive system. Oper Dent. 2002;27:563-68.

Композитни материјали - поделба и одредување на квалитетот

Одговорен наставник	Проф. д-р. Љ.Матовска
Соработници	Доц. д-р С. Апостолска
Оптеретување	1Т + 1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта е да се запознаат со најновите поделби, видови, својства и индикации за примена композитните материјали во стоматологијата. Запознавање со лабораториски испитувања за својствата на композитните материјали кои вклучуваат полимеризациско собирање и стрес при фотополимеризацијата.

Содржина на предметот:

Предметот опфаќа теоретски и практичен дел. Теоретскиот дел опфаќа: состав на композитните материјали - органски и аноргански дел, иницијатори, инхибитори и стабилизатори на полимеризацијата, поделба на смолести композитни материјали, нивни својства, механизам на стврднување на композитни материјали, полимеризациско собирање и клинички индикации. Практичниот дел опфаќа демонстрации и вежби: изработка на специфични форми и нивно морфолошко моделирање, полимеризација, оклузија, изработка на инлеи, атхезиско микро пропуштање преку изработка на пресеци на екстрахирани заби (боење) - лабораториско испитување, анализа на наноструктурата на материјалот, примена на стереомикроскоп, отврднување на тврдоста на материјалот.

Што се очекува од студентот по завршување на испитот:

По положениот испит се очекува познавање на својствата и видовите на композитните материјали, постапка при работење со нив, индикација и контраиндикација за нивна клиничка употреба како и негативни последици од нивна примена. Исто така се очекува способност за ракување со апаратурите и изведбите на експерименталниот дел и работа со микроскоп.

Задолжителна литература:

- 1.Hugo Burkard Estetics with resin composite, Basic and Techniques; Quintessence Publishing, Great Britain, 2008
- 2.Sutalo J. Kompozitni materijali u stomatologiji. Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1988.
3. Pest LB, Cavalli G, Bertani P, Gagliani M. Adhesive post-endodontic restorations with fiber posts: push-out tests and SEM observations. Dent Mater. 2002;18:596-602.

Дополнителна литература:

- 1.Tarle Z, Knežević A, Demoli N, Meniga A, Šutalo J, Unterbrink G, Ristić M, Pichler G. Comparison of composite curing parameters: effects of light source and curing mode on conversion, temperature rise and polymerization shrinkage. Oper Dent. 2006;31-2:219-26
- 2.Demoli N, Knežević A, Tarle Z, Meniga A, Šutalo J, Pichler G. Digital laser interferometry for measuring of the resin composite thickness variation during blue light polymerization. Optics Communications. 2004; 231:45-51.
3. Ferracane JL. New polymer for dental restorative materials. Oper Dent. 2002;suppl: 199-209.
- 4.Adolphi G, Zehnder M, Bachmann LM, Gohring TN. Direct resin composite restorations in vital versus root-filled posterior teeth: a controlled comparative long-term follow up. Oper Dent. 2007;32-5:437-42.
- 5.Jackson RD, Morgan M. The new posterior resins and a simplified

placement technique. J Am Dent Assoc 2000;131: 375-383.

6.Summitt JB, Robbins JW, Schwartz RS. Fundamental of Operative Dentistry: A contemporary approach. Carol Stream, IL: Quintessence Publishing, 2001.

7.Leinfelder KF. Composite resins: properties and clinical performance.

In: O'Brien WJ, Powers JM, eds. Dental Materials: Properties and Selection. Quintessence Publishing; Chicago, IL:1989:139-157.

8.Dietschi D. Free-hand composite resin restorations: A key to anterior aesthetics. Pract Periodont Aesthet Dent 1995;7(7):15-25.

Дејството на ласерот врз тврдите ткива

Одговорен наставник	Проф. д-р Ј. Матовска
Соработници	Доц. д-р С. Апостолска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на овој предмет е да се запознаат слушателите со експериментални постапки кои овозможуваат научно - истражувачко дејство на различни ласери на тврдите ткива во усната празнина, микроорганизми и тестираните материјали.

Содржина на предметот:

Предметот опфаќа теоретски и практичен дел. Теоретскиот дел опфаќа: дефинирање на параметрите за работа со ласер за дентална употреба и можностите за научно - истражување на секој од нив (бранова должина, фреквенција, контактен и неконтактен начин на работа, фокус). Потоа објаснување за можноста за проценка и споредба на квалитетот на врската на полнењето со тврдите забни ткива во кавитетите изработени со ласер, реакција на пулпата на ласерското зрачење, температурните промени во ткивата предизвикани со ласерското зрачење во споредба со конзервативниот третман, хиперсензитивноста како и стерилизација на кавитетите и коренските канали. Ќе се укаже на новите трендови во истражувањата со ласер, ќе се дадат нови смерници за научно истражување и продолжување на веќе испитаните. Преку практичниот дел (вежби) ќе се опфати и стереомикроскопска анализа на кавитетите, микробиолошка анализа на истите како и на коренските канали по негова примена, мерења на температурата при работа со ласер и хистолошка анализа на дејството на ласерот на пулпата.

Што се очекува од студентот по завршување на испитот:

По положениот испит се очекува познавање за можни насоки во научно истражување при работа со ласер во стоматологијата. Како да се изведат истражувањата, интерпретација на резултатите во однос на веќе изведените и темелно познавање за дејството на ласерот на тврдите забни ткива во оралната празнина.

Задолжителна литература:

1. Moritz A, et al. Oral Laser Application. Quintessence, 2007.

Дополнителна литература:

1. Journal Esthetic Dentistrz (Постоечка литература)
2. Lasers in Surgerz and Medicine (Постоечка литература)
3. Dentistrz Todaz (Постоечка литература)

Коронарна микропропусливост кај ендодонтско третирани заби

Одговорен наставник	Проф. д-р Јб. Матовска
Соработници	Доц. д-р С. Апостолска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на овој предмет е да се укаже на важноста на после ендодонтската фаза при реставрација, проценка на ретенција, резистенција и важноста на оптурирањето на после ендодонтските реставрации.

Содржина на предметот:

Акцент на улогата на материјалот по ендодонтски третман и долготрајна прогноза за лекуваниот заб. Фактори кои влијаат на отпорноста на останатото ткиво на ендодонтски лекуваниот заб. Важноста на коронарото оптурирање. Материјали за оптурација на коронарниот дел на забот, мерење на микропропусливоста (експериментално - екстрахирани заби, пресеци). Испитување на ретенцијата и резистенцијата по ендодонтскиот третман (експериментално).

Што се очекува од студентот по завршување на испитот:

По положениот испит се очекува познавање за примена и избор на материјали по ендодонтскиот третман. Примена на различни техники и испитување на квалитетот на материјалот.

Задолжителна литература:

1. Andreasen, J.O., Andreasen, F.M., Bakland L.K., Flores, M.T.: Traumatic Dental Injuries. Munksgaard, Copenhagen, 2000.
2. Andreasen, J.O., Andreasen, F.M.: Textbook and Color Atlas of traumatic Injuries to the Teeth. Munksgaard, Copenhagen, 1994.

Дополнителна литература:

1. Yazici AR, Celik C, Ozgunalozay G, Dayangac B. Bond strength of different adhesive systems to dental hard tissues. Oper Dent. 2007; 32:166-72.
2. Ferracane JL. New polymer for dental restorative materials. Oper Dent. 2002;suppl: 199-209.
6. Adolphi G, Zehnder M, Bachmann LM, Gohring TN. Direct resin composite restorations in vital versus root-filled posterior teeth: a controlled comparative long-term follow up. Oper Dent. 2007;32-5:437-42.

Биокомпатибилноста и современите реставративни материјали

Одговорен наставник	Проф. д-р Јб. Матовска
Соработници	Доц. д-р С. Апостолска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Факторите кои влијаат на биокompatибилноста на реставративните материјали се комплексни, меѓусебно поврзани и неразјаснети докрај. Преку слушање на овој предмет студентите треба да се запознаат со биолошките ризици за пулпо-дентинскиот комплекс по апликација на современите реставративни материјали.

Содржина на предметот:

Методските единици на овој предмет се однесуваат пред се на објаснување на концептот за биокompatибилноста, директните биолошки ризици од реставративните материјали како што се пулпо дентинскиот комплекс, составот на реставративните материјали и полимеризацијата, како различни адхезивни системи (total etching i self etching) влијаат на пулпното ткиво, токсичност на реставративните материјали од клинички аспект (препарација на кавитетот, избор на соодветен реставративен материјал, конверзија на мономерот, комплетно отстранување на микроорганизмите, појавата на коронарниот микро и наноликиц, како големината на дентинската бариера влијае на одговорот на пулпното ткиво.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

После слушање на испитот од студентот се очекува да го разбере концептот на биокompatибилноста, да ги согледа перспективите за изнаоѓање на идеален материјал за реставрација и да ги запознае (совлада) современите методи за испитување на биокompatибилноста на реставративните материјали како што се ин витро испитувањата со тестот за цитотоксичност на култури од клетки, микробиолошките испитувања, имолантациони тестови кај животни, ин vivo испитувањата на пулпното ткиво на анимален модел и на хумани заби и клиничките студии. Од студентот се очекува и да научи да користи светлосен микроскоп, како се подготвуваат хистолошки препарати и нивно мкроскопско евалуирање.

Задолжителна литература:

1. Geurtsen W. Biocompatibility of Resin modified Filling Materials. Crit Rev Oral Biol Med 11(3):333-355, 2000.
2. Bouillaguet S. Biological risks of resin-based materials to dentin-pulp complex. Crit Rev Oral Biol Med, 15(1):47-60, 2004.

Дополнителна литература:

1. Ferracane JL. New polymer for dental restorative materials. Oper Dent. 2002;suppl: 199-209.
2. Jackson RD, Morgan M. The new posterior resins and a simplified placement technique. J Am Dent Assoc 2000;131: 375-383.
3. Summitt JB, Robbins JW, Schwartz RS. Fundamental of Operative Dentistry: A contemporary approach. Carol Stream, IL: Quintessence Publishing, 2001.

Методологија на испитување на квалитетот на техниките за обработка и полнење на коренските канали на забите

Одговорен наставник	Проф. д-р Љ. Матовска
Соработници	Доц. д-р. Л. Поповска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Запознавање со современите начини на обработка и полнење на коренските канали, научниот аспект за следење на нивниот квалитет и меѓусебна компарација на поедини техники.

Содржина на предметот:

Предметот ги обработува правилата на научните истражувања на различните рачни и машински техники на инструментација на коренските канали. Се објаснуваат методите со кои се испитува дејството на инструментите и се споредуваат нивните ефекти. Се опишуваат постапките за процена на делотворноста на инструментите за обработка на коренските канали (фантомски модели, компјутерска симулација, работа на екстрахираны заби и т.н.). Исто така се опфатени и техниките за оптурација на коренските канали и начините за евалуација на истите со техниките на микропропусливост: техниките за пенетрација на боја, испитување со пренос на течност и електронско микроскопската анализа. Во практичниот дел ќе бидат прикажани начините за одредување на квалитетот на инструментација на коренските канали, и евалуација на оптурацијата употребувајќи ја техниката на пенетрација со боја, бактериската пропусливост и системот за пренос на течности како основни техники со кои се споредуваат новите. Се објаснува начинот на толкување на резултатите и нивно споредување со добиените резултати во релевантните часописи.

Што се очекува од студентот по положување на испитот:

Теоретско запознавање со сите современи техники на инструментација и оптурација на коренските канали, препознавање на резултатите кои со нив може да се постигнат. По положениот испит се очекува студентот самостојно да направи научно истражување во однос на евалуација на техниките за инструментација и оптурација на коренските канали, обработка и прикажување на резултатите, како и да развие способност за критичка дискусија на своите резултати во однос на веќе објавените резултати.

Литература:

1. Ingle JI & Bakland LK. Endodontics. BC Decker Inc, Hamilton, London, 2002.
2. Cohen S & Burns RC. Pathways of the Pulp. VIII ed. CV, Mosby Inc. St. Louis, 2002.
3. Hargreaves KM, Goodis HE. Seltzer and Bender's Dental Pulp. Lippincott Williams & Wilkins publishing Chicago, 2003.
4. Walton RE, Torabinejad M. Principles and practice of endodontics. Philadelphia: JB Saunders Company, 2002.

Испитување на биолошките и техничките својства на материјалите за полнење на коренските канали

Одговорен наставник	Проф. д-р Љ.Матовска
Соработници	Доц. д-р Л. Поповска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Запознавање со испитувањата кои се однесуваат на токсичност на материјалите, нивниот антибактериско дејство и досегашните испитувања направени *in vivo* и *in vitro* услови.

Содржина на предметот:

Биокомпатибилноста на материјалите за полнење на коренските канали секако влијае на успешноста на ендодонтската терапија. Ова е битна карактеристика на материјалот која има голема

улога при репаративните процеси во периапикалното ткиво. Теоретскиот дел од наставата ги опфаќа запознавање со особените на материјалите за оптурација, постапките за испитување на цитотоксичноста, мутагеноста и канцерогеноста во ин витро и ин vivo услови. Исто така ќе бидат обработени антибактериските својства на материјалот и начините на испитувањето на антибактериското дејство врз микроорганизмите кои го населуваат инфицираниот коренски канал. Во практичниот дел ќе се направи запознавање со постапките на испитување на цитотоксичноста и мутагеноста во ин vivo и ин витро услови, како и постапките за испитување на антибактериското дејство на сретствата.

Што се очекува од студентот по положување на испитот:

Детално теоретско познавање на особените за полнење на коренските канали како и разбирање на експерименталните постапки на испитување и начинот на нивното изведување.

Задолжителна литература:

1. Cohen S & Burns RC. Pathways of the Pulp. VIII ed. CV, Mosby Inc. St. Louis, 2007.
2. Ingle JI & Bakland LK. Endodontics. BC Decker Inc, Hamilton, London, 2002.
3. Orstavik D. Materials used for root canal obturation: technical, biological and clinical testing. Endodontic Topics. 2005;12:25-38.
4. Dahl JE. Toxicity of endodontic filling materials. Endodontic Topics. 2005;12:39-43.
5. Biology, Second Edition, GS Garland Science, Taylor & Francis Group, New York, 2004.

Дополнителна литература:

Печатени трудови на PubMed со следните клучни зборови: endodontic therapy, root canal instrumentation, root canal obturation, microleakage osobeno vo Dental Materials, Int Endod J, J Endod, Oral Surg Oral Med Oral Pathol

Методологии на испитување на влијанието на сретствата за иригација на коренските канали врз виталните ткива и останатите дентински структури

Одговорен наставник	Проф. д-р Љ. Матовска
Соработници	Доц. д-р. Л. Поповска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	практичен, усен

Цел на предметот:

Усвојување на знаења за дејствата на современите сретства за иригација, за факторите кои влијаат врз нивната ефикасност, за нивните штетни влијанија и нивната примена во клинички и експериментални цели.

Содржина на предметот:

Идеалниот ириганс би требало да ја поседува способноста да ги раствора сите органски и неоргански остатоци од пулпното ткиво, а во исто време да поседува максимален антимицробен ефект со минимални несакани дејства. Предметот ги обработува правилата на научните истражувања при примена на различни сретства за иригација кои се употребуваат при ендододонтската терапија (натриум хипохлорит, хлорхексидин и цитрична киселина) и останатите хелаторски сретства, самостојно или со нивни комбинации. Исто така практично ќе се прикажат методите на: скенинг

електронската микроскопија за визуелен приказ на дејството на сретствата, декалцификачкиот ефект преку мерење на тврдината на преостанатите дентински структури и ин витро испитувања за влијанието на виталното ткиво.

Што се очекува од студентот по положување на испитот:

Разбирање на основните принципи на дезинфекцијата на ендодонтскиот простор, можност за планирање и спроведување на истражувачка работа кои се однесува на контрола на инфекцијата во ендодонтот и нивната поврзаност со успехот на ендодонтската терапија.

Задолжителна литература:

1. Weine F.S. Endodontic therapy. 4.ed. St. Louis, Mosby, 1989, 370-373
2. Cohen S & Burns RC. Pathways of the Pulp. VIII ed. CV, Mosby Inc. St. Louis, 2007.
- Ingle JI & Bakland LK. Endodontics. BC Decker Inc, Hamilton, London, 2002.

Дополнителна литература:

Печатени трудови на PubMed со следните клучни зборови: endodontic infection, endodontic irrigants, endodontic therapy, intracanal medicaments osobeno во Int Endod J, J Endod, Oral Surg Oral Med Oral Pathol

Хистопатолошка и микробиолошка анализа на периапикалните заболувања

Одговорен наставник	Проф. д-р Љ. Матовска
Соработници	Доц. д-р Л. Поповска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Прикажување на хистоморфолошки особености и микробиолошкиот статус при периапикалните заболувања, како и запознавање со имунолошките збиднувања во воспалителните процеси на периапексот.

Содржина на предметот:

Во теоретскиот дел слушателите ќе се запознаат со дефиницијата и класификацијата на периапикалните заболувања, со хистопатолошките и морфопатолошките промени, со микробиолошкиот статус на периапикално ткиво по асадување со ПЦР технологии, како и со начините на дијагностицирање на периапикалните заболувања. Во практичниот дел се планира: анализа на рендгенолошкиот и клиничката слика при периапикалните заболувања, анализа на анатоמו-морфолошките особености и хистолошките и развојните особености на периапикалниот ткиво, преглед и земање на брис за микробиолошко испитување, ткиво за патохистолошка анализа, изработка на парафински блок, техники на боење, техники на имунохистолошко боење. Понатаму практично ќе се работи анализа на добиен препарат со различни зголемувања, како и квалитативно и семиквантитативно читање на добиени микрорганізми од ткивото по нивната инкубација.

Што се очекува од студентот по положување на испитот:

Од усвоеното теоретско знаење се очекува детална запознаеност со редоследот на воспалителните промени во периапексот, нивниот хистолошки изглед, сознанија за микробиолошкиот статус на воспаленото периапикалниот ткиво и поврзување на клиничкиот и

радиолошкиот наод со конечната хистоолошка дијагноза. Од студентите се очекува и познавање и совладување на техничкиот процес на изработка на патохистолошкиот препарат, негова анализа и поставување на дијагноза, читање на микробиолошкиот наод и запознавање со PCR технологијата.

Задолжителна литература:

1. Avery JK. Oral Development and Histology. Stuttgart-New York: Thieme, 2001.
2. Cawson RA, Binnie WH, Barrett AW, Wright JM. Oral Disease. London: Mosby, 2001.
3. Berkovitz BKB, Holland GR, Moxham BJ. Oral Anatomy, Histology and Embryology. London: Mosby, 2002.
4. Sonis ST, Fazio RC, Fang LST. Oral medicine secrets. Philadelphia: Hanley & Belfus, 2003.
- Brand WR, Isselhard DE, Satin E. Anatomy of Orofacial Structures. St. Luis: Mosby, 2003.
5. Поповска Л . Апикални пародонтити. Ецономи прес, Скопје 2006

Дополнителна литература:

Печатени трудови на PubMed со следните клучни зборови: bacteria, bone resorption, clinical/radiographic examinations, endodontic therapy, periapical lesions, root-canal therapy особено во Dental Materials, Int Endod J, J Endod, Oral Surg Oral Med Oral Pathol

Испитувања поврзани со промените кои настануваат врз забните структури по спроведеното белење на витални и авитални заби

Одговорен наставник	Проф. д-р Љ. Матовска
Соработници	Доц. д-р. Л. Поповска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Усвојување на знаења за дејствата на сретствата кои се употребуваат при белењето на виталните и авиталните заби, промените кои настануваат на тврдите забни структури како и евентуалните влијанија врз пулпата.

Содржина на предметот:

Во теоретскиот дел од предметот се обработуваат досегашните научни истражувања при различните начини за белење на виталните и авитални заби на различни начини со различни концентрации. Се објаснуваат повеќе научни методи (скенинг-електронска микроскопија, мерење на тврдината на забните структури и нивна хемиска анализа) со кои се испитува дејството на сретствата за белење и се споредуваат добиените резултати. Во практичниот дел ќе бидат прикажани овие методи на испитување како и начините за одредување на настанатите промени и ќе се објасни начинот на толкување на резултатите.

Што се очекува од студентот по положување на испитот:

Детално теоретско познавање на особените на сретставата кои се употребуваат при белењето на забите и разбирање на експерименталните постапки на испитување и начинот на нивното изведување.

Задолжителна литература:

1. Dahl JE, Pallesen U. Tooth bleaching--a critical review of the biological aspects. Crit Rev Oral Biol Med. 2003;14(4):292-304. Review

Дополнителна литература:

1. Hanks CT, Fat JC, Wataha JC, Corcoran JF. Cytotoxicity and dentin permeability of carbamide peroxide and hydrogen peroxide vital bleaching materials, in vitro. *J Dent Res.* 1993 May;72(5):931-8
2. Rahimi S, Shahi S, Kimyai S, Khayyam L, Abdolrahimi M. Effect of calcium hydroxide dressing on microleakage of composite restorations in endodontically treated teeth subsequent to bleaching. *Med Oral Patol Oral Cir Bucal.* 2009 Sep 21.
3. Ushigome T, Takemoto S, Hattori M, Yoshinari M, Kawada E, Oda Y. Influence of peroxide treatment on bovine enamel surface--cross-sectional analysis. *Dent Mater J.* 2009 May;28 (3):315-23
4. Valera MC, Camargo CH, Carvalho CA, de Oliveira LD, Camargo SE, Rodrigues CM. Effectiveness of carbamide peroxide and sodium perborate in non-vital discolored teeth. *J Appl Oral Sci.* 2009 May-Jun;17 (3):254-61
5. Berga Caballero A, Forner Navarro L, Amengual Lorenzo J. In vivo evaluation of the effects of 10% carbamide peroxide and 3.5% hydrogen peroxide on the enamel surface. *Med Oral Patol Oral Cir Bucal.* 2007 Sep 1; 12(5): 404-9
6. Ribeiro DA, Marques ME, Salvadori DM. Study of DNA damage induced by dental bleaching agents in vitro. *Braz Oral Res.* 2006 Jan-Mar;20(1):47-51. Epub 2006 May 22
7. Gerlach RW, Sagel PA. Vital bleaching with a thin peroxide gel: the safety and efficacy of a professional-strength hydrogen peroxide whitening strip. *J Am Dent Assoc.* 2004 Jan;135(1):98-100. Erratum in: *J Am Dent Assoc.* 2004 Feb; 135 (2):156
8. Valera MC, Camargo CH, Carvalho CA, de Oliveira LD, Camargo SE, Rodrigues CM. Effectiveness of carbamide peroxide and sodium perborate in non-vital discolored teeth. *J Appl Oral Sci.* 2009 May-Jun; 17 (3):254-61

Опис на изборните наставни единици од модул В

Современ пристап кон третманот на воспалителните процеси на лицето и вратот

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Бенедети
Соработници	Доц. д-р Д. Поповиќ-Моневска; Доц. д-р Б. Величковски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со современиот пристап во дијагностиката и третманот на инфекциите во максилофацијалната регија. Посебен акцент е даден на новите генерации на антибиотици и нивната примена.

Содржина на предметот

Преку овие предавања студентите се воведуваат во проблемот на орофацијалните и вратни воспалителни процеси. Се запознаваат со најновите принципи на нивната клиничка, лабораториска и ренген дијагностика но со акцент на најновите терапевски модалитети. Преку предложените предавања ќе ги диференцираме мекоткивните воспалителни процеси и коскените воспалителни процеси на главата и вратот. Посебен осврт ќе направиме на етиолошките моменти на лицевите воспаленија. Со предавањата ќе бидат опфатени дентогените флегмони на главата и вратот кои се од најголем интерес за стоматологот но и воспалителните процеси во оваа регија од друго потекло. Коскените воспалителни процеси, остеомиелитот ќе биде преставен со клиничка слика и тек на болеста кај акутна и хронична форма. Терапискиот протокол кој опфаќа конзервативен антибиотски третман и хируршки третман во зависност од клиничката форма на остеомиелитот. Хируршкиот третман на лицевите флегмони, инцизија и дренажа, ќе бидат прикажани на пациенти третирани на клинката за максилофацијална хирургија. Исто така ќе бидат презентирани пациенти со остеомиелит, со осврт на хируршкиот третман кој опфаќа кортикотомија, секвестротомиија и обработка на кутаните фистули. Во содржината на предметот посебен осврт се дава на најновите антибиотици, нивната примена и дозирање.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да се справува успешно со воспалителните состојби на лицето и вилиците во секојдневната пракса како и да ги спроведува современите методи на дијагностика и терапија.

Задолжителна литература:

1. James R. Hupp, Myron R. Tucker, Edward Ellis III. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. 5th Edition, Elsevier Health Sciences, 2008.
2. Miloro, G. E. Ghali, Peter E. Larsen .Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. 2-Volume-Set. 2nd Edition, 2004
3. Raymond J. Fonseca, Timothy A. Turvey, Robert D. Marciani. Oral and Maxillofacial Surgery, 2nd Edition, 2008.

Дополнителна литература:

1. Khanna G, Sato TS, Ferguson P
Imaging of chronic recurrent multifocal osteomyelitis Radiographics 2009 Jul-Aug; 29(4):1159-77.
2. Schoen R, Suarez-Cunheiro MM, Metzger MC, et al.
Osteomyelitis of the mandible following third molar surgery: A regrettable consequence in a healthy patient, Quintessence Int 2009 May; 40(5):351-4.
3. Brad Neville, DDS, Douglas D. Damm, DDS, Carl M. Allen, DDS, MSD and Jerry Bouquet, DDS, MSD.
Oral and Maxillofacial Pathology, 3rd Edition, Elsevier Health Sciences, 2009.

Современ третман на лицеви скршеници

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Грчев
Соработници	Проф. д-р С. Наумовски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со современиот пристап во решавањето на скршениците на лицевите коски. Посебен акцент е даден на најновите остеосинтетски матерјали кои се применуваат во третманот на лицевите скршеници.

Содржина на предметот

Преку овие предавања студентите се воведуваат во проблемот лицевиот трауматизам. Прво студентот ќе се запознае со мекоткивните повреди на лицето нивниот третман. Внимателно затварање на повредите овозможи добра функција запазувајќи ги анатомските структури но и естстиката која е особено значајна кај лицевите повреди. Во предавањата ќе бидат опфатени ; дебридман на рана, тетанус профилакса, техники на сатура, видови на конци кои се на располагање во денешно време.

Скршениците на лицевите коски ќе бидат проследени од аспект на, етиологија, епидемиологија, клиничка слика дијагностика и терапија. Студентите се запознаваат со најновите дијагностички модалитети , КТ- компјутерска тридимензионална реконструкција на лицевите коски како најдиобар приказ на коскените дислокации. Стереолитографија, најсовремена метода за реконструкција на комплексни лицеви скршеници за планирање и адаптирање на хируршкиот третман со остеосинтетски матерјал. Третманот на лицевите скршеници има за цел реставрација на формата и функцијата на вилиците, тоа може да се постигне со ригидна фиксација кога се користат стабилизирачки плочки и бикортикални штрафови или семиригидна фиксација со употреба на мини титаниумски плочки и монокортикални штрафови. Реконструктивните плочки се користат при коминутивни фрактури, дефектни фрактури и инфицирани фрактури. Во денешно време примената на ресорбтивни плочки е актуелна но тие плочки имаат ограничени индикации. Посебен осврт ќе се даде на политрауматизмот особено на кранијалните повреди кои се здружени со лицевата траума.

Што се очекува од студентот после полагавање на испитот:

Да има познавање за пристап кон повреден, дебридман на рана, тетанус профилакса, преврска на пациент, да ги препознае клиничките знаци на скршеница на лицева коска-и да знае да пружи прва помош на повреден.

Задолжителна литература:

1. James R. Hupp, Myron R. Tucker, Edward Ellis III. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. 5th Edition 2008. Elsevier Health Sciences. 2008.
2. Miloro, G. E. Ghali, Peter E. Larsen .Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. 2-Volume-Set. 2nd Edition.2004.
3. Raymond J. Fonseca, Timothy A. Turvey, Robert D. Marciani. Oral and Maxillofacial Surgery, 2nd Edition, 2008.

Дополнителна литература:

1. Brad Neville, DDS, Douglas D. Damm, DDS, Carl M. Allen, DDS, MSD and Jerry Boquot, DDS, MSD. Oral and Maxillofacial Pathology, 3rd Edition. Elsevier Health Sciences, 2009.
2. Sawzaki R, Júnior SM, Asprino L, et al. Incidence and Patterns of Mandibular Condyle Fractures. J Oral Maxillofac Surg 2009 Nov 23.
3. de Matos FP, Arnez MF, Sverzut CE, et al. A retrospective study of mandibular fracture in a 40-month period. Int J Oral Maxillofac Surg 2009 Nov 13.

Современи аспекти во дијагностика и третман на орален канцер

Одговорен наставник	Доц. д-р Д. Поповиќ-Моневска
Соработници	Проф. д-р А. Бенедети; Проф. д-р А. Грчев
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со современиот пристап во третманот на оралниот карцином. Посебен акцент е даден на предоеративниот стејџинг на пациентот и тераписките модалитети.

Содржина на предметот:

Како најчеста неоплазма на глава и врат со годишна инциденца од 300000 нови случаи, оралниот карцином е шести по фреквентност рак во светски рамки и е одговорен за повеќе смртни случаи отколку малигниот меланом, цервикалниот карцином на матката и Ходгин-овиот лимфом. Петгодишното преживување е помало од 50%, меѓу најниските е за повеќето карциноми. Многу фактори влијаат на времето на преживување на пациентите со орален карцином. Најсигнификантно влијаат вратните метастази кои го намалуваат времето на преживување за половина. Но исто така хистопатолошките карактеристики на примарниот тумор се од пресудно значење за текот и прогнозата на болеста. Добрата предоеративна евалуација на пациентот клинички и со софистицирани РТГ методи како КТ и МРИ е иператив за стејџинг на пациентот според кој се адаптира третман протокол за пациентот. Во предавањата ќе бидат опфатени и биопсиите на примарната малигна лезија, пункциона, екцизиона и инцизиона биопсија, целта на биопсијата, индикациите и бенефитот од таа дијагностичка процедура. Студентите треба да бидат обучени за начинот на клиничката инвестиација на оралниот карцином така и на вратните метастази и ТНМ класификацијата. Во предавањата подробно ќе бидат објаснети третманпротоколите кои вклучуваат хируршки

интервенција и постоперативна радио и хемо терапија. Новите трендови за неoadjuvantна терапија и комбинирана хемо и радиотерапија ќе бидат исто така презентирани.

Од интерес за стоматологот е да се запознае и со последиците од радиотерапијата кои се јавуваат кај пациентите и тоа радиодерматит, радиостоматит, остеорадионекроза на вилиците. Справување со оралните и денални проблемите кај пациентите со радиотерапија е посебен проблем на кој треба да се обрне внимание и да се запознаат стоматолозите со принципите на работа кај овие пациенти.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ги препознае оралните лезии кои се суспектни за малигнитет и да постапи по принципите за рана дијагностика. Стоматологот треба да е обучен да ги информира и советува пациентите со суспектни малигни орални лезии за текот на третманот. Исто така стоматологот треба да е запознаен за можните компликации при денални процедури кај пациенти по радиотерапија.

Задолжителна литература:

1. James R. Hupp, Myron R. Tucker, Edward Ellis III. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. 5th Edition 2008. Elsevier Health Sciences.
2. Miloro, G. E. Ghali, Peter E. Larsen .Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. 2-Volume-Set. 2nd Edition.2004
3. Raymond J. Fonseca, Timothy A. Turvey, Robert D. Marciani. Oral and Maxillofacial Surgery, 2nd Edition, 2008.

Дополнителна литература:

1. Jatin P Shah, MD, MS (surg). Head and Neck surgery and oncology. Third Edition, Mosby 2003
2. Sook-Bin Woo and Nathaniel S. Treister. Management of the Oncologic Patient, An Issue of Dental Clinics.
3. Rusthoven KE, Raben D, Song JI, et al. Survival and Patterns of Relapse in Patients With Oral Tongue Cancer. J Oral Maxillofac Surg 2009 Nov 23.
4. Hancke K, Heilmann V, Straka P, et al. Pretreatment staging of cervical cancer: is imaging better than palpation?: Role of CT and MRI in preoperative staging of cervical cancer: single institution results for 255 patients. Ann Surg Oncol 2008 Oct; 15(10):2856-61.

Мултидисциплинарен менаџмент на пациентите со вроден расцеп

Одговорен наставник	Проф. д-р С. Наумовски
Соработници	Проф. д-р В. Поповски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со современиот пристап во дијагностиката и третманот на пациентите со вроден расцеп на горната усна и непцето.

Содржина на предметот

Преку овие предавања студентите се воведуваат во проблемот на расцепите на горната усна и непцето кои се најчестои вродени дефекти. Се запознаваат со етиологијата на расцепите која е мултикаузална, покрај генетските фактори влијаат и тератогени фактори

како консумација на алкохол, цигари наркотици, пестициди, токсични материи употреба на лекови и др. Стоматолозите преку предавањата ќе се стекнат со информации за сите проблеми со кои се соочуваат пациентите со вродени расцепи и тоа ; назален слабо разбирлив говор, малоклузии, пореметување на растот на лицевите коски, чести воспаленија на средното уво, редуција на слухот и др. Со предавањата ќе бидат опфатени оперативните техники за изолирани расцепи на усната, изолирани расцепи на палатумот како и за комплетните расцепи на усната и непцето. Посебен осврт ќе направиме на мултидисциплинарниот менаџмент на пациентите, тоа подразбира ангажирање на лекари од повеќе специјалности кои го следат и третираат детето од најрана возраст до адолесценција со цел најдобра можна рехабилитација на децата со расцеп. Мултидисциплинарниот тим стручњаци вклучува генетичар, гинеколог, неонатолог, максилофацијален хирург, ортодонт, оториноларинголог, логопед, стоматолог и психолог. Стоматологот и ортодонтот заедно со максилофацијалниот хирург имаат пресудно значење за рехабилитација на нарушената дентоалвеоларна и скелетна хармонија кај децата со расцеп.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Стоматологот треба да го препознае своето место во мултидисциплинарниот тим за третман на децата со расцеп. Поточно треба да ги знае постапките и тајмингот на најразличните процедури кај овие деца со цел добра дентоалвеоларна рехабилитација.

Задолжителна литература:

1. James R. Hupp, Myron R. Tucker, Edward Ellis III. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. 5th Edition Elsevier Health Sciences, 2008.
2. Miloro, G. E. Ghali, Peter E. Larsen .Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. 2-Volume-Set. 2nd Edition.2004
3. Raymond J. Fonseca, Timothy A. Turvey, Robert D. Marciani. Oral and Maxillofacial Surgery, 2nd Edition, 2008.

Дополнителна литература:

1. Bardach J. Multidisciplinary management of cleft lip and palate
WB Saunders Company 1990
2. Lu Y, Shi B, Zheng Q, et al.
Incidence of palatal fistula after palatoplasty with levator veli palatini repositioning according to Sommerlad.Br J Oral Maxillofac Surg 2009 Nov 26.
3. Holst AI, Holst S, Nkenke E, et al.
Vertical and sagittal growth in patients with unilateral and bilateral cleft lip and palate-a retrospective cephalometric evaluation. Cleft Palate Craniofac J 2009 Sep; 46(5):512-20.

Патологија на максиларен синус

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Бенедети
Соработници	Доц. д-р Д. Поповиќ-Моневска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со современиот пристап во решавањето на дентогено условениот максиларен синусит. Посебен акцент е даден на дијагностичките процедури и тераписките постапки кои се во надлежност на стоматологот.

Содржина на предметот

Преку овие предавања студентите се воведуваат во комплетната проблематика на максиларниот синус; воспаление на максиларниот синус од одонтогено потекло, одонтогени цисти и бенигни и малигни тумори во максиларниот синус. Се запознаваат со сите етиолошки фактори за настанок на синуситот. Со приказ на случаи ќе ги представиме патолошките процеси во горната вилица кои можат да доведат до максиларен синусит но и разни оралнохируршки интервенции кои можат да го загорзат интегритетот на максиларната слузница и постепено да доведат до синусит. Во предавањата особено ќе се осврнеме на ОАК ороантралната комуникација како најчеста причина за максиларен синусит. Ќе ги проследиме клиничките симптоми, ренгенолошките наоди и маикробактериолошките наоди кај максиларниот синусит во зависност од времетраењето на ОАК. Постојат повеќе прифатени третман протоколи на максиларниот синус во зависност од тоа дали станува збор за акутно или хронично воспаление на синусот, дали постои ОАК, или максиларниот синус е инволвиран во патолошки процес како одонтогена циста или тумор во горната вилица. Сите хируршки постапки ќе бидат презентирани од синус пластика, радикална Cadwell- luc. интервенција, марсупиелизација, но и остеотомии кои се избор на третман при неопластични проемни во синусот. Во предавањата ќе бидат опфатени и можните компликации од максиларен синусит како пансинусит и орбитален целулит. Објаснување на клиничката слика на овие сериозни компликации, дијагностичките процедури и третманот хируршки и конзервативен.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ги препознае симптомите на максиларен синусит, да знае кои РТГ проекции ќе му помогнат во дефинитивната дијагноза на максиларен синусит. При отварање на синусот кои постапки треба да ги преземе за санација на состојбата т.е. да му образложи на пациентот какви се опциите на конзервативниот третман и хируршките опции на санација на отворен синус. Да знае да препознае патолошки процеси во максиларниот синус и пациентот да го упати во соодветна установа за третман.

Задолжителна литература:

1. James R. Hupp, Myron R. Tucker, Edward Ellis III. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. 5th Edition Elsevier Health Sciences. 2008.
2. Miloro, G. E. Ghali, Peter E. Larsen .Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. 2-Volume-Set. 2nd Edition. 2004.
3. Raymond J. Fonseca, Timothy A. Turvey, Robert D. Marciani. Oral and Maxillofacial Surgery, 2nd Edition, 2008.

Дополнителна литература:

1. Raja SV. Management of the posterior maxilla with sinus lift: review of techniques. J Oral Maxillofac Surg 2009 Aug; 67(8):1730-4.
2. Hauret L, Hodez C. A new modality for dentomaxillofacial imaging: Cone beam CT. J Radiol 2009 May; 90(5 Pt 2):604-17.

Саливарна патологија-современи дијагностички и терапевтски постапки

Одговорен наставник	Проф. д-р В. Поповски
Соработници	Проф. д-р А. Грчев; Проф. д-р А. Бенедети
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со современиот пристап во решавањето на саливарната патологија. Посебен акцент е даден на имунохистохемиска анализа и диференцијација на саливарните тумори. **Содржина на предметот**

Преку овие предавања студентите подробно ќе се запознаат со воспалителните процеси на саливарните жлезди но и со саливарната туморна патологија. Сиалолитиазата како најчеста причина за сиалоаденитот ќе биде презентирана од дијагностички аспект но и најновата сиалоендоскопска техника како дијагностичка но и терапевтска постапка. Докторантите ќе се запознаат со туморите на саливарните жлезди, клиниката, дијагностичките протоколи, хируршката терапија и прогнозата зависно од типот на туморот. Преку приказ на пациенти ќе биде елабориран дијагностичкиот протокол; клиничка инвестијација, МРИ на саливарните жлезди, пункционата биопсија. Посебен осврт ќе се даде на имунохистохемиската анализа и диференцијација на туморите на плунковните жлезди што е од големо значење во изборот на терапевтскиот протокол т.е. во изборот на радио и хемотерапија по хируршкиот третман. Ќе бидат презентирани хируршките техники кои се користат во третманот на саливарните тумори особено на паротидната жлезда со осврт на хируршката тежина на паротидната регија поради присуство на лицевиот нерв- н. Фациалис.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ги усвои методите на клиничка инвестијација и диференцијална дијагноза на воспалителните и туморни промени на саливарните жлезди. Со стекнатите знаења стоматологот во праксата ќе ги препознае патолошките состојби на саливарните жлезди и ќе го упати пациентот на лекување во соодветна специјализирана установа.

Задолжителна литература:

1. James R. Hupp, Myron R. Tucker, Edward Ellis III. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. 5th Edition Elsevier Health Sciences, 2008.
2. Miloro, G. E. Ghali, Peter E. Larsen .Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. 2-Volume-Set. 2nd Edition. 2004
3. Raymond J. Fonseca, Timothy A. Turvey, Robert D. Marciani. Oral and Maxillofacial Surgery, 2nd Edition, 2008.
4. Jatin P Shah, MD, MS (surg). Head and Neck surgery and oncology Third Edition, Mosby 2003.

Дополнителна литература:

1. Brad Neville, DDS, Douglas D. Damm, DDS, Carl M. Allen, DDS, MSD and Jerry Bouquot, DDS, MSD. Oral and Maxillofacial Pathology, 3rd Edition, 2009. Elsevier.
2. Michael D. Turner, DDS, MD, FACS and Robert Glickman, DMD. Salivary Gland Infections, An Issue of Oral and Maxillofacial Surgery Clinics Elsevier 2009.

3. Yerli H, Avcı S, Aydin E, et al.

The metaplastic variant of Warthin tumor of the parotid gland: Dynamic multislice computerized tomography and magnetic resonance imaging findings with histopathologic correlation in a cases. Oral Surg Oral Med Oral Pathol Oral Radiol Endod 2009 Dec 5.

4. Párraga-Linares L, Aguirre-Urizar JM, Berini-Aytés L, et al.

Papillary cystoadenoma lymphomatosum (Warthin-like) of minor salivary glands. Med Oral Patol Oral Cir Bucal 2009 Aug 13.

Естетско корективни интервенции на лицето и вилиците

Одговорен наставник	Проф. д-р С. Наумовски
Соработници	Проф. д-р В. Поповски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со современиот пристап во решавањето на лицевите деформитети. Посебен акцент е даден на предоперативните припреми на пациентите. со РТГ дијагностика, краниометриски анализи, изработка на работни моделци и припрема на моделите во артикулатор.

Содржина на предметот

Преку овие предавања докторантите подробно ќе се запознаат со сите видови на лицеви деформитети. Ќе ги презентираме преку приказ на пациенти разликите помеѓу дентоалвеоларните и скелетални аномалии и ќе ги образложиме индикациите за оперативен третман. Докторантите ќе имаат прилика да се стекнат со знаење да ги разликуваат вродените лицеви аномалии и стекнатите аномалии. Посебен осврт ќе дадеме на предоперативната припрема на пациентите со тридемензионални КТ проекции на лицевите коски, краниометриски анализи, изработка на модели и нивна припрема во артикулатор. Мандибуларниот прогнатизам и ретрогнатизам како и максиларниот прогнатизам ќе бидат детално образложени од нивната клиничка слика, припремите за интервенција и избор на најсоодветни остеотомски хируршки постапки. Докторантите ќе ги запознаеме и со пациенти со анкилоза на ТМЗ; можните етиолошки фактори за анкилозата, естетските и функционални проблеми кои одат со таа аномалија како и начините на нивна хируршко лекување. Во предавањата ќе бидат опфатени и стекнатите лицеви деформитети најчесто како резултат на лошо санирана траума на лицевите коски. Можностите за третман на овие деформитети со најсовремените алопластични материи и приказ на случаеви со примена на медпор импланти во корекција на лицеви деформитети. Со неколку предавања ќе бидат опфатени и индикациите, примената и ефектите од остеодистракцијата како најнова метода која се користи во третманот на дефктите и деформитетите на лицевите коски.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ги усвои методите на клиничка инвестиација и диференцијална дијагноза на вродените и стекнати лицеви деформитети.

Задолжителна литература:

1. James R. Hupp, Myron R. Tucker, Edward Ellis III. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery, 5th Edition Elsevier Health Sciences, 2008..

2. Miloro, G. E. Ghali, Peter E. Larsen .Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. 2-Volume-Set. 2nd Edition.2004
3. Raymond J. Fonseca, Timothy A. Turvey, Robert D. Marciani. Oral and Maxillofacial Surgery, 2nd Edition, 2008.
4. Staudt CB, Kiliaridis S
Different skeletal types underlying Class III malocclusion in a random population.
Am J Orthod Dentofacial Orthop 2009 Nov; 136(5):715-21.
5. Wang D, Fu H, Zeng R, et al.
Changes of mandibular movement tracings after the correction of mandibular protrusion by bilateral sagittal split ramus osteotomy.
J Oral Maxillofac Surg 2009 Oct; 67(10):2238-44.

Дополнителна литература:

1. Lee YT, Chen MC, Chen HL, et al.
Vertical skeletal and facial profile changes after surgical correction of mandibular prognathism. [Journal Article]
Chang Gung Med J 2009 May-Jun; 32(3):320-9.
2. Alexander AE, McNamara JA, Franchi L, et al.
Semilongitudinal cephalometric study of craniofacial growth in untreated Class III malocclusion. [Journal Article, Research Support, Non-U.S. Gov't]
Am J Orthod Dentofacial Orthop 2009 Jun; 135(6):700.e1-14; discussion 700-1.
3. Ueki K, Okabe K, Mukozawa A, Miyazaki M, Marukawa K, Hashiba Y, Nakagawa K, Yamamoto E. Assessment of ramus, condyle, masseter muscle, and occlusal force before and after sagittal split ramus osteotomy in patients with mandibular prognathism. Oral Surg Oral Med Oral Pathol Oral Radiol Endod. 2009 Nov;108(5):679-86. Epub 2009 Aug 20.
4. Chen EH, Reid RR, Chike-Obi C, Minugh-Purvis N, Whitaker LA, Puchala J, Bartlett SP. Tongue dysmorphism in craniofacial microsomia. Plast Reconstr Surg. 2009 Aug;124(2):583-9. Review.
5. Werler MM, Starr JR, Cloonan YK, Speltz ML. Hemifacial microsomia: from gestation to childhood. J Craniofac Surg. 2009 Mar;20 Suppl 1:664-9. Erratum in: J Craniofac Surg. 2009 Sep;20(5):1629-30

Коскени лезии - диференцијална дијагноза

Одговорен наставник	Проф. д-р В. Поповски
Соработници	Проф. д-р С. Наумовски; Доц. д-р Д. Поповиќ-Моневска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со сите типови на коскени лезии. Посебен акцент е даден на диференцијалната дијагноза на воспалителните, неопластичните, метаболните и др видови на остеолитични или остеосклеротични лезии на лицевите коски.

Содржина на предметот

Преку овие предавања студентите подробно ќе се запознаат со повеќе групи на коскени лезии. Со неколку предавања прво ќе бидат опфатени цистите на вилиците; инфламаторни и развојни нивната етиологија, клиничка слика, дијагностика и терапија. Потоа по подробно ќе бидат презентирани и теоретски и со приказ на пациенти одонтогени тумори од епително и мезенхимно потекло со посебен осврт на амелобластомот како најчеста варијанта на одонтоген тумор. Интересот на докторантите ќе го усмериме кон диференцијална дијагноза на амелобластомот и другите остеолитични лезии на долната вилица со слична клиничка слика и РТГ наод но различна патолхистологија и прогноза како

централниот гигантоцелуларен тумор, еозинofilниот гранулом, мултиплиот миелом, смегиот тумор при хиперпаратироидизмот и др. Еозинofilниот гранулом ќе биде разработен во склоп на хистиоцитозите; Леттер-Сиве синдром и Ханд-Сцхулер-Цхристиан-овиот синдром. Во посебни предавања ќе бидат објаснети фиброзните дисплазии како черубизмот, синдромот на Реклингаусен, деформиращкиот остеит-синдром Пеџет и др. Фиброзните дисплазии ќе бидат проследени од аспект на клиничка слика, РТГ наод, патохистолошки наод како и нивна диференцијална дијагноза од остеофибромите и гранулационите тумори како централниот гигантоцелуларен тумор.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ги усвои методите на клиничка инвестијација и диференцијална дијагноза на коскените лезии на лицевите коски. Да стекне знаење за синдромските болести со манифестација во вилчните коски како и метаболните заболувања кои имаат манифестации во вилчните коски.

Задолжителна литература:

1. James R. Hupp, Myron R. Tucker, Edward Ellis III. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. 5th Edition, Elsevier Health Sciences, 2008.
2. Miloro, G. E. Ghali, Peter E. Larsen. Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. 2-Volume-Set. 2nd Edition, 2004
3. Raymond J. Fonseca, Timothy A. Turvey, Robert D. Marciani. Oral and Maxillofacial Surgery, 2nd Edition, 2008.
4. Brad Neville, DDS, Douglas D. Damm, DDS, Carl M. Allen, DDS, MSD and Jerry Bouquot. Oral and Maxillofacial Pathology, 3rd Edition, Elsevier Health Sciences, 2009.
5. Sun KT, Chen MY, Chiang HH, et al. Treatment of Large Jaw Bone Cysts in Children. J Dent Child (Chic) 2009; 76(3):217-222.
6. Atalay B, Soluk M, Brkić A, et al. Desmoplastic ameloblastoma. J Craniofac Surg 2009 Nov; 20(6):2256-9.

Дополнителна литература:

1. Fried K, Krause J. Contribution to the course of morbus paget. Cesk Radiol 1974 Mar; 28(2):133-7.
2. Cappabianca S, Colella G, Russo A, Pezzullo M, Reginelli A, Iaselli F, Rotondo. Maxillofacial fibrous dysplasia: personal experience with gadolinium-enhanced magnetic resonance imaging. Radiol Med. 2008 Dec; 113(8):1198-210. Epub 2008 Oct
3. Elias HG, Scott J, Metheny L, Quereshy FA. Multiple myeloma presenting as mandibular ill-defined radiolucent lesion with numb chin syndrome: a case report. J Oral Maxillofac Surg. 2009 Sep; 67(9):1991-6
4. Kautzky M, Susani M, Steurer M, Youssefzadeh S. Plasmacytoma of the nose and paranasal sinuses with intracranial and orbital extension. Laryngorhinootologie. 1993 Jul; 72(7):352-5.
11. Protsenko VV. Differential diagnosis of giant cell tumors. Sprava. 2003; (8):55-9.

Патологија на темпоромандибуларен зглоб

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Грчев
Соработници	Проф. д-р В. Поповски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со современиот пристап во решавањето на темпоромандибуларните заболувања. Посебен акцент е даден на миофацијалните дисфункционални синдроми.

Содржина на предметот

Преку овие предавања докторантите подробно ќе се запознаат со ембриологијата на ТМЗ, клиничката анатомија и физиологија на ТМЗ. Во првите предавања ќе бидат презентирани конгениталните и развојните нарушувања на ТМЗ. Од конгениталните аномалии со инволвираност на ТМЗ ќе бидат презентирани Хемифацијалната микросомија, Мандибулофацијалната дисостоза – Treacher Collins синдромот, и идиопатската хиперплазија на зглобот. Овие синдроми ќе се презентираат со клиничка слика, дијагностика и методи на хируршки третман. Во други предавања докторантот ќе биде запознаен со патофизиологијата на артериорното поместување на дискус артикуларис на АТМ. Сите етиолошки фактори кои доведуваат до нарушување на ТМЗ како траума, инфекција, остеоартритис, имунолошки, метаболни и неопластични процеси ќе бидат посебно елаборирани. Остеоартритис како хронично неинфламаторно заболување на артикуларната рскавица е најчесто скелетално заболување и ќе го диференцираме од Руматидниот Артрит како хронично системско инфламаторно заболување кое поради пролиферација на инфламаторното ткиво ги оштетува сите структури на зглобот; рскавицата, коската и лигаментите што доведува до деформитет и дисфункција. Во овој блок предавања ќе бидат објаснети и орофацијалните болки кои се по потекло од зглобните структури. На докторантите ќе им се образложат предностите и улогата на третманот на заболувањата на ТМЗ со акрилантни сплнтови со различна примена.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ги усвои методите на клиничка инвестигација и диференцијална дијагноза на воспалителните, метаболните, трауматските и др заболувања на ТМЗ. Со стекнатите знаења стоматологот во праксата ќе ги препознае патолошките состојби на ТМЗ и ако е во негова моќ ќе пружи совети и изработка на сплнтови.

Задолжителна литература:

1. James R. Hupp, Myron R. Tucker, Edward Ellis III. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery. 5th Edition 2008. Elsevier Health Sciences.
2. Miloro, G. E. Ghali, Peter E. Larsen .Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. 2-Volume-Set. 2nd Edition.2004
3. Raymond J. Fonseca, Timothy A. Turvey, Robert D. Marciani. Oral and Maxillofacial Surgery, 2nd Edition, 2008.
4. Jeffrey P. Okeson, DMD. Management of Temporomandibular Disorders and Occlusion. 6th Edition

Дополнителна литература:

5. Pereira LJ, Costa RC, França JP, et al.
Risk indicators for signs and symptoms of temporomandibular dysfunction in children. J Clin Pediatr Dent 2009; 34(1):81-6.
6. Kaya K, Dulgeroglu D, Unsal-Delialioglu S, et al.
Diagnostic value of ultrasonography in the evaluation of the temporomandibular joint anterior disc displacement. J Craniomaxillofac Surg 2009 Nov 27.
7. Hyperintensity signal in the joint space of the temporomandibular joint on fat-saturated T2-weighted magnetic resonance imaging. Yura S, Nobata K, Shima T.Br J Oral Maxillofac Surg. 2009 Nov 24.

8. M, Kalaykova S, Visscher CM, Lobbezo F. Focus article: evaluation of the research diagnostic criteria for temporomandibular disorders for the recognition of an anterior disc displacement with reduction. Naeije J Orofac Pain. 2009 Fall;23(4):303-11.

Современи аспекти на употреба на ласер во оралната хирургија

Одговорен наставник	Проф. д-р Б. Величковски
Соработници	Доц. д-р О. Димитровски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на кандидатите со современиот пристап во третманот на различни заболувања и состојби во доменот на оралната хирургија со употреба на ласерската терапија.

Содржина на предметот

Преку овие предавања кандидатите се запознаваат со најновите принципи на работа со ласерската светлина, почнувајќи од неговите физички карактеристики претставени преку работа со неодим и ербиум YAG ласерот.

Преку предложените предавања подлабоко се навлегува во ласер ткивната интеракција и дејството врз оралните меки ткива и тврдите коскени ткива.

Посебен акцент се дава на клиничката примена на ласерот во оралната хирургија, што подразбира широка палета на индикации почнувајќи од решавањето на мекоткивните аномалии и нивното отстранување со ласер па се до комбинирани техники на ласер терапијата со класичната хируршка постапка во третманот на импактирани заби или периапикални лезии.

Во содржината на предметот посебно место завзема решавањето на периимплантитисот, во чија терапија ласер третманот има непроценлива улога. Тераписките модалитети на ласер терапијата се многубројни и различни поради што изнудува обемна теоретска и практична подготвеност на терапевтот содржана во предложената програма.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ја усвои неопходната теоретска основа за принципите на работа на медицинските ласери како и да ја препознае и знае да ја практикува придобивката од „бескрвната“, ласер терапија во доменот на оралната хирургија со сите тераписки модалитети.

Задолжителна литература:

1. Adams C.T, Pang, K.P. Lasers in aesthetic dentistry. Dent Clin N Am 48 (2004) 833–860.
2. Miloro, M. Peterson's principles of oral and maxillofacial surgery. second edition BC Decker Inc, Hamilton, London. Vol 1; 2004
3. Koerner K. R. Oral surgery. 2007
4. Myers TD. The future of lasers in dentistry. Dent Clin N Am 2000;44(4):971–80.
5. Myers TD. Lasers in dentistry: their application in clinical practice J Am Dent Assoc 1991; 122:46–50.
6. Powell GL, Blankenau RJ. The use of the argon laser for soft tissue procedures. J Oral Laser Applic 2002;2:235–7.

Дополнителна литература:

1. Wray D, Stenhouse, D, Lee DD. Clark, AJ. Textbook of general and oral surger. 2003

Коскени супституенти и биоматеријали за регенерација на виличните коски

Одговорен наставник	Проф. д-р Б. Величковски
Соработници	Доц. д-р М. Пеева
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на кандидатите со сите материјали кои се денес во употреба и служат за коскена аугментација или презервација на виличните коски во оро-фацијалната регија, што претставува тренд во современата стоматологија.

Содржина на предметот

Преку предавањата кандидатите се запознаваат со актуелните материјали и методи за локално зголемување на алвеоларните гребени или виличните коски. Имајќи во предвид дека станува збор за многубројни техники и најразлични материјали, теоретските предавања се поделени во делови кои се однесуваат на: употреба на автогени коскени графтови, аллогени коскени графтови, апликација на ксеногени супституенти и алопластични материјали. Посебен осврт се дава на најактуелните материјали кои ги ползуваат новите принципи на ткивниот инжињеринг а станува збор за примена на биолошките медијатори во функција на забрзана квалитетна мекоткивна и коскена регенерација.

Посебно место во предложената програма во овој сегмент завзема презервацијата на алвеоларната ресорпција во постекстракциониот период како современа профилактична метода, чија улога е од непроценлива важност за идни имплантолошки или протетски решенија.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да се запозане и да ги усвои теоретските основи за принципите на работа со денес достапните материјали и техники за презервација и локално зголемување на алвеоларните гребени, почнувајќи од индикациите за истите и преку нивните карактеристики да ја препознае и знае да ја практикува соодветната техника на работа.

Задолжителна литература:

1. Khoury F. Bone augmentation in oral implantology. Fouard. Quintessence Publishing Co Ltd. 2007
2. Lindhe J. Clinical Periodontology and Implant Dentistry. by Blackwell Munksgaard, a Blackwell Publishing Company (Fourth Edition). 2003
3. Jokstad A. Osseointegration and dental implants. 1st ed., 2008
4. Miloro M. Peterson's principles of oral and maxillofacial surgery, second edition. BC Decker Inc, Hamilton, London. Vol 1; 2004

Дополнителна литература:

1. Marx RE. Platelet-rich plasma: evidence to support its use. J Oral Maxillofac Surg 2004; (62):489-496.
2. Marx RE, Shellenberger T, Wimsatt J, Correa P. Severely resorbed mandible: Predictable reconstruction with soft tissue matrix expansion (tent pole) grafts. J Oral Maxillofac Surg 2002; 60: 878-888.

Бенигни тумори во оро-фацијалната регија

Одговорен наставник	Проф. д-р А.Бенедети
Соработници	Доц. д-р. Д. Поповиќ-Моневска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на кандидатите со теоретските основи на севкупната патологија на бенигните тумори во оро-фацијалната регија со осврт на оралнохируршките аспекти во нивниот третман.

Содржина на предметот

Преку предавањата кандидатите се запознаваат со патоанатомските и хистолошки карактеристики при појава на дисплазии на меките ткива и бенигните тумори во оралната празнина. Во материјата вклучени се пред сè остеогените бенигни вилични тумори, неостеогените бенигни вилични тумори како и одонтогените вилични тумори, проследени со севкупната клиничка слика и нивна манифестација. Посебен осврт се дава на рано препознавање на истите со практикување на актуелните терапевски модалитети кои ги вклучуваат ласерскиот и конвенционален хируршки третман.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да се запознае со сите аспекти и карактеристики на бенигни тумори кои се специфични во орофацијалниот предел, да ги препознае истите преку клиничката манифестација и соодветно да научи сите хируршки техники при нивната терапија.

Задолжителна литература:

1. Miloro M. Peterson's principles of oral and maxillofacial surgery. second edition BC Decker Inc, Hamilton, London. Vol 1; 2004
2. Cawson R.A. Cawson's essentials of oral pathology and oral medicine. 7-th edition, Elsevier Science Limited, 2002.
3. Štajner A. Tumori maksilofacijalnog područja. Gornji Milanovac -Beograd: Dečije novine. 1988

Дополнителна литература:

1. Wray D. Stenhouse D. Lee D. Andrew J.C. Textbook of general and oral surgery. 2003

Хронични периапикални лезии и вилични цисти

Одговорен наставник	Проф. д-р. Д. Поповиќ-Моневска
Соработници	Доц. д-р.О. Димитровски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на кандидатите со една од најфреквентните групи на заболувања во максилофацијалната регија, нивната патологија со осврт на оралнохируршките аспекти во нивниот третман.

Содржина на предметот

Кандидатите теоретски се запознаваат со етиопатогенезата на хроничните периапикални лезии и вилочните цисти во оралната празнина, како и со нивната карактеристичната клиничка и рентгенолошка манифестација. Материјата ја обработува и класификацијата и хистолошките карактеристики на периапикалните лезии, дијагностиката и терапијата. Посебен осврт се дава на правилното дијагностицирање и практикување на актуелните терапевски модалитети кои ги вклучуваат ласерскиот и конвенционалниот хируршки третман.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ги препознае различните облици на хроничните периапикални лезии како навремено би се дијагностицирале истите и со адекватна терапија успешно би ги санирале.

Задолжителна литература:

1. Cawson R.A. Cawson's essentials of oral pathology and oral medicine. 7-th edition Elsevier Science Limited, 2002 .
2. Miloro M. Peterson's principles of oral and maxillofacial surgery. second edition, BC Decker Inc, Hamilton, London, Vol 1; 2004.
3. Topazian R.G. Oral and maxillofacial infections. 4th edition, 2002
4. Shear M. Spight M, Speight P. Cysts of the oral and maxillofacial regions. 4th edition, 2007

Дополнителна литература:

1. Wray D. Stenhouse D. Lee D. Andrew J.C. Textbook of general and oral surgery. 2003

Хируршки постапки во склоп на ортодонтска терапија

Одговорен наставник	Проф. д-р С. Наумовски
Соработници	Доц.д-р Д. Монеvски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на кандидатите со неправилностите и патологијата кои се јавуваат во орофацијалната регија, а кои изнудуваат неопходен мултидисциплинарен пристап и третман од аспект на оралната хирургија и ортодонцијата.

Содржина на предметот

Преку предавањата кандидатите се запознаваат со најчестите ортодонтски аномалии кои се јавуваат во различна временска рамка што подразбира и различни возрастни групи на пациенти кај кои е неопходен ортодонтско-хируршки третман. Во материјата вклучени се екстракциите на забите од ортодонтски причини, понатаму отстранување на ерупциони препреки, хируршки третман на нееруптирани заби, корекции на мекоткиvни препреки како корекција на дијастема на перманентни заби итн. Посебен дел од содржината на предметот ги опфаќа најсовремените терапевски модалитети

во ортодонтско-хируршкиот третман како употребата на мини и ендоосеални дентални импланти за решавањето на бројни вродени или стекнати аномалии.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Со теоретската и практична програма, студентот ќе знае да ги препознава ортодонтските аномалии на дентоалвеоларниот скелет со современите можностите на комбинирана хируршко-ортодонтска терапија.

Задолжителна литература:

1. Miloro M. Peterson's principles of oral and maxillofacial surgery. second edition. BC Decker Inc, Hamilton, London. Vol 1; 2004
2. Koerner R. K. Oral surgery 2007
3. Alling Ch. C. Helfrick J.F. Impacted teeth. 1st edition 1993

Дополнителна литература:

1. Andreasen J.O. Petersen J. Laskin D. Textbook and color atlas of tooth impactions. 1st ed. 1997

Препротетска хирургија

Одговорен наставник	Проф. д-р В. Поповски
Соработници	Доц. д-р Б. Величковски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на кандидатите со целите на препротетската хирургија и нејзините можности.

Содржина на предметот:

Кандидатите преку теоретската програма пред се се запознаваат со основните принципи на евалуација и терапиското планирање на пациентот за препротетска хирургија. Во зависност од посакуваната и можна финална имплантолошка или протетска рехабилитација, теоретски и практично се демонстрираат сите техники на корекција на мекоткивните неправилности и уште повеќе корекција на коскените неправилности

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да се запознае со принципите, целите и можностите за корекција на коскените и мекоткивните неправилности во орофацијалната регија, за понатамошно успешно имплементирање во клиничката пракса.

Задолжителна литература:

1. Miloro M. Peterson's principles of oral and maxillofacial surgery. second edition. BC Decker Inc, Hamilton, London. Vol 1; 2004.
2. Koerner K. R. Oral surgery. 2007.
3. Alling J.F, Helfrick J. Impacted teeth. 1st edition 1993.

Дополнителна литература:

1. Andreasen J.O, Petersen J, Laskin D. Textbook and color atlas of tooth impactions. 1st ed. 1997

Импантологија со напреднати хируршки аугментативни методи

Одговорен наставник	Проф. д-р Б. Величковски
Соработници	Доц. д-р М. Пеева
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на кандидатите со теоретските основи на импантологијата која како современа дисциплина вклучува мултидисциплинарен приод и соработка на орален хирург, протетичар и парадонтолог.

Содржина на предметот

Преку предавањата кандидатите се запознаваат со основите на импантологијата, што значи дека ќе се обработува проблематиката почнувајќи од преоперативната евалуација на пациентот, планирање на импантолошкиот третман кое се одвива мултидисциплинарно. Се обработуваат посебно својствата и карактеристиките на материјалите за изработка на дентални импланти, процесот на осеоинтеграција и хируршката техника на вградување на имплантите. Посебен осврт се дава на компликациите кои може да произлезат со импантолошкиот третман, а како засебен дел се обработуваат и специјалните техники на зголемување на димензиите на инсуфициентни алвеоларни гребени и хируршките методи за подигнување на подот на максиларниот синус со целосна презентација на анатомската и хистолошката градба на синусот, воспалителните процеси на максиларниот синус и компликациите кои се јавуваат при овие техники на подигнување на синусот.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да се запознае со основите на импантологијата и да знае да го планира импантолошкиот третман во сите негови фази, познавајќи ги сите хируршки техники основни и напреднати во услови на неадекватни анатомоморфолошки карактеристики.

Задолжителна литература:

1. Khoury F. Bone augmentation in oral implantology. Quintessence Publishing Co Ltd. 2007.
2. Lindhe J. Clinical Periodontology and Implant Dentistry. Blackwell Munksgaard, a Blackwell Publishing Company (Fourth Edition), 2003.
3. Jokstad A. Osseointegration and dental implants, 1st ed., 2008
4. Miloro M. Peterson's principles of oral and maxillofacial surgery, second edition, BC Decker Inc, Hamilton, London. Vol 1; 2004

Дополнителна литература:

1. Koerner K. Oral surgery. 2007

Мекоткивни и дентоалвеоларни повреди

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Грчев
Соработници	Доц. д-р О. Димитровски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на кандидатите со мекоткивните и дентоалвеоларните повреди во оро-фацијалната регија со осврт на оралнохируршките аспекти во нивниот третман.

Содржина на предметот

Преку предавањата кандидатите се запознаваат со вродените или стекнати мекоткивните и дентоалвеоларните повреди во целост. Во материјата вклучени се сите аспекти на обработената проблематика, почнувајќи од земањето на детална анамнеза, клиничкиот и рентгенолошкиот преглед, со посебен осврт на хируршкиот третман.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да знае да ги препознае мекоткивните и дентоалвеоларните повреди во оро-фацијалната регија и да знае адекватно да ги згрижи истите.

Задолжителна литература:

1. Miloro M. Peterson's principles of oral and maxillofacial surgery, second edition, BC Decker Inc, Hamilton, London. Vol 1; 2004
2. Cawson R.A. Cawson's essentials of oral pathology and oral medicine, 7th edition, Elsevier Science Limited, 2002.
3. Pedlar J& Frame J. Oral and maxillofacial surgery - an objective based textbook, 2th edition 2007.
4. Koerner K. Oral surgery. 2007

Дополнителна литература:

1. Pedersen G.W. Oral surgery. 1998
2. Sailer H.F, Pajarola G.F. Oral surgery for the general dentist. 1999

Импактирани заби

Одговорен наставник	Проф. д-р Б. Величковски
Соработници	Доц. д-р М. Пеева
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на кандидатите со теоретските основи на севкупната патологија и клиничка манифестација на импактираните заби во виличните коски, со осврт на оралнохируршките аспекти во нивниот третман.

Содржина на предметот

Преку предавањата кандидатите се запознаваат со севкупната манифестација на импактираните заби. Во материјата се обработуваат етиопатогенетските аспекти на импакциите, поставување на дијагнозата и нивната терапија. Посебен осврт се дава на компликациите кои произлегуваат од импактираните заби и начините за нивното решавање.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да се запознае со сите карактеристики на проблемот на импактирани заби, да знае како да ги дијагностицира и да ја насочи понатамошната терапија.

Литература:

Задолжителна литература

1. Alling Ch C. Helfrick J.F. Impacted teeth, 1st edition 1993
2. Miloro M. Peterson's principles of oral and maxillofacial surgery second edition, BC Decker Inc, Hamilton, London, Vol 1; 2004
3. Pedlar J& Frame J.W. Oral and maxillofacial surgery- an objective based textbook. 2th edition 2007
4. Koerner K.R. Oral surgery, 2007

Дополнителна литература

1. Andreasen J.O. Petersen J. Laskin D. Textbook and color atlas of tooth impactions. 1st ed. 1997
2. Cawson R.A. Cawson's essentials of oral pathology and oral medicine. 7-th edition, Elsevier Science Limited. 2002.

Опис на изборните наставни единици од модул Г

Современ пристап кон проблемот на оралните претканцерозни состојби

Одговорен наставник	Проф. д-р М. Поповска
Соработници	Доц. д-р А. Атанасовска, доц. д-р. М.Пандилова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со современиот пристап во решавање на оралните претканцерозни состојби, како и препознавање на молекуларно-генетичката компонента во патолошките случувања на оралната лигавица.

Содржина на предметот:

Преку овие предавања студентите се воведуваат во проблемот на оралните претканцерозни лезии. Ги научуваат најновите принципи на клиничката и патохистолошката дијагностика, ги усвојуваат најновите сознанија на молекуларно-генетичката база на оралните претканцерози, како и се запознаваат со најновите видови на хемопревенција. Преку презентација на оралната леукоплакија, еритроплакија, оралниот лихен планус, актиничниот хеилитис докторандите ги усвојуваат потенцијалните причинители за нивната експресија како и клиничките сличности и различности на овие премалигни лезии. Преку предложените предавања подлабоко се навлегува во патогенетските случувања со помош на детекција на онкогените, тумор-супресорските гени и субклеточните белези. Патохистолошката дијагностика завзема посебно место во оралните преканцерозни лезии. Во содржината на предметот посебен осврт се дава на техниката на земање на биоптични примероци, обработка на материјалот, хистолошка обработка, имунохистохемиска и молекуларна биологија. На крајот се обработуваат терапевските модалитети со примена на имунотерапијата, биотерапијата, интерферон, интерлеукин и хемотерапија.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ја препознае молекуларно-генетичката компонента на оралните преканцерозни лезии, принципите на современите методи на дијагностика, и да го совлада терапевскиот приод на оралните преканцерози со нагласок на хемопревенцијата.

Задолжителна литература:

1. Kumar V, Scotran RS, Robbins SL. Osnove patologije. Zagreb: Skolska knjiga; 2000.
2. Greengerg MS, Glick M. Burkets Oral Medicine. Diagnosis and treatment. Hamilton, Ontario:BC Decker Inc;2003.
3. Поповска М, Димитровски В, Атанасовска - Стојановска А. Диференцијална дијагноза на оралните лезии. Магнаскен, Скопје, 2004.
4. Jeffers S, Foulkes WD. Genetic mechanisms in squamous cell carcinoma of the head and neck. Oral Oncology, 2001;37:115-26.
5. Laskaris G. Color Atlas of Oral pathology Thime Medical Publisher, Inc. New York 1994.
6. Белазелкоска З. Накова М. Орална Патологија. Стоматолошки факултет, Скопје, 2003.

Дополнителна литература:

1. Williams HK. Molecular pathogenesis of oral squamous carcinoma. J Clin Pathol. 2000;53:165-72.
2. Tanda N, Mori S, Saito K, Ikawa K, Sakamoto S. Expression of apoptotic signalling proteins in leukoplakia and oral lichen planus: quantitative and topographical studies. J Oral Pathol Med. 2000;29:385-93.
3. Neville W.B. Daam D. D. White K. D. Clinical oral pathology. Lippincott Williams & Wilkins, New York. London. 1998

Орално - медицински аспекти на автоимуните заболувања

Одговорен наставник	Проф. д-р М. Поповска
Соработници	Доц. д-р А. Атанасовска, доц. д-р С. Георгиева
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	Практичен, усен

Цел на предметот:

Целта на реализацијата на овој предмет е да се запознаат студентите со проблемот на автоимуните заболувања кои може да се одразат на локалниот имунолошки одговор на оралната лигавица. Да ја совладаат аберираната локална имунолошка контрола која условува специфична клиничка презентација изманифестирана со разнолики хетерогени морфи.

Содржина на предметот:

Преку предложените часови за оваа материја студентите ќе се запознаат со проблемот на автоимуните заболувања. Наведените болести се манифестираат на оралната лигавица со карактеристична клиничка слика. Понекогаш локалната манифестација се појавува порано, пред клиничка манифестација на автоимуната атака. Најчести промени кои го сочинуваат клиничкиот локален наод се промени кои наликуваат на лихен планус -лихеноидни лезии, афти, глосопирози. На студентите им се потенцира нарушена синтеза на имуноглобулини која се наоѓа во основата на повеќето автоимуни заболувања. Евентуалната моноклонална хипергамаглобулинемија, може да индуцира манифестација на паранеопластичен синдром во чиј склоп не се исклучени следните наоди: орален лихен, мајорни афти и пемфигус. Сето тоа секако дека налага и запознавање со современите методи на дијагностика и терапија. Исто така на студентите ќе им се прикажат најактуелните автоимуни заболувања кои даваат свои реперкусии во оралниот кавитет. Ќе бидат обработени епидемиолошките, етиолошките и патогенетските механизми, ќе бидат поставени дијагностички критериуми и примена на дијагностички постапки.

Што се очекува од студентите после положување на испитот:

Да се запознаат со патогенетските механизми на автоимуните заболувања. Да го препознаат локалниот наод на оралната лигавица, кој е последица на основното заболување, да ја воочат важноста на дијагностичкиот приод кон болниот. Да научат кои терапевтски пристапки се најефикасни во третманот на овие заболувања.

Задолжителна литература:

1. Белазелкоска З, Накова М. Орална Патологија. Стоматолошки факултет, Скопје, 2003.

2. Добрениќ М. Оралне болести - дијагностика и терапија, Југословенска медицинска наклада - Загреб, 1987.
3. Јанковиќ Љ. Орална Медицина. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 2001.
4. Laskaris G. Color Atlas of Oral pathology Thime Medical Publisheres, Inc. New York 1994.
5. Roitt I. Immunology. Edinburg: Mosby; 2001
6. Sherman LA, Chess L. Autoimmunity. Curr Opin Immunol. 2001; 13:637.

Дополнителна литература:

1. Leask A. Thrombin-induced CCN2 expression as a target for anti-fibrotic therapy in scleroderma. J Cell Common Signal. 2009 Dec 3
2. Maddali Bongi S, Del Rosso A, Galluccio F, Tai G, Sigismondi F, Passalacqua M, Landi G, Baccini M, Conforti ML, Miniati I, Matucci-Cerinic M. Efficacy of a tailored rehabilitation program for systemic sclerosis. Clin Exp Rheumatol. 2009 May-Jun; 27(3 Suppl 54):44-50.
3. Saurit V, Canpana R R, Ruiz Lascano A. Mucocutaneous lesions in patients with systemic lupus erythematosus. Medicina (B Aires). 2003; 63(4):283-7.

Хематолошки претраги кај крвните дискразии

Одговорен наставник	Проф. Д-р А.Миновска
Соработници	Доц.д-р С. Пешевска, др. сци В.Радојкова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е студентите-докторанди да се запознаат со крвните дискразии, бидејќи скоро сите помалку или повеќе се одразуваат врз оралниот статус. Секое нарушување во крвната лоза (црвената, белата, тромбоцитите или коагулационите фактори) даваат свои реперкусии во оралниот кавитет кои се разликуваат во клиничката манифестација. Студентот треба да научи како да ги воочи дијагностичките разлики кои всушност најмногу учествуваат во точноста на дијагнозата.

Содржина на предметот:

Предметот ги опфаќа методските единици во кои се опишани отстапувањата во црвената и белата крвна лоза како и тромбоцитните фактори. Стоматологот многу често преку оралните промени ја започнува дијагностичката постапка за претражување на некое крвно заболување. Ќе се обрне посебно внимание врз клиничката манифестација на заболувањето во кое посебно место му припаѓа на Муллер-Хунтер-ов глоситис важен дијагностички знак за пернициозна анемија. Преку предавањата студентите ќе осознаат дека тежината на оралната клиничка манифестација не е секогаш во корелација со тежината на крвната дискразија. Најбитен дијагностички метод се хематолошките претраги. Квалитативниот и квантитативниот сооднос на еритроцитите, леукоцитите, диференцијална крвна слика и уште многу посуптилни лабораториски наоди имаат одлучувачка улога во поставување на дефинитивната дијагноза. Преку овие предавања на студентите ќе им се презентираат современите методи во хематолошката дијагностика кои ќе бидат отпомош во поставување на дефинитивната дијагноза

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Сознанијата до кои ќе дојде студентот после положување на испитот ќе го насочат кон вистинскиот пат во поставување на дефинитивната дијагноза. Се очекува да научи дека е потребна интердисциплинарна соработка примарно со хематолозите. Да осознае дека следењето на промените во устата, нивното третирање ќе го спроведува стоматологот, а основното заболување ќе го лекува хематолог.

Задолжителна литература:

1. Белазелкоска З. Накова М. Орална Патологија. Стоматолошки факултет, Скопје, 2003.
2. Laskaris G. Color Atlas of Oral pathology. Thime Medical Publisheres, Inc. New York. 1994.
3. Орлов С. Којович Д. Миркович Б. Орална Медицина. Ниш. 2001
4. Поповска М, Димитровски В, Атанасовска - Стојановска А. Диференцијална дијагноза на оралните лезии. Магнаскен, Скопје, 2004.

Дополнителна литература:

1. Carroccio A, Iannitto E, Cavataio F, Montalto G, Tumminello M, Campagna P, Lipari MG, Notarbartolo A, Iacono G. Sideropenic anemia and celiac disease: one study, two points of view. Dig Dis Sci. 1998 Mar;43(3):673-8.
2. Demirer S, Ozdemir H, Sencan M, Marakoglu I. Gingival hyperplasia as an early diagnostic oral manifestation in acute monocytic leukemia: a case report. Eur J Dent. 2007 Apr;1(2):111-4.

Имунохистохемиска и молекуларна анализа на оралните дерматози

Одговорен наставник	Проф. д-р М. Накова
Соработници	Проф. д-р М. Поповска, доц. д-р М.Пандилова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	Практичен, усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е студентите да се запознаат со молекуларните и имунохистохемиските случувања при дерматозите кои даваат свои реперкусии во усната празнина.

Содржина на предметот:

Во теоретскиот дел студентите ќе се запознаат со основните патогенетски збивања при дерматозите кои најчесто се реперкуираат во оралниот кавитет. Процесите на акантолиза, акантоза или спонгиоза кои се основа во патогенетските случувања на овие заболувања ќе бидат детално обработени. Посебен акцент ќе се обрне на имунофлуоресцентните техники: директна и индиректна. Преку предавањата студентите ќе разјаснат одредени дилеми. На пр: со методата на директна имунофлуоресценција на оралната лигавица кај пемфигус ќе биде докажан коњугиран Ig G во меѓукелиските простори на спинозните епителни клетки во процесот на акантолиза. Исто така ќе биде објаснето дека присуството на антителата во интерцелуларната супстанција во стр. спиносом може да биде демонстрирана со директна имунофлуоресцентна техника по земена биопсија. Ќе биде проучено имунохистохемското одредување на тумор супресорските протеини преку употреба на методата на верижна реакција на полимераза (PCR). Во практичниот дел студентите ќе се запознаат со

лабораторискиот начин на работа при имунохистохемиските методи. Ќе биде објаснета PCR техниката и Wester Blot методата.

Што се очекува од студентот после полагавање на испитот:

Студентите треба да ги препознаваат клиничките манифестации на оралните дерматози, нивниот хистолошки наод како и медијаторите на промените. Да научат да ги препознаваат имунохистохемиските техники, PCR технологијата како битни дијагностички методи во дефинирање на дијагнозата.

Задолжителна литература:

1. Белазелкоска З. Накова М. Орална Патологија. Стоматолошки факултет, Скопје, 2003.
2. Лашкоска В. М. Имунобулозни дерматози. Медицински факултет, Скопје. 1993.
3. Mignogna MD, Fortuna G, Leuci S. Oral pemphigus. Minerva Stomatol. 2009 Oct;58(10):501-18.
4. Salama M, Lawrance IC. Stevens-Johnson syndrome complicating adalimumab therapy in Crohn's disease. World J Gastroenterol. 2009 Sep 21;15(35):4449-52.
5. Поповска М, Димитровски В, Атанасовска - Стојановска А. Диференцијална дијагноза на оралните лезии. Магнаскен, Скопје, 2004.

Дополнителна литература:

1. Cassano N, Mastrandrea V, Tampoia M, Filotico R, Vestita M, Vena GA. Pemphigus vulgaris with circulating anti-desmoglein 3 and anti-BP180 antibodies: a case report and brief review of cases with coexistence of pemphigus vulgaris and bullous pemphigoid. J Biol Regul Homeost Agents. 2009 Jul-Sep;23(3):197-201.
2. Sun AD. Immunopathologic mechanism and immunotherapy for oral lichen planus Zhonghua Kou Qiang Yi Xue Za Zhi. 2009 Jul;44(7):395-400.
3. Booker MJ. Stevens-Johnson Syndrome triggered by chemical hair relaxer: a case report. Cases J. 2009 Aug 5;2:77

Дијагностички дилеми на различните пемфигоидните лезии во оралниот кавитет

Одговорен наставник	Проф. д-р М. Накова
Соработници	Доц. д-р С. Георгиева, доц. д-р М.Пандилова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	Практичен, усен

Цел на предметот:

Целта на овој предмет е студентите да ги разрешат дијагностичките дилеми при различните клинички облици на оралниот пемфигоид. Преку осознавање на суптилните клинички различности тие едноставно и точно ќе ја демистифицираат оралната дијагностичка енигма.

Содржина на предметот:

Содржините кои се предложени опфаќаат разработка на неколку најчести облици на пемфигоид присутни на оралната лигавица. Посебно место му припаѓа на фамилијарниот бенигни пемфигоид-дерматоза со херeditарен карактер и булозниот бениген пемфигоид.

Заради субепителијано поставената була и циркулирачките антитела кои имаат афинитет да се врзуваат за мембраната клиничката манифестација има битни сличности кај различните облици на ова заболување. Предавањата ќе ги опфатат приказите на секој пемфигоиден вид со сите негови особености: запознавање со етиологијата, епидемиологијата и патохистошките случувања. Диференцијалните разлики кои ќе се воочат всушност ќе бидат клучни при поставување на дијагнозата. Секако дека овој прецизен приод ќе налага потреба од запознавање со нови дијагностички методи кои ќе резултираат во точно поставување на дијагнозата. Од своја страна соодветно спроведената терапија која се базира на дијагнозата ќе резултира во задоволителен тераписки исход.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Воочување на клиничките сличности и различности, избор на најсоодветна дијагностичка метода се главните очекувања после положување на испитот. Совладување на овие бариери е сигурниот патоказ кон вистинската дијагноза.

Задолжителна литература:

1. Ingen-Housz-Oro S, Roujeau JC, Ferranti V, Le Roux-Villet C, Joly P. Factors associated with delayed diagnosis of bullous pemphigoid. *Ann Dermatol Venereol.* 2009 Oct;136(10):696-701. Epub 2009 Aug 25.
2. Lo Russo L, Fierro G, Guiglia R, Compilato D, Testa NF, Lo Muzio L, Campisi G. Epidemiology of desquamative gingivitis: evaluation of 125 patients and review of the literature. *Int J Dermatol.* 2009 Oct;48(10):1049-52.
3. Kobayashi K, Tanaka M, Nakajima S, Ito H, Harada T, Hashimoto T. Simultaneous occurrence of anti-BP180 mucous membrane pemphigoid and mucosal-dominant pemphigus vulgaris. *Clin Exp Dermatol.* 2009 Sep 22.
4. Белазелкоска З. Накова М. Орална Патологија. Стоматолошки факултет, Скопје, 2003.
5. Поповска М, Димитровски В, Атанасовска -Стојановска А. Диференцијална дијагноза на оралните лезии. Магнаскен, Скопје, 2004.

Дополнителна литература:

1. Lo Russo L, Fierro G, Guiglia R, Compilato D, Testa NF, Lo Muzio L, Campisi G. Epidemiology of desquamative gingivitis: evaluation of 125 patients and review of the literature. *Int J Dermatol.* 2009 Oct;48(10):1049-52. PMID
2. Lo Russo L, Guiglia R, Pizzo G, Fierro G, Ciavarella D, Lo Muzio L, Campisi G. Effect of desquamative gingivitis on periodontal status: a pilot study. *Oral Dis.* 2009.
3. Dreyer WP, de Waal J. Oral medicine case book 17. Oral mucous membrane pemphigoid. *SADJ.* 2009 May;64(4):180-1.

Молекуларна дијагностиката на заболувањата во оралната празнина

Одговорен наставник	Проф. д-р М. Поповска
Соработници	Проф. д-р К. Ивановски, доц. д-р М. Пандилова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Студентот да се запознае со методите на молекуларната медицина кои се применуваат во дијагностиката на оралните заболувања, рано откривање на причинителите на болеста и неопластичните промени на лигавицата на усната празнина. Да се споредат клиничко-патолошките и фенотипски промени на лезиите со резултатите од молекуларно-генетичките

анализи на оралната лигавица. Всушност тие се рани и/или прогностички белези во развојот на малигните лезии на лигавицата на усната празнина.

Содржина на предметот:

Предметот ќе ги содржи правилата на молекуларната дијагностика и примена на методи на молекуларна медицина во дијагностика на заболувањата на оралната лигавица. Преку содржината на методските единици ќе бидат разработени имунохистохемиските дијагностички постапки на оралните претканцерозни лезии. Посебно место ќе завземе плунката како дијагностички медиум за молекуларните истражувања. Структурата на предметот ја градат: молекуларните механизми на премалигните и малигните лезии на усната празнина, тумор супресорските гени и онкогени, епидемиологија на онкогените вируси, молекуларна генетика на онкогените вируси-аденовируси, херпесвируси

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да се стекне со теоретско знаење за примена на методите на молекуларната дијагностика, нивното значење и примена во раното откривање на болестите на оралната лигавица. Да ги разјасни клиничките и лабораториските постапки, да ги усвои и разбере молекуларните механизми кои им претходат на клиничките промени при манифестација на болеста.

Задолжителна литература:

1. Gall K.Pavelic D. Pavelic J. Audy-Jurkovic S. Pavelic K. PCR amplification of DNA from stained cytological smears. J Clin Pathol 1993;46:378-9.
2. Mravak- Stipetic M. Gall-Troselj K. Lukac J. Kusic Z. Pavelic K. Pavelic J. Detection of Helicobacter pylori in various oral lesions by nested polymerase chain reaction. J Oral Pathol Med 1998;27:1-3.
3. Jurak I. Ivic-Kurdim M. Pavelic J.Gall-Troselj K. Polymerase chain reaction (PCR) based detection of Streptococcus mitis and Leptotricha buccalis from periodontal pockets. Period Biol 2001;103,175-8.
4. Neville W.B. Damm D. D. White K. D. Clinical oral pathology (1998) Lippincott Williams & Wilkins, New York. London.

Дополнителна литература:

1. Молекуларна онкологија. Ур: Павелиќ К. Спавени Р. Издавач: Глобус, Загреб, 1992.
2. Орална медицина. Дијагноза и лечење. Ур. Америчко изд: Greenberg M. Glick M. Burkets. 10 izdawe. Izdavac BC Decker, Канада, 2003.
(1 хрватско издање “ Медицинска наклада”, 2006

Научни испитувања во психостоматологијата

Одговорен наставник	Проф. д -р К.Ивановски
Соработници	Проф. д -р М. Поповска, др. сци К.Дирјанска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е да се оспособат студентите за научно истражување кое е насочено кон влијанието на психичките фактори врз оралната лигавица. Истовремено ќе се

прошират знаењата во подрачјето на психостоматологијата преку интердисциплинарен (психијатар, стоматолог, психолог) психосоцијален пристап кон болниот.

Содржина на предметот:

Преку методските единици студентите ќе ја спознаат етиологијата и класификацијата на идиопатските орални нарушувања, оралните нарушувања кои се продроми на системските болести и дијагностички неразјаснетите орални нарушувања. Афективните нарушувања, нарушување на личноста, психичките нарушувања-шизофренијата, менталната ретардација, зависностите за алкохол и дрога и акутните стресни реакции ќе се стават во корелација со промените на оралната лигавица. Од овој аспект посебно внимание ќе биде осврнато на стоматопирозата, глосопирозата, ксеростомијата, болниот орофацијален синдром и оралните улцерации. Совладувањето на материјата од областа на психологијата ќе ја дефинира улогата на стоматологот во раното откривање и современото лечење на коморбидните психички и орални нарушувања-научни истражувања.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Способност за пронаоѓање и избор на научна литература од подрачјето на психостоматологијата, како и оспособување на студентот да започне истражување од областа на психостоматологијата. Знаење за етиологијата, посебно за етиолошкото влијание на психолошките фактори при оралните болести, коморбидитетот на оралните и психичките болести, дијагностика и лекување на идиопатските орални болести (хронични орофацијални синдроми, стоматопирози, ксеростомии) и др.

Задолжителна литература:

1. Kaplan H, Sadock B. Synopsis of Psychiatry. Behavioral Sciences. Clinical Psychiatry. 9th ed. Baltimore: Williams&Wilkins,2003, 383-411.
2. Thaller V. Buljan D. Golik-Gruber V. Marusic S. Alkoholologija. Zagreb: CSCAA,2002

Дополнителна литература:

1. Malcom AL, Vernon JB, Martin S. Greenberg. Burkets Oral medicine. 9th ed. Phyladelphia: Lippincot Co, 1994

Медицински аспекти на афтоидните заболувања

Одговорен наставник	Проф. д-р К. Ивановски
Соработници	Доц. д-р С. Пешевска, Доц. д-р С.Георгиева
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Студентите преку проучување на причинителите одговорни за манифестација на афтозните морфи ќе се приближат до евентуалните медицински аспекти на ова многу фреквентно заболување.

Содржина на предметот

Преку предложената настава студентите ќе се запознаат со овие специфични и лесно препознатливи форми во оралниот кавитет. Лезиите на кои им припаѓа епитетот афтозно-афтоидни промени се сретнуваат кај повеќе заболувања, меѓу кои најчести се рекурентниот афтозен стоматитис, трауматските ерозии и раните лезии на оралните карциноми. Гастроинтестиналните заболувања меѓу кои улцеронекрозниот колитис и Морбус Црохн во усната празнина на оралната празнина често се манифестираат со минорен облик на афтозни морфи. Во центарот на содржините ќе се пронајдат и вирусните афекции како: ХИВ и ХПВ - вирусната афекција. Студентите ќе се запознаат со богатиот клинички наод кај овие патолошки лезии, во кои несомнено се присутни афтозните морфи. Мајорниот облик на афтозни морфи т.н. Суттон-овите афти ќе бидат презентирани и обработени од аспект на сериозни нарушувања на општиот имунолошкиот статус. Свое место ќе завземат и херпетиформниот облик на афти кои најчесто ги поврзуваме со стрес афекциите. Од овој аспект ќе се расветли и психосоматиката на личноста.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

При присутни афтозни атаки студентот треба да успее да ги открие причинителите кои ја предизвикуваат оваа состојба. Откритието на медицинската позадина на афтозните морфи бара соодветен третман на основната болест, што ќе наметне кај студентот размислување и решавање на проблемот со интердисциплинарен приод.

Задолжителна литература:

1. Shklar G. Mc Carthy PL. The oral manifestations of systemic disease. Butterworths, Boston and London, 1976.
2. Sonis ST, Fazio RC, Fang LSTF. Oral medicine secrets. Hanlay&Belfus Inc, Philadelphia, 2003
3. Белазелкоска З, Накова М. Орална Патологија. Стоматолошки факултет, Скопје, 2003.
4. Поповска М, Димитровски В, Атанасовска -Стојановска А. Диференцијална дијагноза на оралните лезии. Магнаскен, Скопје, 2004.

Дополнителна литература:

1. Scully C, de Almeida OP. Orofacial manifestations of the systemic mycoses. J Oral Pathol Med 1992;21(7):289-94.

Орално медицински аспекти на глоситисите

Одговорен наставник	Проф. д-р З. Белазелкоска
Соработници	Доц. д-р С. Георгиева, доц. д-р М.Пандилова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

При проучување на глоситисите во одредени состојби да се обрне посебно внимание на имунолошкиот статус и промените во хематолошкиот наод. Да се поврзат аберациите во црвената крвна лоза со појавата на глоситиси и глосалгии.

Содржина на предметот:

Предложената тематска содржина ги обработува глоситисите од орално медицински аспект. Недостатокот на внатрешен фактор кој е одговорен за ресорпцијата на витамин B12, недостатокот на железо и протеини доведуваат до појава на две најчести анемии: пернициозна и сидеропенична. Во содржините посебно место им припаѓа на глоситисите т.е. Муллер-Хунтер-ов глоситис. На Арндт-овиот знак ќе се обрне посебно внимание како важен дијагностички параметар. Преку наставата студентите ќе се запознаат со овие специфични и лесно препознатливи клинички знаци кои учествуваат понекогаш во разоткривање на скриените крвни дискразии. Оттука студентите треба да знаат дека понекогаш при дијагностицирањето се првите кои учествуваат во поставувањето на дијагнозата, а промените во устата се всушност симптоми на основното заболување. Ќе бидат посочени современи дијагностичките критериуми и предложени нови терапевски модалитети во третманот на глоситисите.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Студентот треба да ги совлада хематолошките аберации на црвената крвна лоза. Тоа подразбира теоретски знаења за детекција на етиолошкиот причинител и патогенетските механизми за настанување на анемиите. Докторантот би требало да знае практично да го регистрира глоситисот и да размислува на корелација помеѓу овие две гранки. Тоа ќе го наведе на интердисциплинарен приод во кој соработката со хематологот е повеќе од потребна.

Задолжителна литература:

1. Cawson RA, Binnie WH, Eveson JW. Color atlas of oral diseases. Clinical and pathologic correlations. Mosby&Wolf. London, Philadelphia, St Louis, Wiesbaden, 1994.
2. Wood N, Gooaz P. Diferential diagnosis of oral lesion. The CV Mosby Co, Saint Louis, 1975
3. Белазелкоска З, Накова М. Орална Патологија. Стоматолошки факултет, Скопје, 2003.
4. Поповска М, Димитровски В, Атанасовска -Стојановска А. Диференцијална дијагноза на оралните лезии. Магнаскен, Скопје, 2004.

Дополнителна литература:

1. Soames JV, Southam JC. Oral pathology. Oxford University Press, Oxford, 1998.
2. Zakrewska JM, Downer C, Lopes V. The oral medicine clinic – wath is its role? JR Soc Med 1994;87(7):390-2.

Орални аспекти на вирусните заболувања

Одговорен наставник	Проф. д-р З.Белазелкоска
Соработници	Проф. д-р М. Поповска, проф. д-р К.Ивановски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на овој предмет е слушателите да се запознаат со промените кои се случуваат во оралниот кавитет при одредени вирусни. Во оваа категорија се вклучени оние промени кои имаат рана везикуларна фаза, која поради краткотрајното постоење клинички не е видлива.

Содржина на предметот:

Предметот е конципиран така да се обработуваат херпес вирусните афекции, варицела зостер атаките, вирусните коксаки инфекции, инфекциите со Епштајн -Баровиот вирус. Приодот во темата е диференцијално дијагностички. Сличностите во кратротрајната везикуларна фаза и долготрајната ерозивна морфа ги поврзува вирусните афекции во една целина. Но, се разбира помеѓу нив постојат битни разлики, па затоа тие се разграничени едни од други. Во материјата посебно ќе биде акцентиран потенцираниот аденотропизам и интензивната пролиферација на сите лимфни ткива при инфективната мононуклеоза, ќе биде субтилно разработен псеудоафтозниот стоматитис и херпангината кај тинејџери. Современиот приод од дијагностички и тераписки аспект ќе треба добро да ја совлада секој докторанд. Контактот со одредена група вируси од категоријата ДНА во одредени состојби се манифестира генерализирано, на ниво на целиот организам, но и само локално во усната празнина. Овие афекции херпес зостер или варицела студентот ќе ги совлада преку предложените наставни содржини на овој предмет. Излагајќи ги клиничките манифестации на херпетичниот стоматит и рекурентната херпетична афекција ќе се направи разлика помеѓу примарните и секундарните херпес вирусни манифестации.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Добро совладување на теоретските содржини ќе услови едноставно практично препознавање и разликување на вирусните афекции едни од други. Од студентот се очекува да размислува диференцијално дијагностички при анализа на оралните лезии. Така до дијагнозата ќе дојде лесно и едноставно, прогнозата ќе биде јасна, а терапискиот резултат нема да изостане.

Задолжителна литература:

1. Поповска М, Димитровски В, Атанасовска -Стојановска А. Диференцијална дијагноза на оралните лезии. Магнаскен, Скопје, 2004.
2. Белазелкоска З, Накова М. Орална Патологија. Стоматолошки факултет, Скопје, 2003.
3. Greenberg MS. Herpes virus infections. Dental Clin North Am 1996;40(2):359-68.
4. Laskaris G. Color atlas of oral diseases(2 nd ed). Georg Thieme Ver, Stuttgart-New York, Thieme Medical Pub Inc, New York, 1994
5. Wood N, Gooaz P. Diferential diagnosis of oral lesion. The CV Mosby Co, Saint Louis, 1975

Дополнителна литература:

1. Soames JV. Southam JC. Oral pathology. Oxford University Press, Oxford, 1998.
2. Zakrewska JM, Downer C, Lopes V. The oral medicine clinic – wath is its role? JR Soc Med 1994;87(7):390-2.

Епидемиолошки и системски аспекти во етиологијата на пародонталната болест

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Миновска
Соработници	Проф. д-р К. Ивановски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање на студентите со базичните и современите епидемиолошки постапки кои се применуваат за истражување на етиологијата на пародонталната болест. Да се разјасни влијанието на пародонталната болест во развојот на системските заболувања и состојби, со особен акцент на агресивните форми на пародонталната болест и влијанието на системските заболувања во нивната етиологија.

Содржина на предметот:

Предметот претставува систематизирана целина во чиј прв дел се разјаснети епидемиолошки постапки кои се користат во истражувањето на пародонтопатијата. Познавањето на пародонталната медицина е тренд кој стоматологот облигатно мора да го познава, за да го даде својот максимум при препознавањето на пародонталните болести како ризик фактор за ризик за појава на системски болести и состојби. Затоа, особен акцент е ставен на асоцираноста на општата состојба и одредени болести и пародонтопатиите, но и на специфичноста на дијагностиката и терапијата на пародонталните болести кај пациентите со системски заболувања. Студентите ќе добијат продлабочни сознанија за асоцираноста на кардиоваскуларните болести (атеросклероза, коронарна срцева болест, исхемичен миокард) и пародонталната болест, како и за современите пристапи при третманот на таквите пациенти. Се почестите респираторни заболувања и ендокрини нарушувања (полови хормони, дијабет) претставуваат предизвик за разјаснување на механизмите преку кои тие влијаат врз пародонтот, но и за едновременото влијание на пародонтопатијата врз нивниот тек и прогресија. Преку предавањата студентите ќе добијат знаење не само за имунолошките нарушувања -АИДС и пародонтопатијата, туку едновременно ќе им се разјаснат и дилемите во терапевскиот приод. Посебен предизвик за студентите е комплексниот приод при генетските пореметувања и болестите на пародонтот (Down sindrom, Papillon -Lefevre sindrom). Многу често, токму стоматологот е прв кој преку клиничката презентација во устата ги дијагностицира крвните дискразии, па токму затоа особен акцент ќе биде ставен на разјаснување на дилемите кои се појавуваат кога станува збор за асоцираноста на пародонтопатиите и овие нарушувања. Конечно, актуелната насоченост на светската пародонтолошка заедница во расветлување на влијанието на исхраната, пушењето, примената на некои лекови (циклоспорин, нифедипин) врз пародонталниот комплекс ќе им биде презентирани на студентите. Системските аспекти на настанувањето на рапидните форми на пародонталната болест (агресивна пародонтопатија), но и современата медикаментозна терапија кај агресивните форми на пародонтопатијата ќе ги заокружат и продлабочат сознанијата на студентите за асоцираноста на системското и пародонталното здравје и нивното меѓусебно влијание.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Сознанијата до кои ќе дојде студентот по положување на испитот ќе му овозможат темелно познавање на етиологијата на пародонталната болест, факторите на ризик за настанувањето на пародонталната болест и дијагностиката на пародонталните заболувања. Да ја осознае улогата на системските заболувања врз пародонталната болест, но и влијанието на пародонталната болест како ризик за општи заболувања. Се очекува да ја усвои потребата за комплексен, интердисциплинарен приод при третманот на пациенти со системски заболувања, токму поради меѓусебната условена асоцираност на пародонталното и системското здравје.

Задолжителна литература:

1. Lindhe J Clinical periodontology and implant dentistry 4th ed. Munksgaard, 2004
2. Carranza F. Jr. Textbook of clinical periodontology, 10th ed. WBSaunders, 2006
3. Rose, Genco, Mealey, Cohen Periodontal medicine B. C. Decker Inc., 2000

Дополнителна литература:

1. Offenbacher S et all. World Workshop in Clinical Periodontics, Ann. Periodontol.1996
2. Williams, Cohen, Offenbacher, Genco et all. Periodontal aspects of systemic health, Compendum 2001
3. Engelberg J Current facts on periodontal therapy Q&A Odonto Science:Malmö Sweden

Примена на нискоенергетските ласери во пародонтологијата

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Миновска
Соработници	Проф. д-р К. Ивановски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е студентите да се запознаат со можностите за примена на нискоенергетските ласери во пародонтологијата. Преку разјаснување на експерименталните постапки кои овозможуваат научно истражување на дејството на ласерите при гингивитите и пародонтопатиите, ќе се разјасни дејството на истите врз оралните ткива, не само клинички туку и на целуларно ниво.

Содржина на предметот:

Студентите ќе добијат базични сознанија за физиката на ласерите, за дефинирање на параметрите на работа на ласерите за пародонтална терапија, но и за потребата за почитување на безбедносните протоколи при работата со нив. Ќе им биде предочена потребата за стриктно почитување на презентирањето на параметрите (бранова должина, фреквенција, контактен и неконтактен начин на работа) при научно истражување на ефектите на ласерите во пародонтологијата. Темелно ќе бидат презентирани системските и локални ефекти на ласер терапијата, механизмите на дејство на ласерот и ефектите на целуларно ниво. Дилемата за примена на ласерот како дополнителен или самостоен терапевтски избор во пародонтологијата ќе биде расчистена. При тоа посебен осврт ќе има на примената на ласерите во пародонталната хирургија. Покрај презентирање на последните сознанија во научните истражувања на ласерите кои се применуваат во пародонтологијата ќе бидат акцентирани и последните сознанија околу контраиндикациите за примена на нискоенергетските ласери во стоматологијата.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Добивање на прецизни знаења за механизмите и ефектите на дејство на ласерот во ткивата на пародонталниот комплекс. Темелно познавање за индикациите и контраиндикациите за примена на ласерот во пародонтологијата. Добивање на сознание за насоките на научните истражувања за ласерот во пародонтологијата, начините како да се изведе истражување и да се протолкуваат резултатите во однос на веќе објавените и темелно познавање на експерименталните постапки за евалуација на дејството на ласерите во пародонтологијата.

Задолжителна литература:

1. Tuner Jan& Lars Hode, Laser therapy, clinical practice and scientific background, Prima Books, Sweden, 2002

Дополнителна литература:

- 1 З. Тројачанец, Примена на биостимулирачки ласери во стоматологијата, 2002
2. Пешевска С. Евалуација на ефектите од комбинираниот конвенционално - физикален третман на иницијалната пародонтална афекција, Магистерски труд, Скопје, 2002
3. Пешевска С., Примена на ласер-терапијата во третманот на пародонталната болест, Докторска дисертација, Скопје, 2007
4. Владимиров ИуА., Клебанов ГИ., Борисенко ГГ., Осипов АН. Молекулар анд целулар мецханизмс оф тхе лоњ интенситс ласер радиатион еффецт Биофизика. 2004 Мар-Апр;49(2):339-50
5. Pereira AN., Eduardo Cde P., Matson E., Marques L. Effect of low-power laser irradiation on cell growth and procollagen synthesis of cultured fibroblasts Lasers. Surg. Med. 2002; 31(4): 263-7

Примена на високоенергетските ласери во пародонтологијата

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Миновска
Соработници	Доц. д-р М. Пандилова
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е студентите да се запознаат со современиот тренд на примена на високоенергетските ласери во пародонтологијата. Преку разјаснување на дилемата за ефикасноста на овој тераписки приод во пародонтологијата ќе добијат и сознанија за дејството на ласерите врз оралните ткива, врз микрофлората, но и за експерименталните постапки кои овозможуваат научно истражување на дејството на овие ласери во пародонтологијата.

Содржина на предметот:

Базичните сознанија за карактеристиките на високоенергетските ласери, начините за дефинирање на параметрите на работа во пародонтологијата, индикациите и контраиндикациите претставуваат вовед во ласерпародонтологијата. На студентите ќе им бидат разјаснети механизмите на дејство на ласерот, ефектите на целуларно ниво, директните и индиректни ефекти на целното место. Особен осврт ќе биде даден на температурните промени во ткивата предизвикани со ласерот. Примената на ласерите како самостоен тераписки метод во пародонтологијата е предизвик, за кој научната јавност сеуште полемизира и токму затоа актуелните ставови по ова прашање ќе бидат презентирани. При тоа посебен осврт ќе има на примената на ласерите во пародонталната и мекоткивната хирургија. На студентите ќе им биде предочена потребата за стриктно почитување на презентирањето на применетите параметри (бранова должина, фреквенција, контактен и неконтактен начин на работа) при научното истражување на ефектите на ласерите во пародонтологијата. Ласерски индуцираниот нов атачмент (ЛАН) е секако сосема нова извонредна можност во терапијата на пародонтопатиите и токму за неа студентите ќе добијат темелни сознанија.

Што се очекува од студентот после полагавање на испитот:

Добивање на актуелни и темелни знаења за механизмите и ефектите на дејство на ласерот во ткивата на пародонталниот комплекс. Усвојување на индикациите и контраиндикациите за примена на ласерот во пародонтологијата и познавање на можноста за ласерски индуцираниот нов атачмент. Добивање на сознание за правилна изведба на истражување на ефектите на ласерот во пародонтологијата, но и да се протолкуваат резултатите во однос на веќе објавените.

Задолжителна литература:

1. Moritz A et al. Oral laser application. Quintessence, 2007

Дополнителна литература:

1. CMCobb Lasers in periodontics: A review of the literature. J Periodontol. 2006; 77: 545-564
2. Shafik S.S., Kheir A.O. Lasers as an adjunct to scaling and root planing J.Oral. Laser Application 2004; 4:55-63
3. Bader C., Krejci I Indications and limitations of Er ;YAG laser applications in dentistry. Am. J. Dent 2006; 19:178-186

Анализа на коскеното ткиво

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Миновска
Соработници	Доц. д-р А. Атанасовска-Стојановска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Студентите преку запознавање со градбата и ресорпцијата на коскеното ткиво на мандибулата и максилата, со градбата и промените на алвеоларниот гребен, ќе се здобијат со јасни познавања за коскената анатомија, физиологија и динамика, но и факторите кои влијаат на истите. Да ги усвојат знаењата за пародонтопатијата и нејзиното влијание на коскеното ткиво, но и за влијанието на ортодонтската и протетската терапија на коскеното ткиво.

Содржина на предметот:

Преку предвидените часови студентите ќе ги усвојат познавањата за анатомската, хистолошка градба на коскеното ткиво, метаболизмот, растот и развојот. Ќе бидат темелно разјаснети спецификите на градбата на максилата и мандибулата, на процесус алвеоларис, базалните делови, трабекуларната и компактна коска, системските и локални фактори од кои зависи ресорпцијата. Влијанието на стареењето, метаболните промени на коскениот супстрат и реперкусиите врз појавата, текот, прогнозата и модулирањето на терапијата на пародонтопатиите ќе бидат дефинирани. Посебен осврт ќе биде даден на влијанието на оптеретувањето на потпорниот апарат со протетски и ортодонтски зафати, како и влијанието на трауматската оклузија врз коскеното ткиво. Можноста за проценка на степенот на остеопороза со квалитативни индекси-дензитометрија и можностите за дензитометриски мерења во пародонтологијата преку следење на современа литература ќе им бидат презентирани на студентите.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да ги усвојат темелно знаењата за градбата на коскеното ткиво, факторите кои влијаат на промената на структурата, густината и количеството на коската. Да ги препознаат иницијалните патолошки промени во коскеното ткиво, преку примена на методите на проценка. Да ја применат анализата на коскеното ткиво во пародонтологијата преку правилно втемелување на прогнозата и избирање на најсоодветната терапевска опција.

Задолжителна литература:

1. Lindhe J Clinical periodontology and implant dentistry 4th ed. Munksgaard, 2004
2. Carranza F. Jr. Textbook of clinical periodontology, 10th ed. WBSaunders, 2006
3. Rose, Genco, Mealey, Cohen Periodontal medicine B. C. Decker Inc., 2000

Дополнителна литература:

1. Jacobs R Osseoperception Leuven, Academic University Press, 2002
2. Catic A, Celebic A, Valentic-Peruzovic M, Catovic A, Jerolimov V, Muretic I Evaluation of the precision of dimensional measurements on panoramic radiographs Oral. Surg. Oral. Med Oral Patol Oral Radiol Endod 1998; 86:242-248

Плунката - дијагностички медиум во пародонтологијата

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Миновска
Соработници	Проф. д-р К. Ивановски
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Целта на предметот е запознавање со карактеристиките, компонентите и можностите кои плунката ги има како медиум за дијагностицирање и следење на активноста на пародонталната болест, како и верификување на терапевската ефикасност. Да се усвојат експерименталните постапки кои овозможуваат научно истражување на плунката.

Содржина на предметот:

Со предвидената содржина на предметот студентите ќе се запознаат со потеклото на плунката, нејзината композираност, како и регулацијата на саливацијата. Ќе биде анализиран составот на плунката, со едновремено укажување на значењето на одделните конститuentи за оралното здравје. Квалитативно и квантитативно одредување на саливарни протеини, липиди, јаглени хидрати, муцин, саливарни имуноглобулини, како и анализа на присуството и динамиката на комплемент, саливарна еластаза, кортизол, Ц - реактивен протеин имаат значајна улога во дијагностицирањето кај гингивитот и пародонталната болест. Суптилните анализи на саливарниот антиоксидансен капацитет и хидролитичната ензимска активност се значајни за следење на активноста и терапевската ефикасност во пародонтологијата. На студентите ќе им бидат презентирани можностите за детекција на хормоните и минералите во саливата како маркери за пародонтално здравје.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да се здобие со познавање на можностите за искористување на саливата како маркер за детекција на пародонталното здравје, но и маркер на иницијалните промени во пародонциумот, како и маркер на терапевската ефикасност при третманот на пародонтопатијата. Да ги разјасни клиничките и лабораториските постапки при анализирање на саливата. Да ги запознае можностите саливата да се искористи како медиум за анализа во научноистражувачки цели.

Задолжителна литература:

1. Lindhe J Clinical periodontology and implant dentistry 4th ed. Munksgaard, 2004
2. Carranza F. Jr. Textbook of clinical periodontology, 10th ed. WBSaunders, 2006
3. Основи на оралната физиологија и биохемија, Накова М., Ивановски К., Пешевска С, 2002
4. Орална биохемија-одбрани текстови од биохемија Џекова -Стојкова С.

Дополнителна литература:

1. Белазелкоска З., Биохемиска верификација на хидролитичната ензимска активност кај заболени од прогресивна пародонтопатија, Докторска дисертација, 1989
2. Димитровски В., Промени во имунолошката реактивност кај заболени од пародонтална болест, 1996

Микробиошки аспекти на пародонтопатијата

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Миновска
Соработници	Др сци В. Радојкова-Николовска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Да се согледа и да се потврди улогата на одредени видови микроорганизми во настанување на различни форми на пародонталната болест

Содржина на предметот:

Со избор на овој предмет студентот ќе може да стекне продлабочени знаења од областа на микробиологијата на пародонталната болест. Темите кои се обработуваат во предметот се: Специфична микробиолошка етиологија на пародонталната болест; Промени во концепцијата на микробната етиологија на пародонталната болест; Критериуми за дефинирање на пародонталните патогени; Темелно запознавање со пародонтални патогени: Actinobacillus Actinomycetemcomitans, Bacteroides forsythus, spirohete, prevotella intermedia, Porphyromonas gingivalis, Fusobacterium nukleatum, нивната вируленција, колонизација и инвазија на пародонталните ткива како и најновите истражувања и сознанија за нивната молекуларната биологија кои што би довеле до нови стратегии како на пример вакцини или медикаменти кои ќе го превенираат или прекинат патолошкиот процес.

Студентите ќе имаат можност да ги осознаат најновите научни податоци за деналниот плак, неговата структура и механизмите на делување. Во содржината на предметот значајно место завземаат методите за одредување на видот на пародонталните бактерии со помош на

одредување на ДНА на периопатогените (бактериски ПВР- полимеразно верижна реакција, како и докажување и генотипизација на микробиолошките причинители на пародонтопатијата.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Темелни познавања за микробиолошкиот состав на денталниот плак, улогата на секој поединечен микроорганизам во инфламацијата како и начинот за нивното идентификување и квантифицирање

Задолжителна литература:

1. Lindhe J Clinical periodontology and implant dentistry 4th ed. Munksgaard, 2004
2. Carranza F. Jr. Textbook of clinical periodontology, 10th ed. WBSaunders, 2006

Дополнителна литература:

1. Purucker P Microbiology of periodontitis. 2. Microbiological diagnosis of periodontitis; Parodontologie 1991; 2(4):287-298
2. Socransky SS, Haffajee AD, Cugini MA, et al. Microbial complexes in subgingival plaque. J Periodontol 1998;25:346-353.
3. Socransky SS, Haffajee AD, The bacterial ethiology of destructive periodontal disease : Current concepts. J Periodontol :63 :322,1992
4. Socransky SS, Haffajee AD Microbial mechanisms in the pathogenesis of destructive periodontal diseases :A critical assesment. J. Periodontal Res 26 :195,1991

Генетика и пародонтологија

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Миновска
Соработници	Доц. д-р А. Атанасовска-Стојановска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Користење на информациите од хуманиот геном за утврдување на етиологијата и терапискиот протокол кај болни од пародонтопатија

Содржина на предметот:

Содржините кои се поместени во овој изборен предмет се сознанијата дека генетските заболувања може да се поделат во три мајорни категории: конгенитални хромозомски нарушувања, Менделееви нарушувања, Не Менделееви нарушувања со кои студентот ќе се воведува во проблематиката. Понатаму студентот ќе се запознае со: Генетските аспекти на пародонтопатијата како хронично заболување. Постојат четири типови на клинички студии кои што го потенцираат генетски поврзаниот ризик за развој на адултната парадонтопатија, а тие се :преваленција на пародонтопатија кај наследните заболувања, студии на близнаци, студии за генетската детерминираност во процесот на создавање на антитела од имунокомпетентните клетки, генетски студии за цитокинскиот полиморфизам спроведени врз пародонтопатични пациенти. Ке се усвојат сознанијата за влијанието на генетската подлога во развојот на различни фенотипски варијанти на пародонталната болест, како и генетското влијание врз имуниот оговор на домаќинот на микробна инвазија. Највеќе ќе се посвети

внимание на МНС (major histocompatibility complex) на 6-от хромозом, кој го дефинира ХЛА системот.

Исто така во продолжение на курсот студентот ќе има можност да ја согледа корелацијата помеѓу полиморфизмот на про-инфламаторните и анти-инфламаторните цитокински гени и пародонталната болест. Посебен акцент во предавањата се дава на улогата на IL-1, IL-4, IL-10, TRF бета, TNF алфа, кај хроничната пародонтопатија и агресивната пародонтопатија, како и користењето на генетската информација во клиничката пракса.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Темелни познавања за улогата на наследниот фактор за појава и текот на пародонталната болест, како и пошироки познавања улогата на полиморфизмот на цитокинските гени кај хроничната и агресивната пародонтопатија.

Задолжителна литература:

1. Periodontal medicine L.F Rose, R. J. Genco, D.W. Cohen, B.L. Mealey 2000 B.C. Decker Inc
2. Lindhe J Clinical periodontology and implant dentistry 4th ed. Munksgaard, 2004
3. Carranza F. Jr. Textbook of clinical periodontology, 10th ed. WBSaunders, 2006

Дополнителна литература:

1. Salvador Nares The genetic relationships to periodontal disease Periodontology 2000, Vol 32, 2003, 36-49
2. Soafaer JA. Genetic approaches in the study of periodontal disease, J Clin. Periodontol 17(1990) 401-408.
3. Атанасовска-Стојановска А. Влијанието на цитокинскиот генски полиморфизам во етиопатогенезата на пародонталната болест кај македонската популација, докторска дисертација 2007 Скопје

Имунолошки аспекти на пародонталната болест

Одговорен наставник	Проф. д-р А. Миновска
Соработници	Др сци В. Радојкова-Николовска
Оптеретување	1Т+1П+1С
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Да се објасни и разбере улогата на имунолошкиот систем во развојот на пародонталната болест. Посебен акцент е ставен на можностите за проучување на имунореактивноста на еден организам на локално (на ниво на ткиво и во плунка) или системско ниво (преку периферна крв и серум).

Содржина на предметот:

Со избор на овој предмет студентот ќе може да стекне продлабочени знаења од областа на имунолошките случувања на локално и системско ниво во текот на пародонталната болест. Детално ќе бидат презентирани главните елементи на имуниот систем на човекот; Имунотолерантност и имунореактивност; Имунолошки механизми на инфламацијата: медијатори на инфламацијата-директни и индиректни, медијаторски клетки, клеточен имунитет, хуморален имунитет, комплементен систем и цитокини, ХЛА, двоене на лимфоцити и моноцити од периферна крв, неутрофилна хемотакса, лимфобластна трансформација..) Ќе се прикаже пародонтопатијата како инфективна болест која доведува до имунолошка

реакција на организмот: Алтерирани хемотакса на неутрофилните леукоцити; Автоимунитет (Антитела кон колагенот и ДНА на домаќинот)

Пореметена функција на Т клетките:помагачки и супресорски (Т helper и Т suppressor),Пореметена лимфобластана трансформација на Б клетките

Имунопатологија на пародонтопатија со посебен акцент на промените што се случуваат локално, на ниво на пародонталното ткиво, како и можноста од биоптичен материјал да се испита постоечкиот имунолошки одговор.

Методолошки ќе се постават: Определувања на Т и Б лимфоцити во периферна крв;Определување на субпопулации на Т лимфоцити (CD4, CD8 и NK-CD16) во периферна крв;Определување на лимфобластната активност ЛТТ тест (тест за лимфобластна трансформација на митогено стимулирани лимфоцити).Методолошкиот пристап при патохистолошката анализа на биоптичниот материјал со цел да се одредат ИгА, ИгМ и ИгГ, исто така и Т и Б лимфоцитите: стандардизација во земањето на материјалот и неговата дисекција, парафинска обработка, криостатска обработка, употреба на стандардни, диференцијални, имунохистохемиски и имунофлуоресцентни бојења, микроскопирање, фотографирање и морфометриска анализа.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Темелни сознанија за улогата на имуниот систем во развојот и текот на пародонталната болест, како и каскадната реакција на случувања предизвикани после микробната колонизација на пародонталните ткива.

Задолжителна литература:

- 1.Патогенезе (имунологијска основа) Милисав Теодосијевиќ 1990 Београд
2. Lindhe J Clinical periodontology and implant dentistry 4th ed. Munksgaard, 2004
3. Carranza F. Jr. Textbook of clinical periodontology, 10th ed. WBSaunders,2006
4. Димитровски В., Промени во имунолошката реактивност кај заболени од пародонтална болест, 1996

Дополнителна литература:

1. Davidson A, Diamond B. Advances in immunology New Engl J Med. 2001;345:340
2. Атанасовска-Стојановска А. Влијанието на нивото и функционалната способност на имунокомпетентните клетки Т, Б и НК врз појавата и текот на пародонталната болест кај младата популација. магистерски труд Скопје, 2002
3. Спироски М, Трајков Д, Петличковски А, Стрезова А, Ефинска-Младеновска О, Сибиновска О, Христоманова С. Имунолошки практикум Скопје 2006
- 4.Димитровски В, Поповска М, Атанасовска-Стојановска А, Димитровски О, Ристовски М. Промени во имунолошката реактивност кај пародонтална болест кај млада популација (научноистражувачки проект). Стоматолошки факултет и Министерство за образование и наука, Скопје, 2003. (143 стр.)

Метода на полимеразна верижна реакција ПВР

Одговорен наставник	
Соработници	
Оптеретување	
ЕЦТС	5
Облик на испитот	усен

Цел на предметот:

Да се запознае студентот со сите фази на полимеразно верижната реакција ПВР и да се оспособи за нејзино изведување

Содржина на предметот:

Со следење на предавањата на овој избран предмет студентот ќе се запознае со следните содржини: Изолација на ДНК од периферна крв; Компоненти на стандардниот ПВР протокол; Механизам на ПВР; Апаратура и теоретска подготвеност потребна за изведување; Стандарден ПВР протокол; Проверка на ПВР продуктот. По ислушаните предавања студентот ќе го запознае и практичниот дел од изведувањето на оваа метода.

Што се очекува од студентот после положување на испитот:

Да го совлада теоретскиот како и практичниот дел од протоколот за ПВР и да се стекне со потребните сознанија за интерпретирање и практична примена на добиените резултати.

Задолжителна литература:

1. Спироски М, Трајков Д, Петличковски А, Стрезова А, Ефинска-Младеноска О, Сибиновска О, Христоманова С Практикум за хумана генетика-1. Скопје 2009
2. Rapley R, Walker JM. Molecular biometrics handbook, , EDS, Human Press, 1998. ISBN 0-89603-501-8

Дополнителна литература:

- 1.PCR. MJ McPherson. Spmoller, Eds., Bios Scientific Publishers Ltd, Oxford, England 2001
2. Атанасовска-Стојановска А. Влијанието на нивото и функционалната способност на имунокомпетентните клетки Т, Б и НК врз појавата и текот на пародонталната болест кај младата популација. магистерски труд Скопје, 2002

Понатамошен тек на студиите

Со запишувањето на I семестер, студентот мора да одбере подрачје на научната област и ментор. Студентот до крајот на втората година на студии со помош на менторот одбира истражувачка тема (тема на докторската дисертација). Планот за докторската дисертација го доставува до Советот на студиската програма кој треба да ја одобри. Планот мора да вклучи (како минимум):

- временски распоред;
- план за докторскиот проект;
- план за докторски курсеви;
- план за престои во други истражувачки институции;
- план за стекнување на нови знаења во интерес на тезата;
- план за финансирање
- план за посетување на курсеви;

Всушност ова е работниот план што секој студент треба да го има во текот на студиите.

Од третиот до шестиот семестер предвидено е научно истражување и изработка на докторската дисертација. За оваа активност студентот добива 120 кредити.

По положување на предвидените испити, до Советот на докторски студии кандидатот пријавува тема за докторска дисертација пред почетокот на петиот семестер.

Пријавата на темата за изработка на докторската дисертација содржи:

- наслов на трудот;
- преглед на достигнувања во научната дисциплина поврзани со предметот на истражување;
- предмет на истражување;
- цел на истражување;
- научни методи кои ќе се применат;
- очекуван научен придонес;
- список на литература;

В) Научна активност - трета бодовна група

Докторските студии имаат една година организирана предметна настава, а втората и третата година вклучува изведување научноистражувачка работа, интензивна соработка со менторот, учество на семинари и научни собири.

Кога студентот ќе ги исполни условите положени сите испити од I година во законскиот рок ја пријавува докторската теза.

Правилата за поднесување на дисертацијата за оценка се пропишани со членовите од 55 - 57 од Правилникот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“. Пропозициите за самата одбрана на докторатот детално се пропишани со членовите од 63 -68 од Правилникот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ за стекнување академски степен доктор на науки.

Во третиот и четвртиот семестар од активностите кои се поврзани со истражување на пријавената теза, би требало да произлезат два труда во кој кандидатот треба да биде најмалку еднаш автор, еднаш коавтор. На крајот од втората година тој треба да оствари 60 кредити. Бидејќи овие активности произлегуваат од истражување од кое подоцна ќе се оформи докторската дисертација овие кредити се вбројуваат во вкупниот број кредити кои отпаѓаат на изработка на докторската дисертација а која се вреднува со 120 кредити.

Петиот и шестиот семестер се организирани за изработка на докторската дисертација. За целокупната активност во научноистражувачкиот процес докторандот добива 120 кредити. На крајот од шестиот семестер кандидатот треба да ја предаде готовата докторска дисертација по што е предвидена јавна одбрана на дисертација.

Кандидатот е должен да ја изработи и предаде докторската дисертација најрано во рок од една година од усвојување на Извештајот за подобност на тезата.

По образложен писмен предлог на менторот за завршена менторска фаза, советот на студиската програма формира комисија за оценка на докторската дисертација.

Извештајот за оценка на докторската дисертација се објавува во Билтенот на Универзитетот, пред да биде доставен до Советот на студиската програма.

Кога комисијата позитивно ќе ја оцени докторската дисертација, во рок од 7 дена од истекот на 15 дена од објавување во Билтен, извештајот го доставува до советот на студиската програма, кој одлучува на првата наредна седница за извештајот. По прифаќање на извештајот за оценка Советот на студиската програма формира комисија за одбрана на докторската дисертација која е јавна.

Докторските студии, се финансираат тогаш кога студентите собрале најмалку 180 ECTS кредити и кои ја завршиле дисертацијата. После оваа фаза следи одбрана на докторската дисертација. Но, кон одбрана на дисертацијата кандидатот може да пристапи ако ги исполнил сите наставни и научни обврски, ги собрал пропишаните 180 бода и добил позитивна оценка од Рецензионата комисија која ја оценува докторската работа.

Услов за одбрана на докторската теза е кандидатот да има објавени два труда во списанија со меѓународен редакциски одбор.

Во третата бодовна група не спаѓа само изработка на докторската теза. Тука се вбројуваат други видови активност кои се однесуваат на научната работа. Тоа се: објавување научни и стручни трудови, учество во научни предавања битни за превземените истражувања, курсеви за континуирана едукација, усовршувања и сл, авторство во индексирано списание, меѓународно списание, национално списание, печатен чланак, резиме од меѓународен собир, учество на семинар, учество во истражувачка работа на високите школи или научно истражувачка работа на институтите во траење од најмалку 1 година, учество во меѓународен научен собир во последните три години, учество во домашен научен собир во последните три години, домашен научен собир во последните три години, со курсеви на континуирана едукација. Сите овие активности треба да бидат поврзани со изработка на докторската дисертација.

Секоја активност која што е наведена се бодува со одреден број на кредити.

Бидејќи научноистражувачката дејност е интегриран дел од изработката на докторската дисертација, кредитите кои ги освоил кандидатот се придодаваат на кредитите што треба да бидат освоени како кредити од изработката на докторската дисертација.

Г) Ритам на студирање, услови за напредување низ студиите, услови за запишување во следниот семестер т.е. следната година

Програмот на последипломските докторски студии е организиран во три студиски години т. е. шест семестри. Во текот на студиите студентот има обврска на континуирана работа чие оптеретување е рамномерно и е регулирано според предложената програма. Придржувајќи се кон пропишаните пропозиции во текот на студиите се создаваат услови за усогласен ритам на студирање и завршување на студиите во пропишаниот рок. Реализацијата на програмот на последипломските докторски студии ги вклучува: општи (генерички), задолжителни и изборни предмети организирани како модули кои содржат предмети од подрачјето, предмети од полето на истражување и специфични предмети од потесната област (методолошки, практикуми) и подрачно насочени предмети и научноистражувачка работа. Услов за полагање на предметите од втора година се положени сите предмети од прв семестер.

Задолжителните предмети на модулот се стоматолошки актуелни теми кои се однесуваат на изборот на областа во која кандидатот ќе ја работи тезата. Вообичаено се 2 и тие се вреднуваат по 10 кредити.

Изборните предмети може да бидат стоматолошки, медицински, и предмети на сродни подрачја и поедини предмети кои може да бидат значајни во смислување и реализација на зацртаната проблематика која е избор на кандидатот. Во текот на првата година т.е. после положувањето на предметите од прв и втор семестер кандидатот постепено се вклучува во научноистражувачката работа т.е. пристапува кон работење на докторската теза.

Докторската дисертација е заснована на самостојни и оригинални истражувања. Совладаните методологии и истражувачките чекори се документираат со *in extenso* публикувани трудови во меѓународни и домашни списанија. Услов за запишување втора година се сите положени испити од прва. Пред одбраната на докторската дисертација, кандидатот треба да има остварено вкупно најмалку 180 кредити за да може да ја одбрани дисертацијата. Напредувањето низ студиите се остварува преку исполнување на обврските предвидени со студиската програма, полагање на испитите, преку административна заверка на освоените ЕКТС-кредити и запишување на нареден семестар. За запишување во наредниот семестер или година, студентот треба да исполни одредени услови. Тоа се:

- Условувачки потпис: потпис од одговорниот наставник на предметот кој го предава, а кој што студентот претходно го ислушал;
- Условувачки кредити: освоени кредити од предмети кои претходно се ислушани и положени.

Студентот започнува постапка за прифаќање на темата откако ќе собере најмалку 120 ECTS кредити. Исполнување на услови за покренување постапка за прифаќање на темата на докторската работа ја утврдува Советот на студиската програма. Кандидатот кој ги исполнува условите за започнување постапка за прифаќање на тема за докторска дисертација ја брани темата. Советот на студиската програма го оценува нејзиното постигнување со очекуваниот научен допринос. Кандидатот на кој му е прифатена темата за докторска работа може докторската работа да ја предаде за оценка кога ќе собере 180 ECTS, кредити под услов од областа на истражување да објави најмалку два научни труда. Објавениот изворен научен труд кој е тематски поврзан со дисертацијата треба да биде објавен во индексирани часопис за што кандидатот приложува потврда.

Д) Советување и водење низ студиите

Водич низ докторските студии е менторот. Ментор може да биде наставник кој со своето ангажирање во НИР се афирмирал во соодветната област и кој е избор на кандидатот. Афирмацијата на менторот подразбира: учество во проекти, публикување на трудови во списанија во земјата и странство, публикации на учебници и учебни помагала, добиени награди и признанија. Менторот е од редот на членовите на Советот на студиската програма, од избраниот модул на кој се запишал студентот. Менторот може да биде лице кое ги исполнува основните и дополнителните критериуми утврдени со член 38 од Правилникот за последипломски докторски студии на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“.

Обврски на менторот се:

- да му пружи соодветна едукација во полето на истражување;
- правилно да го насочи докторантот кон остварување на поставената задача;
- активно да учествува во изборот на тема за докторска дисертација преку сугестии и давање на насоки;
- активно да учествува во реализација на докторската дисертација;

Обврските на менторот се утврдени со член 41 од Правилникот за последипломски докторски студии на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“.

Брзи, точни и прецизни информации во многу нешта го олеснуваат текот на последипломските докторски студии. Заради тоа со предлогот на новиот програм на студии оформен е Правилник за последипломски студии за стекнување академски степен на доктор на стоматолошки науки каде се приложени исцрпни информации почнувајќи од начинот на избор на студентот до сите прашања битни за успешно студирање. Воспоставена е и посебна интернет страница на последипломските докторски студии на која со Правилникот за студирање се наоѓаат и сите информации за студирањето. Во замисла е и формирање посебна страница за размена на мислења и сознанија, можност за расправа на зададени теми што отвора можност на комуникација помеѓу студентите, во која можат да се вклучат и студиски советници и водачи на дисертациите.

Тој облик на комуницирање не го исклучува и не го намалува значењето на советувањата со менторите кои мора да им бидат достапни на студентите и спремни да им помогнат со настапија и совети.

Ѓ) Комуникација со другите Школи за последипломски докторски студии

Студентите на последипломските докторски студии може на неколку начини да создадат комуникација и да одберат предмети од другите Школи за последипломски докторски студии во интерес на подобрување на квалитетот.

- Студентите може да одбираат предмети и теми од последипломските специјалистички студии кои ги спроведува Стоматолошкиот факултет;
- Студентите може да одбираат предмети и теми и од други последипломски докторски студии на факултетите со биомедицински групи под услов на постоење договор со матичниот факултет за ваков вид на соработка;
- Студентите може да одбираат и запишуваат предмети и теми и од докторските студии на сродни групи ако постојат договори за соработка помеѓу двата факултета;
- Студентите може да одбираат и запишуваат предмети и теми од докторските студии на останатите полиња кога темите се смислено поврзани со истражувања ако постојат договори помеѓу факултетите;
- Студентите може да одбираат различни облици на соработка со факултетите во Македонија ако постои институционална поврзаност, заеднички проекти или стипендии за кои може да аплицираат;

Е) Критериуми и услови за пренос на ЕКТС бодовите

Студентите на последипломските докторски студии кој ги организира и спроведува Школата за докторски студии на Универзитетот “Св Кирил и Методиј” во Скопје може да учествува и во последипломската настава во високошколските установи во земјата и странство доколку постојат договори за соработка. Стоматолошкиот факултет во рамките на бодовната квота одредена за изборните предмети ќе му овозможи на секој студент ЕКТС кредитите стекнати во другите високошколски установи да ги вклучи во вкупниот број бодови на матичниот факултет. Бидејќи станува збор за меѓуинституционална соработка заинтересираните факултети договорно ќе ги избалансираат сите битни прашања за функционирање на студиите. За сите преостанати можни облици на соработка кои не се предвидени со уредби потребно е да се извести Стручниот совет на студиската година заради добивање согласност.

И) Посебни услови на докторските студии

Секој студент кој од било кои причини ги прекинал започнатите последипломски студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св Кирил и Методиј“, може на лично барање да добие потврда за одслушаните предмети, положените испити и останатите исполнети студиски обврски, исписи и стекнати ЕКТС бодови. Со тоа на студентите им е овозможен преод на соодветен докторски или специјалистички последипломски студии во земјата и во странство.

Право на секој студент на последипломски докторски студии е да на секој степен на студии може да побара и добие потврда (сертификат) за завршен парцијален дел од докторскиот студиски програм. Потврдата мора да содржи податоци за отслушаните предмети (семестри) и положени испити со ЕКТС кредитите кои му следат. За тоа се користи општо прифатен образец кој го одобрил Универзитетот во Скопје.

Школата за докторски студии не предвидела стекнување назив доктор на науки без посетување настава и полагање испити бидејќи сметаме дека со таква формулација треба да се биде многу внимателен заради можни злоупотреби за кои не постои можност за проверка и проценка.

Ако кандидатите оправдано не ги завршат студиите во одреден рок согласно со Правилникот, може да ги завршат студиите со плаќање дополнителни трошоци. Доколку во

пропуштениот временски рок настанале промени во студискиот програм обврзани се да ги положат новите испити согласно со Актите на Факултет со одреден финансиски надоместок.

Ј) Следење на квалитет на студиските програми

Битен фактор во постигнување на врвен квалитет при изведување на настава од студиската програма на последипломските докторски студии е постојана проверка на квалитетот. Тоа е императив на денешницата и показател за квалитетот на студиската програма.

Проценка на квалитетот е двонасочен процес: студентите ги оценуваат наставниците, и наставниците ги оценуваат кандидатите. Се вреднува секој предмет и секој наставник, од страна на студентите, а не само студентите докторанди да бидат оценувани од наставниците. Врз основа на собраните аргументи се прави проценка на вкупниот квалитет на последипломската докторска студија. Истовремено се оценува и дидактичката способност на секој наставник.

На крајот од првата годна, студентите анонимно го пополнуваат прашалникот за квалитет на наставата. На крајот од втората и третата година, студентите пополнуваат прашалник за постигнатите резултати. Менторот ги оценува кандидатите на крајот на секоја година на докторските студии.

Успехот на докторските студии се оценува и со квалитетот на публикациите кои следуваат после завршената докторска дисертација. Пожелни се публикации со импакт фактор и цитати објавени во меѓународни списанија.

Во прилог на ова доставуваме пример прашалници кои го пополнуваат кандидатите и менторите за контрола на квалитетот на докторските студии.

Прашалник 1.

(го пополнува кандидатот на крајот од втора и трета година)

Податоци за кандидатот		Своерачен потпис на кандидатот
Име		
Презиме		
Година на запишување		
Тема на докторатот		
Дали учествувате во научен проект? Наведете го името на проектот?		
Податоци за менторот		
Име		
Презиме		
МБ на научникот		
Наставно-научно звање или научно звање		
Оценка		Датум -----
Дали менторот ги извршил пропишаните обврски спрема кандидатот член 41 од Правилникот на Универзитетот	Да Не	По потреба да се образложи
Дали сте учествувале во домашни и меѓународни научни собири (да се документира)	Да Не	По потреба да се образложи
Описна оценка на соработка		
Соработка на кандидатот со менторот е	<ul style="list-style-type: none"> • Незадоволителна (1) • Добра (3) • Одлична (5) 	
Промени во соработката на кандидатот со менторот	Да Не	По потреба да се образложи
Промена на менторот	Да Не	По потреба да се образложи
Го пополнува одборот за последипломски докторски студии		
Оценката ја прифатил Советот на студиската програма	Да Не Датум -----	Образложете

Прашалник 2.

(го пополнува менторот на крајот на секоја година)

Податоци за кандидатот		Своерачен потпис на кандидатот
Име		
Презиме		
Година на запишување		
Тема на докторатот		
Дали учествувате во научен проект? Наведете го името на проектот?		
Податоци за менторот		
Име		
Презиме		
МБ на научникот		
Наставно-научно звање или научно звање		
Оценка		Датум -----
Дали кандидатот ги извршил пропишаните обврски спрема студиите?	Да Не	По потреба да се образложи
Дали кандидатот учествувал во домашни и меѓународни научни собири (да се документира)?	Да Не	По потреба да се образложи
Описна оценка на соработка на кандидатот со менторот		
Соработка на кандидатот со менторот е	<ul style="list-style-type: none"> • Незадоволителна (1) • Добра (3) • Одлична (5) 	
Промени во соработката на кандидатот со менторот	Да Не	По потреба да се образложи
Престанок на менторскиот однос	Да Не	По потреба да се образложи
Го пополнува одборот за последипломски докторски студии		
Оценката ја прифатил Советот на студиската програма	Да Не Датум -----	Образложете

Прашалник 3.

(го пополнува кандидатот на крајот на првата година на докторските студии за секој задолжителен и изборен предмет)

Податоци за одговорниот наставник на предметот					
Име на предметот					
Име					
Презиме					
МБ на наставникот					
Оценка					
Дали предавачот на предметот ги одржал предвидените предавања, вежби, семинари?	По потреба образложете				
	Да Не				
Дали кандидатот присуствувал на предвидените предавања, вежби, семинари?	По потреба образложете				
	Да Не				
Колку предавањата ги задоволите Вашите очекувања (заокружете)	10%	20%	30%	40%	50%
	60%	70%	80%	90%	100%
Колку предложената литература ги опфатила темите на предавања (заокружете)	10%	20%	30%	40%	50%
	60%	70%	80%	90%	100%
Какви промени предлагате за посочениот предмет?	По потреба образложете				
Колку го усвоивте предаваниот предмет?	10%	20%	30%	40%	50%
	60%	70%	80%	90%	100%
Го пополнува Советот на студиската година					
Оценката ја прифатил Советот на студиската програма	Да Не			Образложете	
	Датум				

Завршувањето на студирањето е детално регулирано со членовите од 57-62 од Правилникот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“.

Кандидатите кои започнале постапка за стекнување на звање доктор на науки надвор од докторските студии пред стапување на снага на новата програма , постапката ја завршуваат по дотогаш важечките прописи.

Наставен кадар

Наставата ја реализира наставен кадар чија компетентност е воочлива преку афирмацијата која ја стекнуваат преку секојдневната образовна и научна работа. Наставниците и соработниците ангажирани на докторските студии треба да им овозможат на докторандите теоретско и практично совладување на материјата која се предава, надоградување на веќе постоечките вештини и апликација на теоретските знаења во праксата. На овој начин идниот доктор на науки се поттикнува кон научноистражувачка работа и развој на научната мисла. Обврска на наставниот кадар ангажиран во последипломската настава е поливалентен. Во тој контекст треба да се посочат следните:

- го стимулираат критичното размислување кај докторантите;
- применуваат разнобразни облици на едукација (интерактивни);
- обезбедуваат двонасочна комуникација;
- стручно и научно ги надоградуваат аспирантите;

Наставниот кадар кој ќе учествува во реализација на последипломските докторски студии распреден по модули е следниот:

Модул А

1. Проф. д-р Е. Шабанов
2. Проф. д-р Е. Петкова
3. Проф. д-р Д. Велевски
4. Проф. д-р Е. Јанкуловска
5. Проф. д-р Ј. Баевска
6. Проф. д-р Љ. Гугувчевски
7. Доц. д-р В. Ванковски

Модул Б

1. Проф. д-р С. Иљовска
2. Проф. д-р. Љ. Матовска
3. Проф. д-р Б. Бајрактарова
4. Проф. д-р М. Зужелова
5. Проф. д-р. Ј. Ѓоргова

6. Проф. д-р М. Царчев
7. Доц. д-р М. Јанкуловска
8. Доц. д-р М. Стевановиќ

Модул В

1. Проф. д-р А. Бенедети
2. Проф. д-р С. Наумовски
3. Проф. д-р В. Поповски
4. Проф. д-р. А. Грчев
5. Проф. д-р. Б. Величковски
6. Доц. д-р. Д. Поповиќ-Моневска

Модул Г

1. Проф. д-р М. Накова
2. Проф. д-р. З. Белазелкоска
3. Проф. д-р. А. Миновска
4. Проф. д-р М. Поповска
5. Проф. д-р К. Ивановски

На табеларните прикази кои следат опишани се личните и професионалните квалификации на кадрите кои се вклучени во реализација на студиската програма на докторските студии по стоматологија.

Име, средно име и презиме		Марија Благој Накова	
Ден,месец и година на раѓање		30.09.1946	
звање	Редовен професор	ЕМБР	3009946455049
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетски Стоматолошки Клинички Центар “ Св. Пантелејмон”-Скопје		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање	1998	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија
Докторат	1980	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија
специјализација	1975	Стоматолошки факултет, Скопје	Болести на устата и забите
Магистратура	1976	Медицински факултет - Стоматолошки оддел, Скопје	Болести на устата и пародонтот

диплома	1971	Медицински факултет Отсек стоматологија, Скопје	
Потесно поле на научен интерес	Орална патологија и медицина, Пародонтологија		
Список на предмети кои наставникот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Имунохистохемиска и молекуларна анализа на оралните дерматози	Докторски студии на стоматолошки науки	45
2.	Дијагностички дилеми на различните пемфигоидните лезии во оралниот кавитет	Докторски студии на стоматолошки науки	45
3.	Современи дијагностички постапки во оралната медицина и патологија	Докторски студии на стоматолошки науки	40
Репрезентативни □ланнинг□ (мин .5, не повеќе од 10)			
1.	Златанка Белазелкоска, Марија Накова Орална патологија, 2003		
2.	Ivanovski K., Nakova M. , Wartburton G., Pesevska S., Filipovska A., Nares S., Nunn ME., Angelova D., Angelov N. Psychological profile in oral lichen planus. J.Clin.Periodontol.2005;32:1034-1040		
3.	Накова М. , Пешевска С За болката од областа на оралната патологија и пародонтологија Макед. Стоматол. Прегл. 2006; 30 (1): 74-80		
4.	Snezana Pesevska, Marija Nakova , Ana Pejicic, Kiro Ivanovski, Nikola Angelov, Sonja Mindova Biostimulative laser therapy: base for favorized and accented results in dentistryActa Fac. Med. Naiss 2006; 23 (1):75-78		
5.	Snezana Pesevska, Marija Nakova , Kiro Ivanovski, Nikola Angelov, Ljiljana Kesic, Radmila Obradovic, Sonja Mindova, Salvador Nares. Dentinal hypersensitivity following scaling and root □lanning: comparison of low-level laser and topical fluoride treatment Laser in Medical Science 2009 (vo pecat)		
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот			
Вкупен број на научни и стручни трудови	203	монографии	1
		проекти	2
		книги	3

Име, средно име и презиме	Златанка Киро Белазелкоска		
Ден, месец и година на раѓање	26.03.1948		
звање	Редовен професор	ЕМБР	2603948455076
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” Ѓ Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетски Стоматолошки Клинички Центар “ Св. Пантелејмон”-Скопје		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање	2005	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија
Докторат	1989	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија
специјализација	1977	Стоматолошки факултет, Скопје	Болести на устата I забите
Магистратура	1981	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија

диплома	1973	Медицински факултет Отсек стоматологија, Скопје	
Потесно поле на научен интерес	Орална патологија и медицина, Фокалоза		
Список на предмети кои наставникот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Орално медицински аспекти на глоситисите	Докторски студии на стоматолошки науки	45
2.	Орални аспекти на вирусните заболувања	Докторски студии на стоматолошки науки	45
3.	Современи дијагностички постапки во оралната медицина и патологија	Докторски студии на стоматолошки науки	40
Репрезентативни референци (мин .5, не повеќе од 10)			
1.	Златанка Белазелкоска, Силвана Георгиева Фокална инфекција, 2008		
2.	Златанка Белазелкоска, Марија Накова Орална патологија, 2003		
3.	Z. Belazelkoska, M. Nakova Periodontal disease therapy effects of hydrolytic enzymes activity Inter.Dent. J. 1995; 45(5):327		
4.	З. Белазелкоска, С. Георгиева, О. Муратовска, З. Караџоски Орални промени кај деца со малигни/хематолошки заболувања Макед.СтомПрегл. 2005(3-4):201-7		
5.	З.Белазелкоска, М., Поповска, О., Димитровски, Л., Колева Лихеноидна реакција кај пациентка со орален биметализам Макед.СтомПрегл 2005(1-2):48-53		
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот			
Вкупен број на научни и стручни трудови	100	монографии	проекти 1 книги 4

Име, средно име и презиме	Ана Борче Миновска		
Ден, месец и година на раѓање	21.12.1953		
звање	Редовен професор	ЕМБР	2112953455129
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетски Стоматолошки Клинички Центар “ Св. Пантелејмон”-Скопје		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање	2005	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија
Докторат	1994	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија
специјализација	1985	Стоматолошки факултет, Скопје	Болести на устата и забите
Магистратура			
диплома	1978	Стоматолошки факултет, Скопје	
Потесно поле на научен интерес	Пародонтологија		

Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот		Назив на студиската програма			часови	
1.	Хематолошки претраги кај крвните дискразии		Докторски студии на стоматолошки науки			45	
2.	Епидемиолошки и системски аспекти во етиологијата на пародонталната болест		Докторски студии на стоматолошки науки			45	
3.	Примена на нискоенергетските ласери во пародонтологијата		Докторски студии на стоматолошки науки			45	
4.	Примена на високоенергетските ласери во пародонтологијата		Докторски студии на стоматолошки науки			45	
5.	Анализа на коскеното ткиво		Докторски студии на стоматолошки науки			45	
6.	Плунката -дијагностички медиум во пародонтологијата		Докторски студии на стоматолошки науки			45	
7.	Микробиошки аспекти на пародонтопатијата		Докторски студии на стоматолошки науки			45	
8.	Генетика и пародонтологија		Докторски студии на стоматолошки науки			45	
9.	Имунолошки аспекти на пародонталната болест		Докторски студии на стоматолошки науки			45	
10.	Тераписки можности на пародонталната болест		Докторски студии на стоматолошки науки			120	
Репрезентативни референци (мин.5, не повеќе од 10)							
1.	Ана Миновска Пародонтопатија, 2009						
2.	Миновска-Ставревска А , Пандилова М, Јаневска В. Анализа на апоптотичното одумирање на клетките кај различни степени на пародонтална деструкција. Макед. Стоматол. Прегл. 2004; 28(1-4): 22-7.						
3.	Ставревска А , Симоновски М. Етиолошка генеза на фуркационата зафатеност Макед. Стоматол. Прегл. 1996; 20(1-4): 67-7						
4.	Ставревска А , Симоновски М. Биопротективен одговор на новоформираната прикрепена гингива во примената на периосталната сепарација Макед. Стоматол. Прегл. 1995; 19(1-4): 32-6.						
5.	Миновска А . Биолошки феномен: апоптозата и оралното здравје. 3. Конгрес на стоматолозите од Македонија (Програма и апстракти). Охрид: Здружение на стоматолозите од Македонија, 2002: 59						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	76	монографии		проекти	3	книги	3

Име, средно име и презиме		Љупка Илија Матовска					
Ден,месец и година на раѓање		13.08.1946					
звање	Редовен професор			ЕМБР	1308946455073		

Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Стоматолошки Клинички Центар,,Св.Пантелејмон,,		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање	1999	Стоматолошки факултет Скопје	Дентална патологија
Докторат	1982	Стоматолошки факултет Скопје	Дентална патологија
специјализација	1975	Стоматолошки факултет Скопје	Дентална патологија
Магистратура	1976	Стоматолошки факултет Скопје	Дентална патологија
диплома	1971	Медицински факултет Отсек стоматологија, Скопје	
Потесно поле на научен интерес	Кариологија,Ендодонција,Дентална Ергономија		
Список на предмети кои наставникот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Достигнувања на адхезивните системи	Докторски студии на стоматолошки науки	45
2.	Композитни материјали-поделба и одредување на квалитетот	Докторски студии на стоматолошки науки	45
3.	Дејство на ласерот врз тврдите ткива	Докторски студии на стоматолошки науки	45
4.	Коронарна микропропустливост кај ендодонтско третирани заби	Докторски студии на стоматолошки науки	45
5.	Биокомпатибилноста и современите реставративни материјали	Докторски студии на стоматолошки науки	45
6.	Методологија на испитување на квалитетот на техниките за обработка и полнење на коренските канали на забите	Докторски студии на стоматолошки науки	45
7.	Испитување на биолошките и техничките својства на материјалите за полнење на коренските канали	Докторски студии на стоматолошки науки	45
8.	Методологии на испитување на влијанието на средствата за иригација на коренските канали врз виталните ткива и останатитедентински структури	Докторски студии на стоматолошки науки	45
9.	Хистопатолошка и микробиолошка анализа на периапикалните заболувања	Докторски студии на стоматолошки науки	45
10.	Испитувања поврзани со промените кои настануваат врз забните структури по спроведеното белење на витални и невитални заби	Докторски студии на стоматолошки науки	45
Репрезентативни референци (мин.5, не повеќе од 10)			

1.	Matovska Lj. Biochemical individuality of the tooth and its correlation with possible pathological transformation, Abstracts XIII Congres UYPS, 1985								
2.	Matovska Lj. Eksperimentalna dentalna resorpcija, Acta Stomatologica Naissi, 1987								
3.	Matovska Lj., Cavlevska K., Nedelkovska M. Patohistoloska evaluacija na efektite od medikamentozniot tretman na PAP patozi, II USZUPY Slovenski parodontoloski dnevi, Radenci, Slovenija 1990								
4.	Matovska Lj., Dukovski V., Vrtanovski N. FEM analysis of stress distribution of amalgam restorations, Proceeding od BaSS								
5.	Matovska Lj., Petreska M. Approximal preparation and restoration with Sonicsys system, FDI, Paris, International dental Journal, 2000								
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот									
Вкупен број на научни и стручни трудови	101	Монографии	1	Проекти	2	Книги	2	Речници	1

Име, средно име и презиме		Велески Александар Драгољуб		
Ден, месец и година на раѓање		20.11.1946 год.		
звање	Редовен професор	ЕМБР	2011946450056	
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет Ј.З.У. Универзитетски стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” - Скопје			
Академски степен	година	институција	област	
Последен избор во звање	1999	Стоматолошки факултет, Скопје	Стоматолошка протетика	
Докторат	1988	Стоматолошки факултет, Скопје	Стоматолошка протетика	
специјализација	1978	Стоматолошки факултет, Скопје	Стоматолошка протетика	
Магистратура	1982	Стоматолошки факултет, Скопје	Стоматолошка протетика	
диплома	1971	Медицински факултет-Отсек стоматологија-Скопје		
Потесно поле на научен интерес	Стоматолошка протетика, состојбите на парцијалната безабност и разрешувањето на научно фундираните креации на протетичката терапија кај суптоталната безабност, со акцент на реализација на протетичките зафати кај споменатите состојби со примена на современ гнатодинамометриски метод, од сопствена креација.			
Список на предмети кои наставникот ги предава:				
	назив на предметот	Назив на студиската програма		часови
1.	Биолошки основи на парцијалните протези, дефинирање на основните проблеми на парцијалната безабност и предлог мерки за санирање на овие состојби.	Докторски студии на стоматолошки науки		45
2.	Современи дијагностички и терапевтски процедури кај парцијалната и тоталната безабност	Докторски студии на стоматолошки науки		40
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)				
1	Велески Д., Петрески Д., Панчевска С.; Некои аспекти на протетичкото лекување со мобилни протези кај геријатриски пациенти; Мак. Стом. Преглед 1997 21(3-4)92-96			
2	Veleski D., Janev J., Bogdanovski S., Petrovski D., Spirovska A.; Clinical and radiographical			

	observations of endosseal implantations and rehabilitation with prosthodontic suprastructure - case material; 7-th Congress of Balcan Stomatological Society, Kusadasi, 2002, 299						
3	Veski D., Janev J.; Endosseal implantations and rehabilitation; FDI, World Dental Congress, Vienna, 2002, Poster presentation						
4	Панчевска С., Велески Д.; Ретенциони елементи кај покривни протези; Макед. Стом. Преглед 2002 (26) 1-4, 34-38						
5	Veski D., Guguvcevski Lj., Janev J., Petrovski D., Neziri A.; Clinical observations of prosthetic suprastructures on endosseal implants; Congress of the Balcan stomatological Society, Tirana 2003, 109						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	125	монографии		проекти	4	книги	2

Име, средно име и презиме		Евдокија Ѓорѓи Јанкуловска					
Ден,месец и година на раѓање		28.01.1954					
звање	Редовен професор		ЕМБР	2801954455149			
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет J.З.У. Универзитетски стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” - Скопје						
Академски степен	година	институција			област		
Последен избор во звање	19.03.2008	Стоматолошки факултет, Скопје			Стоматолошка протетика		
Докторат	24.06.1991	Стоматолошки факултет, Скопје			Стоматолошка протетика		
специјализација	22.06.1983	Стоматолошки факултет, Скопје			Стоматолошка протетика		
Магистратура	07.03.1990	Стоматолошки факултет, Скопје			Стоматолошка протетика		
диплома	31.05.1978	Стоматолошки факултет, Скопје					
Потесно поле на научен интерес	Мобилна протетика						
Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот	Назив на студиската програма			часови		
2.	Современи дијагностички и терапевтски процедури кај парцијалната и тоталната беззабност	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)							
1.	Е.Јанкуловска, Анатомија и морфологија на вилицы и заби, учебник, Стоматолошки факултет Скопје, 2001 и 2006 год.						
2.	Е.Јанкуловска, Тотална протеза-претклиника, учебник, Стоматолошки факултет Скопје, 2005 год.						
3.	E. Jankulovska, V.Vankovski, S.Petkova, A.Spirovska, Determination of the distance between the nose breathe line and the vibration line, 9 th Congress of the BaSS, Ohrid 2004, 294						
4.	E. Jankulovska, The influence of posterior teeth in complete dentures to masticatory efficiency. 5 th Congress of the BaSS, Thessaloniki 2000, 218						
5.	E. Jankulovska, Computerized masticatiography. 7 th Congress of the BaSS, Kusadasi 2002, 303						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	55	монографии		проекти	1	книги	2

трудови								
Име, средно име и презиме				Љубен Никола Гугувчевски				
Ден,месец и година на раѓање				07.05 1954				
звање		Редовен професор		ЕМБР		0705954450094		
Име на институцијата каде наставникот работи		Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет Ј.З.У. Универзитетски стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” - Скопје						
Академски степен		година		институција		област		
Последен избор во звање		2005		Стоматолошки факултет, Скопје		Стоматолошка протетика		
Докторат		1992		Стоматолошки факултет, Скопје		Стоматолошка протетика		
специјализација		1985		Стоматолошки факултет, Скопје		Стоматолошка протетика		
Магистратура		1989		Стоматолошки факултет, Скопје		Стоматолошка протетика		
диплома		1979		Стоматолошки факултет, Скопје				
Потесно поле на научен интерес		1. Примена на електромиографијата во протетиката 2. Тепоромандибуларни неправилности						
Список на предмети кои наставникот ги предава:								
	назив на предметот		Назив на студиската програма			часови		
1.	Вилично -зглобни неправилности(прв дел)		Докторски студии на стоматолошки науки			45		
2.	Вилично -зглобни неправилности(втор дел)		Докторски студии на стоматолошки науки			45		
3.	Биомеханички карактеристики на цвакалниот систем		Докторски студии на стоматолошки науки			45		
4.	Меѓувилични односи во стоматолошката протетика: современи приоди во нивната регистрација и грешки при нивното одредување		Докторски студии на стоматолошки науки			45		
5.	Современи дијагностички и терапевтски процедури кај парцијалната и тоталната беззабност		Докторски студии на стоматолошки науки			40		
Репрезентативни референци (мин.5, не повеќе од 10)								
1.	Guguvcevski Lj. The Role of Occlusal Splints in Temporomandibular Joint Disorders Treatment. Plenary Thesis, 9 th Congress of BaSS, Ohrid, 2004, 10 p.							
2.	Гугувчевски Љ. Електромиографски промени кај пациенти со темпоромандибуларни неправилности. Макед. Стоматол. Преглед 2004; 28 (1-4):81-87.							
3.	Гугувчевски Љ. Основи на гнатологијата, (учебно помагало), ИнФорма, Скопје, 2005, 304 стр.							
4.	Гугувчевски Љ. Претклиника на парцијалното протезирање, (учебник), Скопје, 2008, 264 стр.							
5.	Гугувчевски Љ, Дејаноски К, Велески Д. Клиника на тотално протезирање, (учебник), ЕинСофт, Скопје, 2003, 768 стр.							
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот								
Вкупен број на		78	монографии	4	проекти		книги	7

научни и стручни трудови							
--------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Име, средно име и презиме		Ерол Хамза Шабанов					
Ден,месец и година на раѓање		19.03.1947					
звање	Редовен професор		ЕМБР				
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар Св. Пантелејмон-Скопје						
Академски степен	година	институција		област			
Последен избор во звање	1994	Стоматолошки Факултет Скопје		Стоматолошка протетика			
Докторат	1983	Стоматолошки Факултет Скопје		Стоматолошка протетика			
специјализација	1976	Стоматолошки Факултет Скопје		Стоматолошка протетика			
Магистратура	1980	Стоматолошки Факултет Скопје		Стоматолошка протетика			
диплома	1971	Медицински факултет-Отсек стоматологија-Скопје					
Потесно поле на научен интерес	Естетска протетика						
Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот	Назив на студиската програма			часови		
1.	Индикација, планирање и примена на фиксните протетски конструкции	Докторски студии на стоматолошки науки			15		
2.	Биомеханички принципи на препарација на заби за фиксни изработки	Докторски студии на стоматолошки науки			15		
3.	Постапки и третман за постигнување современа естетика во фиксната протетика	Докторски студии на стоматолошки науки			15		
4.	Можности за естетска протетика со примена на керамиката	Докторски студии на стоматолошки науки			15		
5.	Современи аспекти на планирање и реализација на фикснопротетските надоместоци	Докторски студии на стоматолошки науки			40		
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)							
1	Шабанов Е , Јовановски С, Јовановски А. Примена на АД системот за зголемување на адхезивните карактеристики на денталните легури фасетирани со пластици маси Конгрес на стоматолози на Р.М. (абстракти) Охрид 1998, 221						
2	Шабанов Е , Јовановски С, Јовановски А. Микроскопски пародонтални промени кај стаорци со експериментално предизвикана трауматска оклузија Balkan Stomatological Society (book of abstracts) 1999, 26						
3	Петкова Е., Шабанов Е. , Јовановски С. Евалуација на хистохемиските анализи на ткивата од пациенти со субгингивално поставени рабови на коронките и ткива без протетички помагала. 2nd Congress of the Balcan Stomatological Society (Book of Abstracts). Belgrade: Balkan Stomatological Society. 1997: 160.						
4	Шабанов Е. Актуелности при реставрации со фиксно протетски надоместоци 2 Конгрес на стоматолози на Р.М. Охрид (абстракти) 1998, 221.						

5	Шабанов Е, Даштевски Б. Биомедицински аспекти на фиксни протетичкото планирање И терапија Македонски стоматолошки преглед, 1996, 209, 1-7						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	90	монографии		проекти	1	книги	2

Име, средно име и презиме		Елена Васил Иванова Петкова					
Ден, месец и година на раѓање		31.05.1947					
Звање	Редовен професор		ЕМБР	3105947455084			
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет Ј.З.У. Универзитетски стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” - Скопје						
Академски степен	година	институција		област			
Последен избор во звање	2002	Стоматолошки факултет, Скопје		Стоматолошка фиксна протетика			
Докторат	1989	Стоматолошки факултет, Скопје		Стоматолошка протетика			
Специјализација	1976	Стоматолошки факултет, Скопје		Стоматолошка протетика			
Магистратура							
Диплома	1971	Медицински факултет-Отсек стоматологија, Скопје					
Потесно поле на научен интерес	Стоматолошка фиксна протетика						
Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот	Назив на студиската програма		часови			
1.	Индикација, планирање и примена на фиксните протетски конструкции	Докторски студии на стоматолошки науки		15			
2.	Биомеханички принципи на препарација на заби за фиксни изработки	Докторски студии на стоматолошки науки		15			
3.	Постапки и третман за постигнување современа естетика во фиксната протетика	Докторски студии на стоматолошки науки		15			
4.	Можности за естетска протетика со примена на керамиката	Докторски студии на стоматолошки науки		15			
5.	Современи аспекти на планирање и реализација на фикснопротетските надоместоци	Докторски студии на стоматолошки науки		40			
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)							
1.	Иванова-Петкова Е., Ковачевска Г., Капушевска Б., Велески Д., Бундевска Ј. Инструменти и апарати за заботехничка лабораторија. Стоматолошки факултет, Скопје, 2005.						
2.	Петкова Е., Ковачевска Г., Николовска Ј. Психолошки ефект на санирана ортодонтска аномалија со фиксно-протетичка конструкција. Макед мед прегл. 1999; 53 (suppl 39): 152.						

3.	Петкова Е., Петровски Д. Потенцијалите на целосно керамичките коронки и мостови како рутинска терапија. Макед Стоматол Прегл 2006; 30 (1): 123-132.						
4.	Петкова Е., Шабанов Е., Јовановски С. Евалуација на хистохемиските анализи на ткивата од пациенти со субгингивално поставени рабови на коронките и ткива без протетички помагала. 2 nd Congress of the Balcan Stomatological Society (Book of Abstracts). Belgrade: Balcan Stomatological Society. 1997: 160.						
5.	Филиповски В., Велевски Д., Петкова Е., Ванковски В. Поврзување на Ankilos Degussa имплантите со природни заби и мостови конструкции. 6t Congress of the Balcan Stomatological Society. Bucharest/Romania: Balkan Stomatological Society. 2001: 34.						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	86	монографии		проекти	2	книги	1

Име, средно име и презиме		Јагода Павле Бајевска					
Ден,месец и година на раѓање		29.01.1952					
звање	Редовен ☐ професор		ЕМБР	2901952445014			
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет вСв. Кирил и Методијг Ѓ Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар Св. Пантелејмон-Скопје						
Академски степен	година	институција		област			
Последен избор во звање	2005	Стоматолошки факултет Скопје		Стоматолошка протетика			
Докторат	1993	Стоматолошки факултет Скопје		Стоматолошка протетика			
специјализација	1982	Стоматолошки факултет Скопје		Стоматолошка протетика			
Магистратура	1988	Стоматолошки факултет Скопје		Стоматолошка протетика			
диплома	1976	Медицински факултет Отсек стоматологија, Скопје					
Потесно поле на научен интерес	Фиксно протетички конструкции на заби со намалено пародонтално здравје						
Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот	Назив на студиската програма		часови			
1.	Индикација, планирање и примена на фиксните протетски конструкции	Докторски студии на стоматолошки науки		15			
2.	Биомеханички принципи на препарација на заби за фиксни изработки	Докторски студии на стоматолошки науки		15			
3.	Постапки и третман за постигнување современа естетика во фиксната протетика	Докторски студии на стоматолошки науки		15			
4.	Можности за естетска протетика со примена на керамиката	Докторски студии на стоматолошки науки		15			
5.	Современи аспекти на планирање и реализација на фикснопротетските	Докторски студии на стоматолошки науки		40			

	надоместоци		
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)			
1.	Стабилизација на расклатени заби со фикснопротетички конструкции Бајевска Ј. Мирчев Е. Капушевска Б. Јовановски А. Сотировиќ М. Макед Стоматол Прегл 1999; 22 (1-4): 48-52.		
2.	Tooth preparation for metalceramic construction Бажевска Ј. , Mircev E. 6 th Congress of the Balkan Stomatological Society (Abstracts) Bucharest /Romania: Balkan Stomatological Society, 3-6 maj 2001: 235.		
3.	Фрактура на металкерамички мост Бајевска Ј. 3 Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 11-14.09 2002, Зборник на трудови		
4.	Shaping of the gingival part of the pontic related to the maintaining of oral hygiene Бажевска Ј. , Sapuric M. 9th Congress of the Balkan Stomatological Society (Abstracts). Ohrid: Balkan Stomatological Society, 13-16 maj 2004: 42.		
5.	Акумулација на дентален плак на фикснопротетички конструкции Бајевска Ј. , Петровски Д. Макед Стоматол. Преглед 2004; 28 (1-4): 93-97		
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот			
Вкупен број на научни и стручни трудови	72	монографии	проекти
			книги

Име, средно име и презиме		Марија Крсте Зужелова	
Ден, месец и година на раѓање		13.11.1948	
звање	Редовен професор	ЕМБР	1311948455101
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет Ј.З.У. Универзитетски стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” - Скопје		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање професор	2005	Стоматолошки факултет, Скопје	Ортодонција
Докторат	1989	Стоматолошки факултет, Белград	Ортодонција
специјализација	1977	Стоматолошки факултет, Скопје	Ортодонција
Магистратура	1983	Стоматолошки факултет, Скопје	Ортодонција
диплома	1973	Медицински факултет Отсек стоматологија, Скопје	
Потесно поле на научен интерес	Морфолошки синдроми и расцепи на усни и палатум		
Список на предмети кои наставникот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Ортодонтско хируршки третман на скелетните дентофацијални-неправилности	Докторски студии на стоматолошки науки	45
2.	Орофацијална генетика I	Докторски студии на стоматолошки науки	45

3.	Конвенционална и дигитална рендгенкефалометрија во ортодонција	Докторски студии на стоматолошки науки	45
4.	Естетика во стоматологија: психолошки аспект	Докторски студии на стоматолошки науки	45
5.	Ортодонтско стоматолошка превентива и интерцептива	Докторски студии на стоматолошки науки	60
Репрезентативни референци (мин.5, не повеќе од 10)			
1.	Зужелова М. Ортодонција 2004. Стоматолошки факултет, Скопје		
2.	Бајевска Ј, Манева М, Зужелова М. Ортодонтско-протетски третман при хиподонција на максиларни латерални инцизиви-приказ на случај. Макед. Стоматол. Прегл. 2004;27 (1-4):98-103		
3.	Зужелова М, Кочова М, Димитровска М, Смилева-Нацевска М. Ellis van Creveld синдром-приказ на случај. Макед. Стоматол. Прегл. 2005; 29 (1-2):66-69		
4.	Поповски С, Зужелова М. Микроимпланти-нов пристап во ортодонтската анкаража. Макед. Стоматол. Прегл. 2006; 30 (1): 96-105		
5.	Zuzelova M, Maneva M, Kocova M, Sukarova E. Pfeiffer-ov sindrom: prikaz slucaja. Bilt.UOJ XXXIV,2001:31-36		
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот			
Вкупен број на научни и стручни трудови	136	монографии	проекти 2
			книги 1

Име, средно име и презиме		Јулијана Христијан Ѓоргова	
Ден,месец и година на раѓање		05.01.1947	
звање	Редовен професор	ЕМБР	0501947455108
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” Ѓ Скопје, Стоматолошки факултет Ј.З.У. Универзитетски стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” Ѓ Скопје		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање професор	2002	Стоматолошки факултет, Скопје	Ортодонција
Докторат	1990	Стоматолошки факултет, Скопје	Ортодонција
специјализација	1976	Стоматолошки факултет, Скопје	Ортодонција
Магистратура	1981	Стоматолошки факултет, Скопје	Ортодонција
диплома	1971	Медицински факултет Ѓ Отсек стоматологија , Скопје	
Потесно поле на научен интерес	Раст и развој на краниофацијални структури		
Список на предмети кои наставникот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Антропологија на коските на глава и врат	Докторски студии на стоматолошки науки	45
2.	Орофацијална генетика II	Докторски студии на стоматолошки науки	45
3.	Биомеханички истражувања на	Докторски студии на стоматолошки науки	45

	краниофацијалниот систем		
4.	Дентална оклузија и дисфункција на темпоромандибуларниот зглоб	Докторски студии на стоматолошки науки	45
5.	Ортодонтско стоматолошка превентива и интерцептива	Докторски студии на стоматолошки науки	60
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)			
1	Gjorgova J, Veleviski D, Dzipunova B. Orthodontic and prosthetic rehabilitation of the patient with cleft of lip and of the palate. Balk J Stom. 1999; 3:53-55		
2	Dzipunova B, Gjorgova J, Kanurkova L, Petrova E. Kefalometriskа анализа на поедини линеарни и аголни параметри кај испитаници II класа I одделение. BUOJ 1997; 30(2):103-110		
3	Gjorgova J, Dzipunova B. Maxillary and mandibular incisor and molar vertical dimensions in subjects with excess, normal and lower anterior height. Balk J Stom. 2000; 2 (1):16-18		
4	Џипунова Б, Ѓоргова Ј. Терапија на малоклузија II/1. Макед. Стоматол.Прегл. 2005;29 (3-4):141-144		
5.	Gavrilovic I, Gjorgova J. Lip position in patients with class II division 1. Balk J Stom. 2006; 100:183-186		
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот			
Вкупен број на научни и стручни трудови	105	монографии	проекти 1
			книги

Име, средно име и презиме		Снежана Тодор Иљовска	
Ден,месец и година на раѓање		31.10.1945	
звање	Редовен професор	ЕМБР	3110945455056
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет Ј.З.У. Универзитетски стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” - Скопје		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање	2003	Стоматолошки факултет Скопје	Детска и превентивна стоматологија
Докторат	1988	Стоматолошки факултет Скопје	Детска и превентивна стоматологија
специјализација	1976	Стоматолошки факултет Скопје	Детска и превентивна стоматологија
диплома	1971	Медицински факултет-Отсек стоматологија, Скопје	
Потесно поле на научен интерес	Детска стоматологија		
Список на предмети кои наставникот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Контрола на болката во детската возраст	Докторски студии на стоматолошки науки	45
2.	Лекување на заби со незавршен раст на корен	Докторски студии на стоматолошки науки	45
3.	Протетско збринување кај децата и младинците	Докторски студии на стоматолошки науки	45

4.	Белење на забите	Докторски студии на стоматолошки науки	45
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)			
1.	Иљовска С., Јанкуловска М., Павлевска М., Филдишевски А.: Стоматолошка заштита со подвижна стоматолошка амбуланта, 4. Конгрес на стоматолозите на Македонија (Збор апстракти). Охрид: МСД 2006: 59.		
2.	Иљовска С., Павлевска М. М Јанкуловска, Филдишевски А. Современи аспекти на превенција на кариес кај децата Макед Стоматол Преглед. 2006;30(1)38-41		
3.	Димков А., Иљовска С., Павлевска М. Антибактериско дејство на SnF во плунака Макед Стоматол Преглед 2004;28(1-4)56-60		
4.	Павлевска М, Иљовска С. Димков А. Клиничка евалуација на ендодонскиот третман на млечни заби со некротична пулпа Макед Стоматол Преглед 2006;30(2)177-184		
5.	Gjorgievska E., Iljovska S. Nanopropustljivost- Prednost ili nedostatak restavrativnih materijala? Dentalart 200810(3)510-513		
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот			
Вкупен број на научни и стручни трудови	144	Монографии	Проекти 4 Книги 2

Име, средно име и презиме		Бона Лазар Бајрактарова	
Ден, месец и година на раѓање		25 09 1946	
звање	Редовен професор	ЕМБР	2509946455056
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетски Стоматолошки Клинички Центар-Скопје		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање	2004	Стоматолошки факултет, Скопје	Детска и превентивна стоматологија
Докторат	1988	Стоматолошки факултет, Скопје	Детска стоматологија
специјализација	1978	Стоматолошки факултет, Скопје	Детска и превентивна стоматологија
диплома	1973	Медицински факултет-Отсек стоматологија, Скопје	
Потесно поле на научен интерес	Дентални развојни процеси; дентална трауматологија; превентивна стоматологија		
Список на предмети кои наставник стоматологитот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Дентална трауматологија во детска возраст	Докторски студии на стоматолошки науки	45
2.		Докторски студии на стоматолошки науки	
3.		Докторски студии на стоматолошки науки	
Репрезентативни референци (мин.5, не повеќе од 10)			
1.	Дентална трауматологија. Скопје: Скенпоинт, 2006		
2.	Развиток и ерупција на трајните заби кај децата од СР Македонија. (Научен проект). Министерството за наука на Р. Македонија, 1991		
3.	Трајна дентиција: ембриологија и анатомохистоморфологија. Скопје: Лауренс Костер, 2000		

4.	Компјутерска обработка на податоци во современата научноистражувачка работа. Макед Стоматол Прегл 1986; 10(3-4) :76-81.						
5.	За млечните и трајните заби на детето, во "Факти за животот", УНИЦЕФ, 1997						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	136	монографии		Проекти	2+3	Книги	4 +4

Име, средно име и презиме		Царчев Коста Миле					
Ден,месец и година на раѓање		16.7.1948					
звање	Редовен професор		ЕМБР	1607948450009			
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетски Стоматолошки Клинички Центар-Скопје						
Академски степен	година	институција		област			
Последен избор во звање	2000	Стоматолошки факултет		Детска и превентивна стоматологија			
Докторат	1989	Стоматолошки факултет		Детска и превентивна стоматологија			
специјализација	1978	Стоматолошки факултет		Детска и превентивна стоматологија			
Магистратура							
диплома	1973	Медицински факултет-Отсек стоматологија, Скопје		Детска и превентивна стоматологија			
Потесно поле на научен интерес	Превентивна стоматологија						
Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот	Назив на студиската програма			часови		
1.	Дентален плак и неговата улога во настанување на забниот кариес и пародонталната болест	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
2.	Улогата на флуоридите во превентивата на забниот кариес	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
3.	Орална биолошка одбрана	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
	Ултраструктурни промени кај иницијалната кариозна лезија	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
4.	Кариоген потенцијал на храната	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)							
1.	Царчев М , Саракинова О, Петановски Х, Царчева С. Гласјономерните цемента у употребени како фисурни залевачи при атрауматски реставративен третман. ((АРТ), ; Макед.стоматол.прег. 2004;28(1-4):51-55						
2.	Carcev M ,Petanovski H,Carceva S. Reimplantation of traumatically extracted teeth. Balk J Stom, 2004;8(1):7-10						
3.	Национална стратегија за развој на здравството во Р Македонија до 2010 година,(коавтор) МАНУ, Скопје, 2001.						
4.	Kokoceva-Ivanovska O. Carcev M . Salivari pH and glucose values in children with end without baby						

	bottle caries after consumptions of two types of sweetend liquids. Balk J Stom, 6 (2)2002;						
5.	Кочичева- Ивановска О, Царчев М , Јанкуловска М., Стевановиќ М. Влијанието на топиќалната примена на флуоридите на клиничкиот тек на циркуларниот кариес . Макед Стоматол Прегл 2006; 30(3-4)						
6.	Царчев М , Царчева С, Сараќинова О, Петановски Н. Белење на забите - безбедносни аспекти. Макед. Стоматол. Прегл. 2007;31 (1-2)						
7.	Царчев М и сор. Национална стратегија за превенција на оралните заболувања кај децата од 0-14 години(кординатор); Министерство за здравство на РМ, Скопје ,2008.						
8.	Царчев М. Превентивна стоматологија, 2006, Скопје, Стоматолошки факултет.						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	105	монографии		проекти	2	Книги	1

Име, средно име и презиме		Славе Блаже Наумовски					
Ден,месец и година на раѓање		15.10.1952 год.					
звање	Редовен професор	ЕМБР	1510952450109				
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУУниверзитетската клиника за Максифацијална хирургија Скопје						
Академски степен	година	институција			област		
Последен избор во звање	2007	Стоматолошки факултет, Скопје			Максифацијална хирургија		
Докторат	1997	Стоматолошки факултет, Скопје			Максифацијална хирургија		
специјализација	1985, 1989	Стоматолошки факултет, Скопје			Орална хирургија и Максифацијална хирургија		
Магистратура диплома	1978	Стоматолошки факултет, Скопје					
Потесно поле на научен интерес	Максифацијална хирургија						
Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот	Назив на студиската програма			часови		
1.	Мултидисциплинарен менаџмент на пациентите со вроден расцеп	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
2.	Естетско корективни интервенции на лицето и вилиците	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
3.	Хируршки постапки во склоп на ортодонска терапија	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
4.	Биомедицински аспекти на функционалните и реконструктивните зафати во максифацијалната хирургија	Докторски студии на стоматолошки науки			25		
Репрезентативни референци (мин.5, не повеќе од 10)							
1.	Naumovski S, Dimovska R Orthodontics and maxillofacial surgery in subjects with dentofacial deformities 84 European Orthodontic Congress, Lisabon, Portugal, 2008 R. Dimovska,S. Naumovski ,G.Curcievea-Cuckova,S. Popovski,I. Kirovski- Epidemiology of cleft lip and palate in the Republic of Macedonia						

	I International Congress of MOS, Ohrid, Macedonia 2009 R. Dimovska, S. Naumovski The use of soft-tissue lasers in orthodontics I International Congress of MOS, Ohrid, Macedonia 2009						
2.	Naumovski S, Dimovska R Surgically assisted facemask therapy in cleft lip and palate patients- A case report 84 European Orthodontic Congress, Lisabon, Portugal, 2008						
3.	Naumovski S, Popovic Monevska D, Dimovska R, Kirkov A, Ismani A Surgically assisted facemask therapy in cleft patients XIX European Congress for Cranio-Maxillo-Facial Surgery Bologna, Italy 2008						
4.	Naumovski S, Dimovska R Dentofacial deformities-Maxillofacial surgery and orthodontics XIX European Congress for Cranio-Maxillo-Facial Surgery Bologna, Italy 2008						
5.	Dimovska R, Naumovski S, Multidisciplinary team- basics for treatment of cleft lip and palate patients I International Congress of MOS, Ohrid, Macedonia 2009						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	70	монографии		проекти	2	книги	2

Име, средно име и презиме		Владимир Ристо Поповски					
Ден, месец и година на раѓање		25/06/1956 год.					
звање	Редовен професор		ЕМБР	2506956410000			
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетската клиника за Максилофацијална хирургија Скопје						
Академски степен	година	институција			област		
Последен избор во звање	2008	Унив. “Св. Кирил и Методиј” Стоматолошки факултет, Скопје			Максифацијална хирургија		
Докторат	1998	Унив. “Св. Кирил и Методиј” Стоматолошки факултет, Скопје			Максифацијална хирургија		
специјализација	1989	Унив. “Св. Кирил и Методиј” Стоматолошки факултет, Скопје			Максифацијална хирургија		
Магистратура							
диплома	1980	Унив. “Св. Кирил и Методиј” Стоматолошки факултет, Скопје					
Потесно поле на научен интерес	Онколошка хирургија на глава и врат						
Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот		Назив на студиската програма			часови	
1.	Саливарна патологија-современи дијагностички и терапевтски постапки		Докторски студии на стоматолошки науки			45	
2.	Коскени лезии - диференцијална дијагноза		Докторски студии на стоматолошки науки			45	

3.	Препротетска хирургија	Докторски студии на стоматолошки науки	45
4.	Биомедицински аспекти на функционалните и реконструктивните зафати во максилофацијалната хирургија	Докторски студии на стоматолошки науки	25
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)			
1.	Хируршки интервенции на лицевите аномалии: функционални, говорни и естетски резултати		
2.	Massive Deep Lobe Parotid Neoplasms and parapharyngeal space – occupying lesions		
3.	Malignant Parotid Gland Neoplasms: Contemporary management and quandaries		
4.	Determination of the composition of sialoliths composed of carbonate apatite and albumin using arteficial neural metod		
5.	Дијагностичка и терапевтска евалуација на дифузно отекување на саливарни жлезди		
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот			
Вкупен број на научни и стручни трудови	117	монографии	проекти 1 Книги соработник 3

Име, средно име и презиме		Алберто Алберто Бенедети	
Ден,месец и година на раѓање		15.06.1958	
звање	Вонреден професор	ЕМБР	1506958450103
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУУниверзитетската клиника за Максилофацијална хирургија Скопје		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање	2007	Стоматолошки факултет	Максифацијална хирургија
Докторат	2000	Стоматолошки факултет	Максифацијална хирургија
специјализација	1992	Стоматолошки факултет	Максифацијална хирургија
Магистратура	1992	Стоматолошки факултет	Максифацијална хирургија
диплома	1982 1995	Стоматолошки факултет Медицински факултет	
Потесно поле на научен интерес	Максифацијална хирургија		
Список на предмети кои наставникот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Современ пристап кон третманот на воспалителните процеси на лицето и вратот	Докторски студии на стоматолошки науки	45
2.	Патологија на максиларен синус	Докторски студии на стоматолошки науки	45
3.	Бенигни тумори во ортофацијалната регија	Докторски студии на стоматолошки науки	45
4.	Биомедицински аспекти на функционалните и реконструктивните зафати во	Докторски студии на стоматолошки науки	25

	максилофацијалната хирургија		
Репрезентативни референци (мин.5, не повеќе од 10)			
1.	Benedetti A, Vasilevski B, Naumovski S, Kirkov A, Pancevski G, Arifi B Muxoma of the Maxilla: A Case Report 14 Congress of European Association for Cranio-Maxillofacial Surgery Helsinki: Journal for Cranio-Maxillofacial Surgery 1998:26suppl.1:16		
2.	Benedetti A., Vasilevski B., Naumovski S., Kirkov A., Pancevski G., Iliev A. Clinical study of inflammatory disease in the maxillofacial area. Jornal of Cranio-Maxillofacial Surgery. 2000 :Vol. 28, 3, 1-292.		
3.	Benedetti A., Naumovski S., Popovski V. Popovich D, Iliev A. Clinical response to antibiotic and combined treatment of infections in the maxillofacial area, Journal of Craniomaxillofacial Surgery, Volume 30, Supplement 1, page 220/432, Münster, Germany, 2002.		
4.	Benedetti A, Ilievski B, Naumovski S, Pancevski G, Ismani A, Bozovic S, Murati A Presentation of four clinical cases of metastatic tumors to the maxilla and mandible XVIIth Congress of the European Association for Cranio-Maxillofacial Surgery Journal of Cranio-Maxillofacial Surgery 2004:Vol32 suppl 1:489		
5.	Benedetti A, Popovski V, Iliev A, Ilievski B A giant pleomorphic adenoma of minor buccal salivary gland Journal of Cranio-Maxillofacial Surgery 2008:Vol36 suppl 1:133		
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот			
Вкупен број на научни и стручни трудови	80	Монографии 1	Проекти 1
			книги

Име, средно име и презиме		Александар Тома Грчев	
Ден, месец и година на раѓање		3.3 1960	
звање	Вонреден професор	ЕМБР	0303969450030
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетската клиника за Максилофацијална хирургија Скопје		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање	2007	Стоматолошки факултет	Максифацијална хирургија
Докторат	2000	Стоматолошки факултет	Максифацијална хирургија
специјализација	1994	Стоматолошки факултет	Максифацијална хирургија
Магистратура	1993	Стоматолошки факултет	Максифацијална хирургија
диплома	1985	Стоматолошки факултет Медицински факултет	
Потесно поле на научен интерес	Максифацијална хирургија		
Список на предмети кои наставникот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Современ третман на лицеви скршеници	Докторски студии стоматолошки науки	на 45
2.	Патологија на	Докторски студии	на 45

	темпоромандибуларен зглоб	стоматолошки науки		
3.	Мекоткивни и дентоалвеоларни повреди	Докторски студии	на	45
4.	Биомедицински аспекти на функционалните и реконструктивните зафати во максилофацијалната хирургија	Докторски студии	на	25
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)				
1.	Грчев А., Поповски В., Панчевски Г., Илиев А. Конзервативен третман на вратот на долната вилица - репозиција Македонски стоматолошки преглед, 3-4, 2006.			
2.	Грчев А., Поповски В., Поповиц – Монеvsка Д., Панцевски Г. Специфичности на заздравувањето на скрсениците на темпоромандибуларниот зглоб Acta Chir Maced Vol.2, No 2, Skorje 2004, 41-54.			
3.	Грчев А., Бижовиќ С, Илиев А. Улогата на темпоромандибуларниот остеоартрит во хроничната лицева болка 17 Конгрес на лекарите на Македонија, Охрид, 2007			
4.	Grcev A., Pancevski G., Kirkov A., Iliev A., Bozivic S. Conservative treatment of condylar neck fractures, proposal for an individual approach First Macedonian congress on maxillofacial and neck surgery with international participation. 25-27 May, 2006, Ohrid, R. of Macedonia			
5.	Грчев А., Поповски В., Панчевски Г., Божовиќ С. Оро-фацијалните инфекции како ургентни состојби Македонски стоматолошки преглед, 1-4, 2001			
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот				
Вкупен број на научни и стручни трудови	47	монографии		проекти 1
				книги 2

Име, средно име и презиме		Киро Борис Ивановски		
Ден, месец и година на раѓање		3.11.1960		
звање	Вонреден професор	ЕМБР	0311960450030	
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетски Стоматолошки Клинички центар “Свети Пантелејмон”			
Академски степен	година	институција	област	
Последен избор во звање	2009	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија	
Докторат	2000	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија	
специјализација	1994	Стоматолошки факултет, Скопје	Болести на устата и пародонтот	
Магистратура	1993	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија	
диплома	1986	Стоматолошки факултет, Скопје		
Потесно поле на научен интерес	Пародонтологија, Орална биохемија			
Список на предмети кои наставникот ги предава:				
	назив на предметот	Назив на студиската програма		часови
1.	Научни испитувања во психостоматологијата	Докторски студии	на	45
2.	Медицински аспекти на	Докторски студии	на	45

	афтоидните заболувања	стоматолошки науки	
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)			
1.	Ivanovski K., Nakova M., Wartburton G., Pesevska S., Filipovska A., Nares S., Nunn ME., Angelova D., Angelov N. Psychological profile in oral lichen planus. J.Clin.Periodontol.2005;32:1034-1040		
2.	Ивановски К., Пандилова М., Парцанов Ѓ. Информираност и мотивираност на пародонталните болни и плак контрола. Макед.Стоматол.Прегл. 2008; 32(3-4):193-197		
3.	Пешевска С., Накова М., Ивановски К. Саливарната еластаза -ензимски маркер на пародонталното здравје. Макед.Стоматол.Прегл. 2005; 29(1-4):77-83		
4.	Накова М., Ивановски К., Пешевска С. Основи на оралната физиологија и биохемија, Стоматолошки факултет, Скопје, 2002		
5.	Ивановски К., Пандилова М. Орално здравје. Стоматолошки факултет, Скопје, 2008		
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот			
Вкупен број на научни и стручни трудови	70	монографии	проекти книги 3

Име, средно име и презиме		Поповска Филип Мирјана	
Ден,месец и година на раѓање		11. 11. 1959	
звање	Вонреден професор	ЕМБР	1111959455058
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУУниверзитетски Стоматолошки Клинички центар “Свети Пантелејмон”		
Академски степен	година	институција	област
Последен избор во звање	2009	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија
Докторат	2000	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија
специјализација	1994	Стоматолошки факултет, Скопје	Болести на устата и пародонтот
Магистратура	1991	Стоматолошки факултет, Скопје	Орална патологија, Пародонтологија
диплома	1984	Стоматолошки факултет, Скопје	
Потесно поле на научен интерес	Орална патологија и медицина		
Список на предмети кои наставникот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Современ пристап кон проблемот на оралните претканцерозни состојби	Докторски студии на стоматолошки науки	45
2.	Орално - медицински аспекти на автоимуните заболувања	Докторски студии на стоматолошки науки	45
3.	Молекуларна дијагностиката на заболувањата во оралната празнина	Докторски студии на стоматолошки науки	45
4.	Современи дијагностички постапки во оралната медицина и патологија	Докторски студии на стоматолошки науки	40
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)			
1.	Димитровски В, Поповска М. Основи на оралната пропедевтика. Стоматолошки факултет, Скопје, 2001.		
2.	Поповска М, Димитровски В. Атанасовска-Стојановска А. Диференцијална дијагноза		

	на оралните лезии. Магнаскен, Скопје, 2004.						
3.	Накова М, Поповска М. Дијагностика на оралните лезии. Практикум. Стоматолошки факултет, Скопје, 2006.						
4.	Поповска М., Стојановска -Атанасовска А., Зендели-Бедети Л., Стрезовска С. Преглед на современите терапевски можности во третманот на оралниот лихен планус. Макед. Стоматол. Преглед 2007; 31(1-2); 80-6.						
5.	Popovska M., Anastasios Markopoulos., Eleni Albanidou-Farmaki. Distribution of the T-cell subsets, immunoglobulins A,G, M and Complements in Oral lichen Planus Lesions. Balk J Stom, 2004: 8: 236-239.						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	108	монографии		проекти	1	книги	4

Име, средно име и презиме		Борис Бранко Величковски					
Ден,месец и година на раѓање		18.2.1959					
Звање	Вонреден професор		ЕМБР	1802959450059			
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” - Скопје						
Академски степен	година	институција			област		
Последен избор во звање	2009	Стоматолошки факултет			Орална хирургија		
Докторат	2002	Стоматолошки факултет			Орална хирургија		
специјализација	1994	Стоматолошки факултет			Орална хирургија		
Магистратура	1994	Стоматолошки факултет			Орална хирургија		
диплома	1984	Стоматолошки факултет					
Потесно поле на научен интерес	Импактирани заби						
Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот	Назив на студиската програма			часови		
1.	Современи аспекти на употреба на ласер во оралната хирургија	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
2.	Коскени супституенти и биоматеријали за регенерација на вилчните коски	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
3.	Импантологија со напредни хируршки аугментативни методи	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
4.	Импактирани заби	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
5.	Инфекции во оро-фацијалната регија	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)							
1.	Јанев Ј., Величковски Б., Јанев Е., Јанев Р. Хирушко-ортодонски третман на импактирани максиларни канини. Макед Стоматол Прегл. 1999; 23(1-4): 5-13						
2.	Velickovski B., Kacarska M., Dimitrovski O. Use of computerized tomography in determination of						

	the position of impacted maxillary canine. I th. Macedonian Congres of Maxillofacial and neck surgery, Ohrid25-27 May 2006 Abstract book 2006						
3.	Величковски Б. Кавитации или NICO лезии Стоматолошка ревија; година II,бр.3;2007;42-46						
4.	Andonovska B., Dimova C., Velickovski B. , Panov S. Matrix Metalloproteinase levels in chronic periapical lesions and inflamed dental pulps. Balk J Stom,2008;12:20-25						
5.	Величковски Б. , Димитровски О., Кацарска М., Поповски Ј. Марсупијализација како терапевска опција во хируршкиот третман на фоликуларни одонтогени цисти, III конгрес на стоматолозите од Македонија,Охрид 2002; Зборник на апстракти,112						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	39	монографии		проекти		книги	1

Име, средно име и презиме		Владо Крсте Ванковски					
Ден,месец и година на раѓање		17.05.1960					
звање	Доцент	ЕМБР	1705960450040				
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет Ј.З.У. Универзитетски стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” - Скопје						
Академски степен	година	институција	област				
Последен избор во звање доцент	2006	Стоматолошки факултет, Скопје	Стоматолошка мобилна протетика				
Докторат	2005	Стоматолошки факултет, Скопје	Стоматолошка протетика				
Специјализација	1993	Стоматолошки факултет, Скопје	Стоматолошка протетика				
Магистратура	2001	Стоматолошки факултет, Скопје	Стоматолошка протетика				
Диплома	1984	Стоматолошки факултет, Скопје					
Потесно поле на научен интерес	Стоматолошка мобилна протетика/ дентална имплантологија						
Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот	Назив на студиската програма				часови	
1.	Фиксни конструкции изработени над претходно вградени импланти	Докторски студии на стоматолошки науки				45	
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)							
1.	Ванковски В. СУПРАСТРУКТУРИ НАД ИМПЛАНТАТИ. Европа 92. Скопје 2005.						
2.	Ванковски В. Дијагноза, план на терапија и подготовка на пациентот за имплантирање. Макед Стоматол Прегл 2006; 2: 225-229.						
3.	Vankovski V., Kovacevska G. ZIRCONIUM-CLINICAL EXPERENCES. Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., XXX/1 (2009), 205-215.						
4.	Ковачевска Г., Ванковски В. , Ковачевски А., Петков М., Петровски Д. МИНИ ДЕНТАЛНИ ИМПЛАНТАТИ ЗА РЕТЕНЦИЈА НА ДОЛНА ТОТАЛНА ПРОТЕЗА. Макед Стоматол Прегл 2009; 33 (1-2): 22-28.						
5.	Ванковски В. , Ковачевска Г., Шабанов Е., Петков М. ДЕНТАЛНА ИМПЛАНТОЛОГИЈА, <i>Второ дојолнешо издание.</i> Скопје 2009.						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни и стручни трудови	40	монографии		проекти	1	книги	2

Име, средно име и презиме		Мира Андон Јанкуловска					
Ден,месец и година на раѓање		15. 03. 1961					
звање	Доцент	ЕМБР	1503961455133				
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет, ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар ”Св. Пантелејмон” Скопје						
Академски степен	година	институција			област		
Последен избор во звање	2006 година	Стоматолошки факултет			Детска и превентивна стоматологија		
Докторат	2000 година	Стоматолошки факултет			Детска и превентивна стоматологија		
специјализација	1996 година	Стоматолошки факултет			Детска и превентивна стоматологија		
Магистратура	1994 година	Стоматолошки факултет			Детска и превентивна стоматологија		
диплома	1985 година	Стоматолошки факултет					
Потесно поле на научен интерес	Забоздравство во заедницата, превентивна стоматологија, флуоридите во превенирање на денталниот кариес, де/реминерализација, стоматолошка едукација						
Список на предмети кои наставникот ги предава:							
	назив на предметот	Назив на студиската програма			часови		
1.	Едукација и мотивација - примарни фактори во превенцијата на оралните заболувања	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
2.	Нови класификации за кариозните лезии	Докторски студии на стоматолошки науки			45		
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)							
1.	Јанкуловска М.: „Орална микрофлора и денталниот кариес”, Графотисок, Скопје, 2004.						
2.	Јанкуловска М., Иљовска С., Павлевска М.: Модерна конзервативна терапија на забите во развиток, Макед. Стом. Преглед 2006; 30 (1) : 42-46						
3.	Јанкуловска М., Гетова Б., Павлевска М., Иљовска С., Кокочева-Ивановска О.: Едногодишна клиничка евалуација Адмира-ормоцер базиран реставративен материјал И Адмира залевач, Макед. Стом. Преглед 2006; 30 (2) : 193-196						
4.	Иљовска С., Јанкуловска М., Павлевска М., Пандилова М: Забоздравство во заедницата, Стоматолошки факултет, Скопје, 2006						
5.	Јанкуловска М.: „Флуоридите во оралниот медиум во превенцијата на денталниот кариес” Графотисок, Скопје, 2006.						
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот							
Вкупен број на научни И стручни трудови	75	монографии	2	проекти	2	книги	1

Име, средно име и презиме		Марија Миодраг Стевановиќ					
Ден,месец И година на раѓање		07. 06. 1966					

звање	Доцент		ЕМБР	0706966455012	
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар “Св. Пантелејмон” Скопје				
Академски степен	година	институција		област	
Последен избор во звање	2006	Стоматолошки факултет, Скопје		Катедра за детска и превентивна стоматологија	
Докторат	2004	Стоматолошки факултет, Скопје		Детска и превентивна стоматологија	
специјализација	1996	Стоматолошки факултет, Скопје		Детска и превентивна стоматологија	
Магистратура	2000	Стоматолошки факултет, Скопје		Детска и превентивна стоматологија	
диплома	1989	Стоматолошки факултет, Скопје			
Потесно поле на научен интерес	Орална апликација на ласери и Рендгенологија во стоматологијата				
Список на предмети кои наставникот ги предава:					
	назив на предметот	Назив на студиската програма		часови	
1.		Докторски студии на стоматолошки науки			
2.		Докторски студии на стоматолошки науки			
3.		Докторски студии на стоматолошки науки			
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)					
1.	Марија Стевановиќ, Микроелементи, исхрана и кариес, Скопје 2004				
2.	И. Богдановски, М. Накова, М. Стевановиќ. За стоматолошката болка-Диференцијално дијагностички разлики помеѓу денталната, пулпалната и психогената болка, Скопје, 1998.				
3.	Stevanovic M., Petrovska M., Stevanovic M., Mirceva M. Bactericidal Effects of Er: YAG Laser Irradiation in Root Canals, J. Oral Laser Applications. 2004, 4: 43-46.				
4.	Стевановиќ Милена, Стевановиќ Марија, Ивановски Киро, и сор. Прирачник за превенција на професионална експозиција на крвно преносливи причинители. Мин. за здравство и ЈЗУ Кл. за инфективни болести и фебрилни сосотојби. Скопје 2009				
5.	Gjorgievska E, Nicholson JW, Gjorgovski I, Ijovska S., Stevanovic M. Microleakage evaluation of dental restoratives in deciduous and young permanent immature teeth. Acta Stomatologica Naissi 2008;24(58):801-812				
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот					
Вкупен број на научни и стручни трудови	75	Монографии	3	Проекти	3 книги

Име, средно име и презиме	Моневска-Поповиќ Александар Даница				
Ден, месец и година на раѓање	18.07.1963 год.				
звање	Доцент		ЕМБР	1807963455040	
Име на институцијата каде наставникот работи	Универзитет “Св. Кирил И Методиј” - Скопје, Стоматолошки факултет ЈЗУ Универзитетската клиника за Максилофацијална хирургија Скопје				
Академски степен	година	институција		област	

Последен избор во звање	2006	Стоматолошки факултет, Скопје	Максилофацијална хирургија
Докторат	2004	Стоматолошки факултет, Скопје	Максилофацијална хирургија
специјализација	1995	Стоматолошки факултет, Скопје	Максилофацијална хирургија
Магистратура	1996	Стоматолошки факултет, Скопје	Максилофацијална хирургија
диплома	1987	Стоматолошки факултет, Скопје	
Потесно поле на научен интерес	Максилофацијална хирургија		
Список на предмети кои наставникот ги предава:			
	назив на предметот	Назив на студиската програма	часови
1.	Современи аспекти во дијагностика и третман на орален канцер	Докторски студии на стоматолошки науки	45
2.	Хронични периапикални лезии и вилични цисти	Докторски студии на стоматолошки науки	45
3.	Биомедицински аспекти на функционалните и реконструктивните зафати во максилофацијалната хирургија	Докторски студии на стоматолошки науки	25
Репрезентативни референци (мин. 5, не повеќе од 10)			
1	D.Popovich Monevska, S.Naumovski, V.Popovski, S.Bozovich, A.Iliev Predicting oral cancer behavior by multiple histopathologic parametars Journal of Cranio-maxillofacial Surgery, Volumen 34, Supl.1, Sep.2006, pages 75-78,Medimond		
2	D.Popovich-Monevska,S.Naumovski, V.Popovski, A.Benedeti,S.Bozpvich, A.Iliev Loco regional recurrence of OSSC Journal of Cranio-Maxillofacial Surgery, Vol.36 Supplement 1,Sep.2008 Page 123		
3	Поповиќ-Моневска Д.,Наумовски С.,Кирков А.,Божовиќ С Семиквантитативен метод за бодување на степенот на малигнитет на оралниот карцином Македонски Стоматолошки Преглед, 2005, 29 (1-2) ; 95-98		
4	Поповиќ-Моневска Д, Наумовски С.Грчев А, Бопжовиќ С.,Илиев А Орален планоцелуларен карцином-дијагностика и терапија Македонски Стоматолошки Преглед 1,2006		
5	Поповиќ Моневска Д. Алергиски реакции на локални анестетици Стоматолошка Ревија , 2007		
Збирни научни податоци односно стручни активности на наставникот			
Вкупен број на научни и стручни трудови	52	монографии	
		проекти	1
		Книги	3

ПОМОШЕН НАСТАВЕН КАДАР

Име и презиме: Катарина Дирјанска
Последен избор во звање: Асистент 2005 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Вера Радојкова-Николовска
Последен избор во звање: Асистент, 2006 год.

Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Мирјана Перковска-Бибановска
Последен избор во звање: Асистент, 2004 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Соња Миндова
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Стевица Ристоска
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Кристина Митиќ
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Емилија Стефановска
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Љупчо Поповски
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2003 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Алексова Ефрем Павлина
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Стојановска Трајан Вера
Последен избор во звање: Асистент, 2005 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Аџисанкова Тодор Илијана
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети I

Име и презиме: Ренцова Петре Василка
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Глигорова-Неделковска Глигор Марија
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Филиповска-Мицевска Томислав Весна
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Мирчева Божидар Елена
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2005 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Јовановски Јордан Николче
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Ефтмоска Воислав Марина
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Љуба Симјановска
Последен избор во звање: Асистент, 2006 год.
Предмети: Орална хирургија I, Орална хирургија II

Име и презиме: Марина Кацарска
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Орална хирургија I, Орална хирургија II

Име и презиме: Едвард Јанев
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Орална хирургија I, Имплантологија

Име и презиме: Андрејчо Грнчаровски
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Орална хирургија I, Имплантологија

Име и презиме: Владимир Бојациев
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Орална хирургија I, Орална хирургија II

Име и презиме: Владимир Филиповски
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Орална хирургија II, Имплантологија

Име и презиме: Гордана Апостолова
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2008 год.
Предмети: Претклиничка орална хирургија, Орална хирургија I,

Име и презиме: Даниела Велеска Стефковска
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2008 год.
Предмети: Претклиничка орална хирургија, Орална хирургија I,

Име и презиме: Бојана Ристо Даскалова
Последен избор во звање: Асистент, 2006 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Роберт Јордан Јанев
Последен избор во звање: Асистент, 2006 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Елена Душко Петрова
Последен избор во звање: Асистент, 2006 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Билјана Љубомир Џипунова
Последен избор во звање: Асистент, 2006 год.

Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Наташа Насе Тошеска-Спасова
Последен избор во звање: Асистент, 2006 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Билјана Крсте Богдановска
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Цветанка Драган Мишевска
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети I

Име и презиме: Ирена Велимир Гавриловиќ
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Марија Васил Манева
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Јасна Георги Петровска
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Мери Павлевска
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Александар Филдишевски
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Весна Амбаркова
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Александар Димков
Последен избор во звање: Асистент, 2009 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Олга Кокочева-Ивановска
Последен избор во звање: Асистент, 2009 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Антонио Кирков
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Горан Панчевски
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Сузана Божовиќ
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Александар Илиев
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Сања Панчевска
Последен избор во звање: Асистент, 2005 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Сашко Богдановски
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Благоја Даштевски
Последен избор во звање: Асистент, 2008 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Анета Ангеловска
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2006 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Соња Петкова
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2005 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Надица Јанева
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2005 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Атанас Шуков
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2004 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Јулијана Николовска
Последен избор во звање: Асистент, 2004 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Емилија Бајрактарова
Последен избор во звање: Асистент, 2009 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Сашо Јовановски
Последен избор во звање: Асистент, 2007 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Светлана Цветкова-Гачева
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2005 год.
Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Драган Петровски
Последен избор во звање: Помлад асистент, 2006 год.

Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Игор Стоев

Последен избор во звање: Помлад асистент, 2005 год.

Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Андреја Јовановски

Последен избор во звање: Помлад асистент, 2005 год.

Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Марјан Петков

Последен избор во звање: Помлад асистент, 2008 год.

Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Анета Мијовска

Последен избор во звање: Помлад асистент, 2009 год.

Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Весна Јуруковска

Последен избор во звање: Помлад асистент, 2009 год.

Предмети: Група на предмети

Име и презиме: Наташа Ставрева

Последен избор во звање: Помлад асистент, 2009 год.

Предмети: Група на предмети

- **Трошоци за студиите:** 35 ЕУР за 1 кредит

- **Оптимален број на запишани студенти по година:** 20

ПОДАТОЦИ ЗА АНГАЖИРАНОСТ НА КАДРИТЕ

Податоци за ангажираност на кадрите:

Наставата на Школата за докторски студии се изведува интердисциплинарно, со учество на кадар од Стоматолошкиот, Медицинскиот и Природноматематичкиот факултет при УКИМ.

во прилог:

- Спогодба за уредување на меѓусебните односи во вршењето на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност и за уредување на работниот однос на наставниците и соработниците од Стоматолошкиот факултет
- Договор за ангажирање на наставници од Медицинскиот факултет
- Договор за ангажирање на наставници од Природно-математичкиот факултет

I. Предмети на Школата за докторски студии по стоматолошки науки

Наставните предмети распоредени во модули кои ги изведуваат наставници на Стоматолошкиот факултет се следни:

Модул А

Задолжителни предмети:

1. Современи дијагностички и терапевтски процедури кај парцијалната и тоталната беззабност
2. Современи аспекти на планирање и реализација на фикснопротетските надоместоци

Изборни предмети:

1. Вилично -зглобни неправилности: (прв дел)
2. Вилично-зглобни неправилности: (втор дел)
3. Биомеханички карактеристики на цвакалниот систем
4. Меѓувилични односи во стоматолошката протетика: современи приоди во нивната регистрација и грешки при нивното одредување
5. Биолошки основи на парцијалните протези , дефинирање на основните проблеми на парцијалната беззабност и предлог мерки за санирање на овие состојби.
6. Индикација, планирање и примена на фиксните протретски конструкции
7. Биомеханички принципи на препарација на заби за фиксни изработки
8. Постапки и третман за постигнување современа естетика во фиксната протетика
9. Можности за естетска протетика со примена на керамиката
10. Фиксни конструкции изработени над претходно вградени импланти

Модул Б

Задолжителни предмети:

1. Ортодонтско стоматолошка превентива и интерцептива
2. Естетско-функционални реставративни стоматолошки процедури

Изборни предмети:

1. Дентален плак и неговата улога во настанување на забниот кариес и пародонталната болест
2. Улогата на флуоридите во превентивата на забниот кариес
3. Орална биолошка одбрана
4. Ултраструктурни промени кај иницијалната кариозна лезија
5. Кариоген потенцијал на храната
6. Едукација и мотивација - примарни фактори во превенцијата на оралните заболувања
7. Контрола на болката во детската возраст
8. Лекување на заби со незавршен раст на корен
9. Дентална трауматологија во детска возраст
10. Протетско збринување кај децата и младинците
11. Нови класификации за кариозните лезии
12. Антропологија на коските на глава и врат
13. Ортодонтско хируршки третман на скелетните дентофацијални- неправилности
14. Орофацијална генетика I
15. Орофацијална генетика II
16. Биомеханички истражувања на краниофацијалниот систем
17. Конвенционална и дигитална рендгенкефалометрија во ортодонција
18. Дентална оклузија и дисфункција на темпоромандибуларниот зглоб
19. Естетика во стоматологија: психолошки аспект
20. Белење на забите
21. Достигнувања на атхезивните системи
22. Композитни материјали - поделба и одредување на квалитетот
23. Дејството на ласерот врз тврдите ткива
24. Коронарна микропропусливост кај ендодонтско третирани заби
25. Биокompatибилноста и современите реставративни материјали
26. Методологија на испитување на квалитетот на техниките за обработка и полнење на коренските канали на забите
27. Испитување на биолошките и техничките својства на материјалите за полнење на коренските канали
28. Методологии на испитување на влијанието на сретствата за иригација на коренските канали врз виталните ткива и останатите дентински структури
29. Хистопатолошка и микробиолошка анализа на периапикалните заболувања
30. Испитувања поврзани со промените кои настануваат врз забните структури по спроведеното белење на витални и невитални заби

Модул В

Задолжителни предмети:

1. Инфекции во орофацијалната регија
2. Биомедицински аспекти на функционалните и реконструктивните зафати во максилофацијалната хирургија

Изборни предмети:

1. Современ пристап кон третманот на воспалителните процеси на лицето и вратот
2. Современ третман на лицеви скршеници
3. Современи аспекти во дијагностика и третман на орален канцер
4. Мултидисциплинарен менаџмент на пациентите со вроден расцеп
5. Патологија на максиларен синус
6. Саливарна патологија-современи дијагностички и терапевтски постапки

7. Естетско корективни интервенции на лицето и вилиците
8. Коскени лезии - диференцијална дијагноза
9. Патологија на темпоромандибуларен зглоб
10. Современи аспекти на употреба на ласер во оралната хирургија
11. Коскени супституенти и биоматеријали за регенерација на виличните коски
12. Бенигни тумори во оро-фацијалната регија
13. Хронични периапикални лезии и вилични цисти
14. Хируршки постапки во склоп на ортодонтска терапија
15. Препротетска хирургија
16. Имплантологија со напреднати хируршки аугментативни методи
17. Мекоткивни и дентоалвеоларни повреди
18. Импактирани заби

Модул Г

Задолжителни предмети:

1. Современи дијагностички постапки во оралната медицина и патологија
2. Тераписки можности на пародонталната болест

Изборни предмети:

1. Современ пристап кон проблемот на оралните претканцерозни состојби
2. Орално - медицински аспекти на автоимуните заболувања
3. Хематолошки претраги кај крвните дискразии
4. Имунохистохемиска и молекуларна анализа на оралните дерматози
5. Дијагностички дилеми на различните пемфигоидните лезии во оралниот кавитет
6. Молекуларна дијагностиката на заболувањата во оралната празнина
7. Научни испитувања во психостоматологијата
8. Медицински аспекти на афтоидните заболувања
9. Орално медицински аспекти на глоситисите
10. Орални аспекти на вирусните заболувања
11. Епидемиолошки и системски аспекти во етиологијата на пародонталната болест
12. Примена на нискоенергетските ласери во пародонтологијата
13. Примена на високоенергетските ласери во пародонтологијата
14. Анализа на коскениот ткиво
15. Плунката -дијагностички медиум во пародонтологијата
16. Микробиошки аспекти на пародонтопатијата
17. Генетика и пародонтологија
18. Имунолошки аспекти на пародонталната болест

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

Наставата на последипломските докторски студии ќе се реализира во просториите на Стоматолошкиот факултет во Скопје, Универзитетски клинички центар „Св. Пантелејмон“ и Универзитетскиот клинички центар за максилофацијална хирургија во Скопје. За таа цел на располагање се: Клиниката за ортодонција, клиниката за детска и превентивна стоматологија, Клиниката за стоматолошка протетика, Клиниката за дентална патологија и терапија, Клиниката за орална хирургија и Клиниката за болести на устата и пародонтот.

- **Место за реализација на студиската програма:** Стоматолошки факултет, Скопје

- **Простор и опрема:** 2 згради, анекс, барака (стар деканат), амфитеатри, предавални, претклинички и забно-протетски лаборатории и клинички сали:

- зграда на Универзитетски клинички центар “Св. Пантелејмон”, со вкупна површина 4650м²

- зграда на Универзитетската клиника за Максилофацијална хирургија, со вкупна површина 1513 м²

- анекс со вкупна површина 650 м²: деканат и административен дел

- барака (стар деканат), со вкупна површина 300 м²

- 1 амфитеатар со 150 места

- 1 амфитеатар со 120 места

- 2 предавални со по 30 места

- библиотека со 20 места

Во прилог е доставен анекс 1:

Преглед на просторот и работите кои ќе се користат истовремено за вршење на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност

- претклинички лаборатории, технички сали и клинички сали

Претклинички лаборатории (сали)	Предмети	Опрема	Цена (евра)
За мобилна протетика	Анатомија на вилицы и заби Претклиничка мобилна протетика (тотална протеза) Претклиничка мобилна протетика (парцијална протеза) Гнатологија	10 работни места, 10 фантоми за работа на студенти, 100 модели со парцијална, тотална беззабност и со сите заби, 10 микромотори со колењаци и турбини, 30 артикулатори, 1 политуб, 1 гипстример, паралелометар, кивети, лажицы за отпечатоци, ножиња за гипс, ножиња за восок, технички клешти, шпакли, ножички	200 000
За фиксна протетика	Претклиничка фиксна протетика I Претклиничка фиксна протетика II	Комплет симулационо работно место(10), колењак плав(10), глава за колењак (10), насадник(2), колењак црвен(10), нож за моделација(10)	200 000
За болести на заби	Претклиничка кариологија Претклиничка ендодонција	Комплет работни симулациони места со турбини, колењаци, микромотори и кумплунзи (10). Лабораториски столчиња со држач за пешкири(10). Стоматолошки прегледи (10). Нагледни модели за ендодонција(7). Нагледни модели за кариологија со препарации (20). Симулационен модел за горна вилица(1). Симулационен модел за долна вилица(1). Школска табла (1). Миксер за амалгам (1). Хелио лампа(1),светлосен микроскоп (1),материјали за реставративни процедури,инструменти и материјали за ендодонтска терапија	200 000
За орална хирургија (фантом сала)	Претклиничка орална хирургија	Фантоми за претклинички вежби(4); физиодисперзери(4); черепи(2); мандибули(4)	100 000
биохемиска лабораторија	1. Орална биохемија 2. Орална медицина и патологија	Бинокуларен микроскоп(1), апарат за биохемиска анализа-спектрофотометар(1);pH-метар(1); центрифуга (1); автоматизиран бројач за крвна слика (1); дигитална вага (1); лабораториски инвентар (стакларија); лабораториски мебел; хемикалии; фрижидер за складирање на биолошки материјал	150 000
Рентген лабораторија	Стоматолошка рентгенологија	2 апарати за реторалвеоларни снимки, 1 ортопантомограф, 1 телерендген, темна комора со апарат за автоматско развивање	300 000

Заботехнички лаборатории	Предмети	Опрема	Цена(евра)
за мобилна протетика	Клиничка мобилна протетика (тотална протеза) Клиничка мобилна протетика (парцијална протеза)	20 микромотори со насадници,35 артикулатори,15 сам артикулатори, 15 стратос артикулатори, еклипс апарати за протези, ивокап систем, 2 кастомати, 4 печки за жарење, сушара, 3 пескари, 3 апарати за електролиза, 3 сепаратори, 5 политуба, 4 полирмотори, адрија апарат за испирање, 3 гипстримери, 20 бигели за кивети, 25 кивети, апарат за дублирање, вакум формер апарат, паралелометри, фрез апарат, апарати за пунктирање и лотање, 3 ивомати	500 000
за фиксна протетика	Клиничка фиксна протетика I Клиничка фиксна протетика II	20 микромотори со насадници,35 артикулатори,15 сам артикулатори, 15 стратос артикулатори, еклипс апарати за протези, ивокап систем, 2 кастомати, 4 печки за жарење, сушара, 3 пескари, 3 апарати за електролиза, 3 сепаратори, 5 политуба, 4 полирмотори, адрија апарат за испирање, 3 гипстримери, 20 бигели за кивети, 25 кивети, апарат за дублирање, вакум формер апарат, паралелометри, фрез апарат, апарати за пунктирање и лотање, 3 ивомати	500 000
Клинички сали	Предмети	Опрема	Цена(евра)
Клиника за ортодонција/10 работни места	Ортодонција I, II	Комплет работно место со микромотор (10), насадник (5), турбина (1) и кумплунг (10); терапевтски столчиња (5), негатоскоп (1); хелио-лукс (1); забарски прегледи (150), барабан за стерилизација (3); бубрежњаци метални (32); ортодонтски клешти (52), клешти за фиксна ортодонтска терапија (31), прибор за метриска анализа (1), пеани (17), српест инструмент (12), скалери (9), динамометар (1), позиционер мерач за брекети (1), цвик клешти (7), дистален цвик клешта (2),суви стерилизатори (1); кавоклав(1);	500 000
Клиника за ортодонција/3 работни места	Ортодонција I , II	Комплет работни места со микромотор(3); колењак (3), насадник (1), терапевтски столчиња (3), хелио-лукс (1);	200 000

		нагледно средство-фетус (1),микромотор Сирона (2);	
Клиника за Детска и превентивна стоматологија / 10 работни места	Детска стоматологија I и II Превентивна стоматологија	Комплет работно место со микромотор, колењак, турбина и кумплунг (10); терапевтски столчиња (6), негатоскоп (1); Каво сонифлекс-Лукс (10), хелио-лампи (10); забарски прегледи (200), барабан (1); касети метални(2); рачни инструменти (900); суви стерилизатори (1); кавоклав(1); апарат за електроаналгезија (1); насадници (10); аер-флекс (10); клешти забарски (111); полуѓи забарски (32);масички за ендодонција (2)	500 000
Клиника за Детска и превентивна стоматологија /3 работни места	Стоматолошка рентгенологија Дентална трауматологија	Комплет работно место со микромотор, колењак, турбина и кумплунг (3); терапевтски столчиња (3), негатоскоп (1); хелио-лампи (4); масички за ендодонција (1); стерилизатор (1); барабан (1)	200 000
Клиника за Детска и превентивна стоматологија / општа анестезија	Детска стоматологија I и II	Комплет работно место со микромотор, колењак, турбина и кумплунг (1); терапевтско столче (1); апарат за анестезија Драгер (1); сонифлекс (1); насадник (1); аспиратор оперативен (1); ларингоскоп (1); хелио-лампа (1); барабан за стерилизација (3); бубрежњаци метални (4); амбу (2); кревет болнички (2); боца за кислород (1); мобилен пациент монитор (1); дефибрилатор (1); сталак за инфузија (1)	250 000
Клиника за мобилна протетика / 10 работни места	Клиничка мобилна протетика (тотална протеза) Клиничка мобилна протетика (парцијална протеза) Протетичка естетска стоматологија	10 комплет работни места со микромотори,колењаци, турбини и кумплунзи, 7 терапевтски столчиња, 2 каво сонифлекс-лукс,1 хелиолампа, 270 стоматолошки прегледи, 27 метални бубрежњаци, 4 метални касети, 12 клешти, 10 полуѓи, 9 форцепси, 9 носачи за амалгам, 116 екскаватори, 1 ултратон, 1 коронафлекс, сув стерилизатор, 4 екартери, 100 лажици за отпечатување, ножиња, шпиртни лампи, шпатули, шпакли	500 000
Клиника за фиксна протетика / 10 работни места	Клиничка фиксна протетика I Клиничка фиксна протетика II	Комплет работно место со микромотор, колењак, турбина и кумплунг (10), терапевтски столчиња(5), Каво Сонифлекс ,Лукс(2), забарски прегледи(550) , Каво Коронафлекс-апарат за избивање	500 000

		на коронки и мостови(1), хелио-лампа(1) лажици за отпечатување(100), бубрежњак(27), метални касети(4), Ор. хируршки клешти(12), полуѓи(10), форцепс фаќалки(9), носачи за амалгам(9), екскаватори(116), ултратон(1), сув стерилизатор(2), екартери(4), иглоцид(1)	
Клиника за болести на забите и ендодонтот клиничка сала 1 / 10 работни места	Клиничка кариологија I, II Клиничка ендодонција I, II Реставративна естетска стоматологија	Комплет работни места со микромотор, турбина, колењак и кумплунг (10). Негатоскоп (1). Терапевтски столчиња (10). Апарат за виталитет (1). Термокаутер (1). Сонифлекс (1). Хелиолампи (6). Забарски прегледи (60). Барабани (1). Касети метални (3). Суви стерилизатори (2). Апарат за подмачкување на насадни инструменти (1).	500 000
Клиника за болести на забите и ендодонтот клиничка сала 2 / 10 работни места	Клиничка кариологија I, II Клиничка ендодонција I, II Реставративна естетска стоматологија	Комплет работни места со микромотор, турбина, колењак и кумплунг 10. Терапевтски столчиња (10), забарски инструменти (60), Апарат за виталитет (1). Хелиолампи (10). Барабани(2). Метални касети(3). Апарат Диагност(1). Апекс локатор(1). Тхермафил сет (2). Миксер за амалгам (1). Сала 3 - со 3 работни места со: микромотор, турбина , колењак и кумплунг. Терапевтски столчиња (3), Миксер за амалгам (1), Солукс лампа (1), Негатоскоп (1), хелио лампа(1) Кабинет за ласер терапија: комплет работно место со микромотор(1), турбина(1), колењак и кумплунг, терапевтско столче(1) , забарски инструменти (10), Ласер(1)	500 000
Клиника за болести на забите и ендодонтот клиничка сала 3 работни места	Клиничка кариологија I, II Клиничка ендодонција I, II Реставративна естетска стоматологија	Комплет работни места (3); апарат за виталитет (1); турбини (2); колењаци (2); насадник (1), хелио-лукс (1); микромотор Сирона (2); кавитрон - инсерт (1);	200 000
Клиника за орална хирургија / 8 работни места	Орална хирургија I Орална хирургија II	Комплет работно место со микромотор, колењак, турбина и кумплунг (8); терапевтски столчиња (8), негатоскоп (1); забарски прегледи (250), барабани (39); касети метални(15); клешти за екстракција на заб (700); полуѓи за екстракција на заб (800); суви	400 000

		стерилизатори (3); автоклави(2);	
Клиника за орална хирургија / операциони сали-3	Орална хирургија II	Комплет работно место со микромотор, колењак, турбина и кумплунг (3); терапевтски столчиња (6), негатоскоп (3); касети метални (8)	200 000
Клиника за орална хирургија / сала за имплантологија	Имплантологија	Комплет работно место со микромотор, колењак, турбина и кумплунг (1); терапевтски столчиња (2), негатоскоп (1); имплантолошки сет(1)	200 000
Клиника за орална хирургија / просторија за стерилизација	Орална хирургија I Орална хирургија II	суви стерилизатори (3); автоклави(2);	100 000
Клиника за болести на устата и пародонтот / 10 работни места	Клиничка пародонтологија I и II Орална хигиена	Комплет работно место со микромотор, колењак, турбина и кумплунг (10); терапевтски столчиња (6), негатоскоп (1); термокаутер (1); Каво сонифлексу-Лукс (10), хелио-лампи (4); забарски прегледи (140), барабани (15); бубрежњаци метални(16); касети метални(14); инструменти за киретажа на деб (800); суви стерилизатори (4); кавоклав(1); аер-флекс (5); каво-сонифлекс (26); насадници (5); профифлекс(5), кумплунзи (27); сиро-про насадник (3)	500 000
Клиника за болести на устата и пародонтот / сала за физикална терапија	Фокалоза	Забарска столица -Југодент (3); Ласер-Скорпион (3); апарат перипробе (1)	50 000
Клиника за болести на устата и пародонтот / операциона сала	Клиничка пародонтологија I и II	Работен стол со микромотор, кумплунг и колењак (1); хируршки апарат Драгер (1), негатоскоп (1); кварцна лампа (1); дијапроектор(1); барабани (5); хируршки инструменти (240);	200 000
Клиника за болести на устата и пародонтот / 3 работни места (рутина)	Претклиничка пародонтологија I и II Орална медицина и патологија Пациенти со ризик за стоматолошки интервенции	Комплет работни места (3); апарат за виталитет (1); турбини (2); колењаци (2); насадник (1), хелио-лукс (1); микромотор Сирона (2); кавитрон - инсерт (1);	200 000
Клиника за максилофацијална хирургија / 1 сала со 2 работни места	Максилофацијална хирургија I и II	Комплет работни места (2); апарат за виталитет (1); турбини (2); колењаци (2); насадник (1), хелио-лукс (1); микромотор Сирона (2); кавитрон - инсерт (1);	150 000
Клиника за максилофацијална хирургија	Максилофацијална хирургија I и II Анестезија и	Работен стол со микромотор, кумплунг и колењак (1); хируршки апарат Драгер (1), негатоскоп (1);	200 000

/ 1 операциона сала	седација	кварцна лампа (1); дијапроектор(1); барабани (5); хируршки инструменти (240);	
Клиника за максилофацијална хирургија - 1 одделение за преврски	Максифацијална хирургија I и II	Комплет работно место со микромотор, колењак, турбина и кумплунг (1); терапевтски столчиња (2), негатоскоп (1); барабани (5); хируршки инструменти (240);	100 000
Клиника за максифацијална хирургија - 1 соба за резанимација	Анестезија и седација	Работен стол со микромотор, кумплунг и колењак (1); хируршки апарат Драгер (1), негатоскоп (1); кварцна лампа (1); дијапроектор(1); барабани (5); хируршки инструменти (240);	100 000
Клиника за максифацијална хирургија - 1 рутинска операциона сала	Максифацијална хирургија I и II Анестезија и седација	Комплет работно место со микромотор, колењак, турбина и кумплунг (3); терапевтски столчиња (6), негатоскоп (3); касети метални (8) хируршки инструменти (240);	200 000
Барака / компјутерска училница	База на испитни прашања за сите наставни предмети	Сервер, компјутери 32, постоља за компјутери 32	150 000
Библиотека		Над 8000 книги, стручни списанија и друга литература, 2 компјутера, 20 места	150 000
Фотолабораторија		1 дигитален апарат, 1 апарат(обичен), јобо стр 2, објектив никон Аф 105мм, слајд дупликатор, полици, стативи, камера панасоник, комплет опрема за фотлабораторија, ЕСБ 29 макроблиц Никон 1, слајд дупликатор Бовенс 1, фотоапарат ФМ 2, компјутер 1	150 000
вкупно			9. 050. 000

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ"

Бр. 02-182/5
07-7 2009 год.
СКОПЈЕ

Јавна здравствена установа
УНИВЕРЗИТЕТСКИ СТОМАТОЛОШКИ КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР
СВЕТИ ПАНТЕЛЕЈМОН

Бр. 03-215/19
7.07 2009 год.
Скопје

Република Македонија
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ" - СКОПЈЕ
СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Бр. 02-687
7.07 2009 год.
СКОПЈЕ

Согласно со член 4, точка 1 и членовите 6, 7, 18 и 24 од Спогодбата за уредување на меѓусебните односи во вршењето на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност и за уредување на работниот однос на наставниците и соработниците (во натамошниот текст: Спогодбата), договорните страни:

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - Стоматолошки факултет, застапуван од ректорот проф. д-р Велимир Стојковски и претставуван од деканот проф. д-р Александар Грчев (во натамошниот текст: Стоматолошки факултет),

и

Јавната здравствена установа Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“, застапувана од директорот д-р Аријан Даци (во натамошниот текст: Универзитетска стоматолошка клиника),

го склучуваат кон Спогодбата следниов

АНЕКС 1

Преглед на просторот и работите кои ќе се користат истовремено за вршење на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност

Член 1

Согласно со член 4, точка 1 од Спогодбата, Универзитетската стоматолошка клиника е согласна да обезбедува просторни и технички услови за реализација на теоретската и практичната настава согласно со потребите единствено и само на Стоматолошкиот факултет за спроведување на неговите студиски програми на трите циклуси на високото образование, да обезбедува услови за спроведување на програмите за образование на кадри според Законот за здравствена заштита (специјализации и супспецијализации), како и да обезбедува услови за реализација на научноистражувачката работа и развој на научната доктрина од заеднички интерес.

Член 2

За реализација на таа цел, согласно со член 7, став 1 од Спогодбата, Универзитетската стоматолошка клиника е согласна за потребите на Стоматолошкиот факултет, високообразовната (теоретска и/или практична) и научноистражувачката дејност непречено да се остварува во просториите и со опремата на Универзитетската стоматолошка клиника коишто истовремено се користат за вршење на здравствената дејност.

Договорните страни се согласни за просториите и опремата каде што ќе се врши, односно со кои ќе се врши високообразовна и научноистражувачка дејност да се сите простории и сета опрема каде што ќе се врши, односно со кои

се врши здравствената дејност на Универзитетската стоматолошка клиника, сета опрема која Универзитетската стоматолошка клиника ја користи во вршењето на здравствената дејност, како и просториите кои во иднина би биле изградени, доградени, адаптирани и сл. за вршење на здравствена дејност.

Одредбата од претходниот став соодветно се однесува и за опремата.

Член 3

Просториите од член 2 на овој Анекс, кои истовремено се користат за вршење на здравствена, високообразовна и научноистражувачка работа, можат да бидат отуѓени, користени, пренаменети, адаптирани, издадени под закуп и сл. исклучиво со согласност на двете договорни страни.

Одредбата од претходниот став соодветно се однесува и за опремата.

Член 4

Просториите од член 2 на овој Анекс, во моментот на неговото потпишување од страна на договорните страни, по клиници на Универзитетската стоматолошка клиника се:

На Клиниката за болести на уста:

1. 1 сала со 10 стоматолошки работни места;
2. 1 сала со 3 стоматолошки работни места;
3. 1 клиничка лабораторија со опрема за биохемиски анализи.

На Клиниката за орална хирургија:

1. сала со 7 стоматолошки работни места;
2. 4 операциони сали;
3. 1 просторија за стерилизација.

На Клиниката за дентална патологија и терапија:

1. 2 клинички сали со по 10 стоматолошки работни места;
2. 1 клиничка сала со 3 стоматолошки работни места.

На Клиниката за стоматолошка протетика:

1. 2 клинички сали со по 10 стоматолошки работни места;
2. 2 заботехнички лаборатории со по 20 работни места.

На Клиниката за детска стоматологија:

1. 1 клиничка сала со по 10 работни стоматолошки места;
2. 1 клиничка сала со 3 работни стоматолошки места.

На Клиниката за ортодонција:

1. 1 клиничка сала со 10 работни стоматолошки места.

Простории кои се наоѓаат во зградата на Универзитетската стоматолошка клиника, наменети за вршење на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност, се и:

- рендген-кабинет;
- фотолабораторија.

Член 5

За просториите и опремата кои се наоѓаат во зградата на Универзитетската стоматолошка клиника кои не се користат истовремено за вршење на здравствената, туку само за потребите на високообразовната дејност, работите и материјалите ги обезбедува Стоматолошкиот факултет во Скопје и нив ги користат исклучиво студентите на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Трошоците за нивното тековно одржување, адаптирање, реновирање и сл. ги снесува Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Простории од став 1 од овој член се:

- 1 амфитеатар за 150 слушатели;
- 1 библиотека со 20 места;
- 4 претклинички сали, и тоа:

На Клиниката за орална хирургија:

- 1 претклиничка сала со 3 фантоми за стоматолошка едукација.

На Клиниката за дентална патологија:

- 1 претклиничка сала со 10 фантоми за стоматолошка едукација.

На Клиниката за стоматолошка протетика:

- 2 претклинички сали со по 10 фантоми за стоматолошка едукација;
- едукативен центар со 10 заботехнички работни места.

Член 6

За користење на просториите што се наоѓаат во зградата на Универзитетската стоматолошка клиника во кои не се врши здравствена дејност, а кои ги користат лицата избрани во звања на Стоматолошкиот факултет во Скопје, односно лицата избрани во наставно-научни, научни и соработнички звања одлучуваат директорот на Универзитетската стоматолошка клиника и деканот на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Простории од став 1 од овој член се:

- кабинети и канцеларии;
- асистентските канцеларии;
- канцелариите и др. простории на наставниот кадар на Факултетот.

Член 7

Овој Анекс бр. 1 е составен дел од Спогодбата и започнува да важи од моментот кога ќе биде потпишан од договорните страни од кои е потпишана Спогодбата.

Универзитет
„Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ректор

Проф. д-р Велимир Стојковски

Јавна здравствена установа
Универзитетски стоматолошки
клинички центар „Св. Пантелејмон“

Директор

Д-р Аријана Даци

Универзитет „Св. Кирил и
Методиј“ во Скопје -
Стоматолошки факултет

Декан

Проф. д-р Александар Грчев

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ"

Бр. 02-182/4
27-5 2009 год.
СКОПЈЕ

Ј.З.О Клиника за
максил. фацијална
хирургија

Бр. 02-218
29-05- 2009
СКОПЈЕ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ"
СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Бр. 02-534
27-05- 2009 год.
СКОПЈЕ

Врз основа на член 179, став 4 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“, бр. 35/08, 103/08 и бр. 26/09), член 108, ставовите 4 и 5 и член 109-а од Законот за здравствена заштита („Службен весник на Република Македонија“, бр.38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/05, 65/06, 5/07 и 77/08), а во врска со член 133, став 4 од Законот за високото образование, се склучува следнава

СПОГОДБА

за уредување на меѓусебните односи во вршењето на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност и за уредување на работниот однос на наставниците и соработниците

Помеѓу:

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Стоматолошкиот факултет застапуван од ректорот проф. д-р Велимир Стојковски и претставуван од деканот проф. д-р Александар Грчев (во натамошниот текст: Стоматолошки факултет),

и

Јавната здравствена установа Универзитетски клиника за максил. фацијална хирургија, застапувана од директорот д-р Горан Панчевски (во натамошниот текст: Универзитетска клиника за максил. фацијална хирургија).

Член 1

Стоматолошкиот факултет е високообразовна установа во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје која врши високообразовна, научноистражувачка и здравствена дејност на начин на кој се обезбедува функционална целина на трите дејности.

Член 2

Универзитетската клиника за максил. фацијална хирургија е јавна здравствена установа која образовната и научноистражувачката дејност ја врши на начин на кој се обезбедува функционална целина на здравствената, образовната и научноистражувачката дејност и согласно со потребите на Стоматолошкиот факултет за спроведување на студиските програми.

Член 3

Со оваа Спогодба, Стоматолошкиот факултет и Универзитетска клиника за максил. фацијална хирургија ги уредуваат меѓусебните односи, условите и начинот во вршењето на образовната, научноистражувачката и здравствената дејност како функционална целина согласно со потребите за спроведување на студиските програми, како и за уредување на работниот однос на лицата избрани во наставно-научни, научни и соработнички звања кои се вработени во Универзитетската клиника за максил. фацијална хирургија.

Член 4

Согласно со член 3 од оваа Спогодба, Стоматолошкиот факултет и Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија ги утврдуваат следниве права, обврски и одговорности:

- Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија согласна да обезбедува просторни и технички услови за реализација на теоретската и практичната настава согласно со потребите на Стоматолошкиот факултет за спроведување на студиските програми на трите циклуси на високото образование, да обезбедува услови за спроведување на програмите за образование на кадри според Законот за здравствена заштита (специјализации и супспецијализации), да обезбедува услови за реализација на научноистражувачката работа и развој на научната доктрина од заеднички интерес.
- Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија и Стоматолошкиот факултет се согласни лицата вработени на Универзитетската клиника, а избрани во наставно-научни, научни и соработнички звања на Стоматолошкиот факултет, работниот процес да го остваруваат во двете установи согласно со закон, колективен договор и со оваа Спогодба.

Член 5

Правата и обврските од работниот однос лицата избрани во наставно-научни, научни и соработнички звања на Стоматолошкиот факултет ги остваруваат на Стоматолошкиот факултет и во Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија.

Член 6

Високообразовната дејност согласно со студиските програми и планови и научноистражувачката дејност се изведуваат истовремено на Стоматолошкиот факултет и во Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија.

Член 7

Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија е согласна за потребите на Стоматолошкиот факултет, високообразовната (теоретска и/или практична) и научноистражувачката дејност непречено да се остваруваат во просториите и со работите на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија коишто истовремено се користат и за вршење на здравствената дејност.

Работите коишто не се користат истовремено за вршење и на здравствена дејност, туку само за потребите на високообразовната дејност, ги обезбедува Стоматолошкиот факултет и нив ги користи Стоматолошкиот факултет.

Член 8

Научноистражувачката дејност, вклучително и изработката на проектите, потписниците на оваа Спогодба ја остваруваат во согласност со прописите за високото образование, научноистражувачката и здравствената дејност.

Член 9

Лицата избрани во наставно-научни, научни и соработнички звања на Стоматолошкиот факултет (во натамошниот текст: лица избрани во звања), вршат и

здравствена дејност во Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија во обем утврден согласно со закон, колективен договор и со договорот за вработување.

Лицата избрани во звања вршат здравствена дејност во Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија истовремено вршејќи високообразовна и научноистражувачка дејност како функционална целина, во обем утврден согласно со закон и со договорот за вработување.

Член 10

Лицата избрани во звања засноваат работен однос на Стоматолошкиот факултет и во Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија, така што со работата во двете установи остваруваат полно работно време утврдено со закон.

Член 11

Видот и обемот на работата на лицата избрани во звања, по предлог на соодветната катедра, ги утврдува Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, врз основа на студиската програма и нормативите и стандардите за вршење високообразовна дејност.

За работата од став 1 на овој член се склучува договор за вработување помеѓу избраното лице во звање и Стоматолошкиот факултет.

Член 12

Видот и обемот на работата на лицата избрани во звања, кои вршат здравствена дејност во Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија, се утврдуваат со договорот за вработување склучен помеѓу избраното лице и Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија.

Член 13

Деканот на Стоматолошкиот факултет, најдоцна до почетокот на академската година која започнува на 15 септември, го известува директорот на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија за времето за кое лицето е избрано во звање и за распоредот на работното време за тековната академска година.

Директорот на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија, по предлог на деканот и во согласност со потребата на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија за вршење на здравствената дејност, го утврдува распоредот на работното време на лицето избрано во звање од став 1 на овој член.

Член 14

Лицето избрано во звање кое врши високообразовна, научноистражувачка и здравствена дејност има право на плата и надоместоци сразмерно на работното време поминато на Стоматолошкиот факултет и во Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија, согласно со закон, колективен договор и договорот за вработување.

Пресметката и исплатата на платата и придонесите за лицето од став 1 на овој член ги вршат Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија и Стоматолошкиот факултет сразмерно на времето поминато на работа.

Член 15

На лицата избрани во звања и вработени на Стоматолошкиот факултет и во Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија кои во текот на учебната

година наполниле 65 години старост, работниот однос им трае до крајот на учебната година истовремено на Стоматолошкиот факултет и на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија.

Член 16

Потписниците на оваа Спогодба се согласни користењето на отсуства поради стручни и научни престои и усовршувања на лицата избрани во звања да се врши врз основа на одлука на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет согласно со Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и со Правилникот за внатрешните односи и работењето на Стоматолошкиот факултет по претходно одобрение од Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија.

Член 17

Лицето избрано во звање на кое му престанал работниот однос на Стоматолошкиот факултет продолжува да работи како здравствен работник со полно работно време во Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија, доколку за тоа не постојат законски пречки.

Член 18

За сторена повреда на работната обврска, како и за сторена штета, лицето избрано во звање е одговорно истовремено пред деканот на Стоматолошкиот факултет и пред директорот на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија, согласно со закон и со колективен договор, во зависност од работата што ја вршел во моментот на настанувањето на повредата и/или штетата.

Член 19

Работните места на лицата избрани во звања се утврдуваат со општите акти на потписниците на оваа Спогодба.

Член 20

Лицата во работен однос во Универзитетската клиника, а избрани во звања на Стоматолошкиот, ќе засноваат работен однос и со Стоматолошкиот факултет, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа Спогодба.

Член 21

Потписниците се должни да го следат спроведувањето на оваа Спогодба непосредно и преку своите органи и служби.

Како постојан орган надлежен за спроведување на оваа Спогодба, потписниците формираат Координативен одбор.

Член 22

Координативниот одбор го сочинуваат: ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, односно лицето што тој ќе го овласти, деканот на Стоматолошкиот факултет, соодветен раководител на катедра, директорот и претседателот на Управниот одбор на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија.

Член 23

Координативниот одбор:

- го следи спроведувањето на Спогодбата;
- дава толкување на одредбите на Спогодбата;
- ги усогласува целите, задачите, интересите и ставовите на потписниците на Спогодбата;
- одлучува по евентуално настанатите спорови помеѓу потписниците на Спогодбата, вклучувајќи ги и споровите во врска со правата, обврските и одговорностите на лицата избрани во звања кои истовремено треба да ги остварат во двете установи.

Член 24

Прилог на оваа Спогодба се Анексот 1, односно Прегледот на просторот и работите кои ќе се користат истовремено за вршење на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност, и Анекс 2, односно Прегледот на лицата избрани во звања кои истовремено вршат високообразовна, научноистражувачка и здравствена дејност.

Член 25

Спогодбата влегува во сила со денот на нејзиното потпишување.

Член 26

Оваа Спогодба е сочинета во три еднакви примероци.

Универзитет
„Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ректор

Проф. д-р Велимир Стојковски

Јавна здравствена установа
Универзитетската клиника за
максилотофацијална хирургија

Директор

Проф. д-р Горан Панчевски

Универзитет „Св. Кирил и
Методиј“ во Скопје -
Стоматолошки факултет

Декан

Проф. д-р Александар Грчев

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ"

Бр. 02-182/9
27-5 2009 год.
СКОПЈЕ

Република Македонија
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ" - СКОПЈЕ
СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Бр. 02-535
27-05 2009 год.
СКОПЈЕ

Јавна здравствена установа
УНИВЕРЗИТЕТСКИ СТОМАТОЛОШКИ КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР
СВ. ПАНТЕЛЕЈМОН
Бр. 05-143/1
29-05 2009 год.
Скопје

Врз основа на член 179, став 4 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“, бр. 35/08, 103/08 и бр. 26/09), член 108, ставите 4 и 5 и член 109-а од Законот за здравствена заштита („Службен весник на Република Македонија“, бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/05, 65/06, 5/07 и 77/08), а во врска со член 133, став 4 од Законот за високото образование, се склучува следнава

СПОГОДБА

за уредување на меѓусебните односи во вршењето на високообразовната,
научноистражувачката и здравствената дејност и за
уредување на работниот однос на наставниците и соработниците

Помеѓу:

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Стоматолошкиот факултет застапуван од ректорот проф. д-р Велимир Стојковски и претставуван од деканот проф. д-р Александар Грчев (во натамошниот текст: **Стоматолошки факултет**),

и

Јавната здравствена установа Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“, застапувана од директорот д-р Аријан Даци (во натамошниот текст: **Универзитетска стоматолошка клиника**).

Член 1

Стоматолошкиот факултет е високообразовна установа во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје која врши високообразовна, научноистражувачка и здравствена дејност на начин на кој се обезбедува функционална целина на трите дејности.

Член 2

Универзитетската стоматолошка клиника е јавна здравствена установа која образовната и научноистражувачката дејност ја врши на начин на кој се обезбедува функционална целина на здравствената, образовната и научноистражувачката дејност и согласно со потребите на Стоматолошкиот факултет за спроведување на студиските програми.

Член 3

Со оваа Спогодба, Стоматолошкиот факултет и Универзитетската стоматолошка клиника ги уредуваат меѓусебните односи, условите и начинот во вршењето на образовната, научноистражувачката и здравствената дејност како функционална целина согласно со потребите за спроведување на студиските програми, како и за уредување на работниот однос на лицата избрани во наставно-научни, научни и соработнички звања кои се вработени во Универзитетската стоматолошка клиника.

Член 4

Согласно со член 3 од оваа Спогодба, Стоматолошкиот факултет и Универзитетската стоматолошка клиника ги утврдуваат следниве права, обврски и одговорности:

- Универзитетската стоматолошка клиника е согласна да обезбедува просторни и технички услови за реализација на теоретската и практичната настава согласно со потребите на Стоматолошкиот факултет за спроведување на студиските програми на трите циклуси на високото образование, да обезбедува услови за спроведување на програмите за образование на кадри според Законот за здравствена заштита (специјализации и супспецијализации), да обезбедува услови за реализација на научноистражувачката работа и развој на научната доктрина од заеднички интерес.
- Универзитетската стоматолошка клиника и Стоматолошкиот факултет се согласни лицата вработени на Универзитетската клиника, а избрани во наставно-научни, научни и соработнички звања на Стоматолошкиот факултет, работниот процес да го остваруваат во двете установи согласно со закон, колективен договор и со оваа Спогодба.

Член 5

Правата и обврските од работниот однос лицата избрани во наставно-научни, научни и соработнички звања на Стоматолошкиот факултет ги остваруваат на Стоматолошкиот факултет и во Универзитетската стоматолошка клиника.

Член 6

Високообразовната дејност согласно со студиските програми и планови и научно-истражувачката дејност се изведуваат истовремено на Стоматолошкиот факултет и во Универзитетската стоматолошка клиника.

Член 7

Универзитетската стоматолошка клиника е согласна за потребите на Стоматолошкиот факултет, високообразовната (теоретска и/или практична) и научноистражувачката дејност непречено да се остваруваат во просториите и со работите на Универзитетската стоматолошка клиника коишто истовремено се користат и за вршење на здравствената дејност.

Работите коишто не се користат истовремено за вршење и на здравствена дејност, туку само за потребите на високообразовната дејност, ги обезбедува Стоматолошкиот факултет и нив ги користи Стоматолошкиот факултет.

Член 8

Научноистражувачката дејност, вклучително и изработката на проектите, потписниците на оваа Спогодба ја остваруваат во согласност со прописите за високото образование, научноистражувачката и здравствената дејност.

Член 9

Лицата избрани во наставно-научни, научни и соработнички звања на Стоматолошкиот факултет (во натамошниот текст: лица избрани во звања), вршат и здравствена дејност во Универзитетската стоматолошка клиника во обем утврден согласно со закон, колективен договор и со договорот за вработување.

Лицата избрани во звања вршат здравствена дејност во Универзитетската стоматолошка клиника истовремено вршејќи високообразовна и научноистражувачка дејност како функционална целина, во обем утврден согласно со закон и со договорот за вработување.

Член 10

Лицата избрани во звања засноваат работен однос на Стоматолошкиот факултет и во Универзитетската стоматолошка клиника, така што со работата во двете установи остваруваат полно работно време утврдено со закон.

Член 11

Видот и обемот на работата на лицата избрани во звања, по предлог на соодветната катедра, ги утврдува Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, врз основа на студиската програма и нормативите и стандардите за вршење високообразовна дејност.

За работата од став 1 на овој член се склучува договор за вработување помеѓу избраното лице во звање и Стоматолошкиот факултет.

Член 12

Видот и обемот на работата на лицата избрани во звања, кои вршат здравствена дејност во Универзитетската стоматолошка клиника, се утврдуваат со договорот за вработување склучен помеѓу избраното лице и Универзитетската стоматолошка клиника.

Член 13

Деканот на Стоматолошкиот факултет, најдоцна до почетокот на академската година која започнува на 15 септември, го известува директорот на Универзитетската стоматолошка клиника за времето за кое лицето е избрано во звање и за распоредот на работното време за тековната академска година.

Директорот на Универзитетската стоматолошка клиника, по предлог на деканот и во согласност со потребата на Универзитетската клиника за вршење на здравствената дејност, го утврдува распоредот на работното време на лицето избрано во звање од став 1 на овој член.

Член 14

Лицето избрано во звање кое врши високообразовна, научноистражувачка и здравствена дејност има право на плата и надоместоци сразмерно на работното време поминато на Стоматолошкиот факултет и во Универзитетската стоматолошка клиника, согласно со закон, колективен договор и договорот за вработување.

Пресметката и исплатата на платата и придонесите за лицето од став 1 на овој член ги вршат Универзитетската стоматолошка клиника и Стоматолошкиот факултет сразмерно на времето поминато на работа.

Член 15

На лицата избрани во звања и вработени на Стоматолошкиот факултет и во Универзитетската стоматолошка клиника кои во текот на учебната година наполниле 65 години старост, работниот однос им трае до крајот на учебната година истовремено на Стоматолошкиот факултет и на Универзитетската стоматолошка клиника.

Член 16

Потписниците на оваа Спогодба се согласни користењето на отсуства поради стручни и научни престои и усовршувања на лицата избрани во звања да се врши врз основа на одлука на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет согласно со Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и со Правилникот за внатрешните односи и работењето на Стоматолошкиот факултет по претходно одобрение од Универзитетската стоматолошка клиника.

Член 17

Лицето избрано во звање на кое му престанал работниот однос на Стоматолошкиот факултет продолжува да работи како здравствен работник со полно работно време во Универзитетската стоматолошка клиника, доколку за тоа не постојат законски пречки.

Член 18

За сторена повреда на работната обврска, како и за сторена штета, лицето избрано во звање е одговорно истовремено пред деканот на Стоматолошкиот факултет и пред директорот на Универзитетската стоматолошка клиника, согласно со закон и со колективен договор, во зависност од работата што ја вршел во моментот на настанувањето на повредата и/или штетата.

Член 19

Работните места на лицата избрани во звања се утврдуваат со општите акти на потписниците на оваа Спогодба.

Член 20

Лицата во работен однос во Универзитетската клиника, а избрани во звања на Стоматолошкиот, ќе засноваат работен однос и со Стоматолошкиот факултет, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа Спогодба.

Член 21

Потписниците се должни да го следат спроведувањето на оваа Спогодба непосредно и преку своите органи и служби.

Како постојан орган надлежен за спроведување на оваа Спогодба, потписниците формираат Координативен одбор.

Член 22

Координативниот одбор го сочинуваат: ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, односно лицето што тој ќе го овласти, деканот на Стоматолошкиот факултет, соодветен раководител на катедра, директорот и претседателот на Управниот одбор на Универзитетската стоматолошка клиника.

Член 23

Координативниот одбор:

- го следи спроведувањето на Спогодбата;
- дава толкување на одредбите на Спогодбата;
- ги усогласува целите, задачите, интересите и ставовите на потписниците на Спогодбата;

- одлучува по евентуално настанатите спорови помеѓу потписниците на Спогодбата, вклучувајќи ги и споровите во врска со правата, обврските и одговорностите на лицата избрани во звања кои истовремено треба да ги остварат во двете установи.

Член 24

Прилог на оваа Спогодба се Анексот 1, односно Прегледот на просторот и работите кои ќе се користат истовремено за вршење на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност, и Анексот 2, односно Прегледот на лицата избрани во звања кои истовремено вршат високообразовна, научноистражувачка и здравствена дејност.

Член 25

Спогодбата влегува во сила со денот на нејзиното потпишување.

Член 26

Оваа Спогодба е сочинета во три еднакви примероци.

Универзитет
„Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ректор

Проф. д-р Велимир Стојковски

Јавна здравствена установа
Универзитетски стоматолошки
клинички центар „Св. Пантелејмон“

Директор

Д-р Аријан Даци

Универзитет „Св. Кирил и
Методиј“ во Скопје -
Стоматолошки факултет

Декан

Проф. д-р Александар Грчан

Бр. 03-1671
19.10.2004 год.
СКОПЈЕ

Бр. 03-1671
19.10.2004 год.
СКОПЈЕ

ДОГОВОР за меѓуфакултетска соработка

Склучен на ден 01.10.2004 година, помеѓу:

1. Стоматолошкиот факултет - Скопје, со седиште на ул. Водњанска бр.17, Скопје застапуван од Деканот на факултетот проф. д-р Марија Накова од една страна и
2. Медицинскиот факултет - Скопје, со седиште на ул. 50-та дивизија бр.6, Скопје, застапуван од Деканот на факултетот проф. д-р Магдалена Жантева од друга страна.

член 1

Со овој договор се уредуваат односите помеѓу двата факултета, како две договорни страни кои се резултат на нивната долгогодишна соработка во областа на високото образование, како и висината на надоместоците кои треба годишно да бидат исплатени за услугите кои Медицинскиот факултет му ги пружа на Стоматолошкиот факултет.

член 2

Соработката помеѓу двата факултета произлегува од фактот што дел од содржината на студиските програми на Стоматолошкиот факултет се од областа на медицината, па согласно тоа Стоматолошкиот факултет користи услуги од Медицинскиот факултет.

член 3

Трошоците кои за Медицинскиот факултет произлегуваат од оваа соработка паѓаат на товар на Стоматолошкиот факултет и со овој договор Стоматолошкиот факултет се обврзува на сметката на Медицинскиот факултет да префрла на годишно ниво износ од 800.000,00 денари на име материјални трошоци за користење на средства, материјали и просторни услови од страна на студентите на Стоматолошкиот факултет.

член 4

Медицинскиот факултет се обврзува дека ќе обезбеди континуирано спроведување и реализација на наставата по медицинските предмети, а кои се дел од студиските програми на студентите од Стоматолошкиот факултет, па во таа смисла ќе обезбеди материјали, средства и просторни услови за непречено одвивање на истата.

член 5

Важноста на овој договор е неопределена, односно ќе важи се додека на поинаков начин не биде уредена соработката помеѓу двете договорни страни.

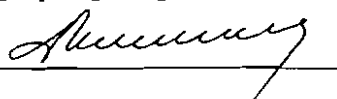
член 6

Овој договор е склучен во 2 (два) еднообразни примероци, од кои по 1(еден) за секоја договорна страна.

член 7

Сите евентуални спорови од овој договор странките се согласни да ги решаваат доброволно и спогодбено, а доколку тоа не е можно спорот ќе го решава месно и стварно надлежен суд во Скопје.

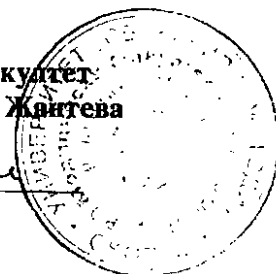
За Стоматолошки факултет
проф. д-р Марија Накова

За Медицински факултет
проф. д-р Магдалена Жантева

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ"
Бр. 02-182/5
07-7 2009 год.
СКОПЈЕ

Ј.З.О Клиника за
максилнофацијална
хирургија
Бр. 02/298-1
-08-07-2009
СКОПЈЕ

Република Македонија
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ"
СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 02-686
7-07 2009 год.
СКОПЈЕ

Согласно со член 4, точка 1 и членовите 6, 7, 18 и 24 од Спогодбата за уредување на меѓусебните односи во вршењето на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност и за уредување на работниот однос на наставниците и соработниците (во натамошниот текст: Спогодбата), договорните страни:

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - Стоматолошки факултет, застапуван од ректорот проф. д-р Велимир Стојковски и претставуван од деканот проф. д-р Александар Грчев (во натамошниот текст: Стоматолошки факултет),

и

Јавната здравствена установа Универзитетска клиника за максилнофацијална хирургија, застапувана од директорот д-р Горан Панчевски (во натамошниот текст: Универзитетска клиника за максилнофацијална хирургија),

го склучуваат кон Спогодбата следниов

АНЕКС 1

Преглед на просторот и работите кои ќе се користат истовремено за вршење на високообразовната, научноистражувачката и здравствената дејност

Член 1

Согласно со член 4, точка 1 од Спогодбата, Универзитетската стоматолошка клиника е согласна да обезбедува просторни и технички услови за реализација на теоретската и практичната настава согласно со потребите единствено и само на Стоматолошкиот факултет за спроведување на неговите студиски програми на трите циклуси на високото образование, да обезбедува услови за спроведување на програмите за образование на кадри според Законот за здравствена заштита (специјализации и супспецијализации), како и да обезбедува услови за реализација на научноистражувачката работа и развој на научната доктрина од заеднички интерес.

Член 2

За реализација на таа цел, согласно со член 7, став 1 од Спогодбата, Универзитетската клиника за максилнофацијална хирургија е согласна, за потребите на Стоматолошкиот факултет, високообразовната (теоретска и/или практична) и научноистражувачката дејност непречено да се остварува во просториите и со опремата на Универзитетската клиника за максилнофацијална хирургија коишто истовремено се користат за вршење на здравствената дејност.

Договорните страни се согласни за просториите и опремата каде што ќе се врши, односно со кои ќе се врши високообразовна и научноистражувачка

дејност да се сите простории и сета опрема каде што се врши, односно со кои се врши здравствената дејност на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија, сета опрема која Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија ја користи во вршењето на здравствената дејност, како и просториите кои во иднина би биле изградени, доградени, адаптирани и сл. за вршење на здравствена дејност.

Одредбата од претходниот став соодветно се однесува и за опремата.

Член 3

Просториите од член 2 на овој Анекс, кои истовремено се користат за вршење на здравствена, високообразовна и научноистражувачка работа, можат да бидат отуѓени, користени, пренаменети, адаптирани, издадени под закуп и сл. исклучиво со согласност на двете договорни страни.

Одредбата од претходниот став соодветно се однесува и за опремата.

Член 4

Просториите од член 2 на овој Анекс, во моментот на неговото потпишување од страна на договорните страни, се:

- една сала со 2 работни места;
- една операциона сала;
- едно одделение за преврски;
- една соба за реанимација;
- една рутинска операциона сала.

Член 5

За просториите и опремата кои се наоѓаат во зградата на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија кои не се користат истовремено за вршење на здравствената, туку само за потребите на високообразовната дејност, работите и материјалите ги обезбедува Стоматолошкиот факултет во Скопје и нив ги користат исклучиво студентите на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Трошоците за нивното тековно одржување, адаптирање, реновирање и сл. ги снесува Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Простории од став 1 на овој член се:

- 1 амфитеатар за 120 слушатели;
- 2 предавални за по 30 слушатели.

Член 6

За користење на просториите што се наоѓаат во зградата на Универзитетската клиника за максилофацијална хирургија во кои не се врши здравствена дејност, а кои ги користат лицата избрани во звања на Стоматолошкиот факултет во Скопје, односно лицата избрани во наставно-научни, научни и соработнички звања одлучуваат директорот на

Универзитетската стоматолошка клиника и деканот на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Простории од став 1 од овој член се:

- кабинети и канцеларии;
- асистентските канцеларии;
- канцелариите и др. простории на наставниот кадар на Факултетот.

Член 7

Овој Анекс бр. 1 е составен дел од Спогодбата и започнува да важи од моментот кога ќе биде потпишан од договорните страни од кои е потпишана Спогодбата.

Универзитет
„Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ректор

Проф. д-р Велимир Стојковски

Јавна здравствена установа
Универзитетската клиника за
максилофацијална хирургија

Директор

Горан Панчевски

Универзитет „Св. Кирил и
Методиј“ во Скопје -
Стоматолошки факултет

Декан

Проф. д-р Александар Грчев

